

Täiskasvanute
hingamispäevakooli õppetükid
jaanuar • veebruar • märts 2020

TAANIEL

Originaali pealkiri:

“Daniel”

Elias Brasil de Souza

© Seitsmenda Päeva Adventistide Peakonverents. Kõik õigused kaitstud.

Ühtki osa Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükist ei või üksikisik ega üksus toimetada, ümber teha, muuta, kohandada, tõlkida, paljundada või kirjastada ilma SPA Peakonverentsi eelneva kirjaliku loata. SPA PK volitab divisjonide ametnikke korraldama Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükkide tõlkimist vastavate juhtnööride kohaselt. Tõlgete ja nende publikatsioonide autoriõigus jääb Peakonverentsile. „Seitsmenda päeva adventistid“ ja „adventistid“ ning leegiga logo on SPA PK registreeritud kaubamärgid ja neid ei või kasutada ilma Peakonverentsi eelneva loata.

Täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükid valmistab ette Seitsmenda Päeva Adventistide Peakonverentsi alluvuses olev täiskasvanute hingamispäevakooli õppetükkide osakond. Õppetükkide ettevalmistamist suunab otseselt hingamispäevakooli väljaannete nõukogu, mis on hingamispäevakooli õppetükkide kirjastaja – Peakonverentsi Administratiivkomitee (ADCOM) – alakomitee. Trükitud õppetükid kajastavad ülemaailmse hindamiskomitee poolset osa ja hingamispäevakooli kirjastusnõukogu heakskiitu ega esinda seega ainuliselt või tingimata autori(te) kavatsust.

Tõlge: AKEL 2019

Tõlkija: Mall Kaaver

Toimetaja: Ly Kaasik

Küljendus: Kaile Tuvi

Kaaned: Justinen Greative Group

Trükitud Euroopa Liidus

Taaniel, lõpuaja prohvet

Kui kahekümnes sajand neelas üheksateistkümnenda, oli Läänes ülekaalukalt tunda optimismi. Teaduse ja tehnoloogia abil astus inimkond kuldse ajastu poole, imeliste võimalustega tulevikku, mil sõda, taudid, viletsus ja nälg pidid viimaks lõppema. Nii vähemalt loodeti.

Muidugi näitas kahekümnes sajand, et selline lootus oli vale, rumal ja lausa naiivne. See selgitab, miks me ei adunud kahekümne esimesse sajandisse astudes suurt usku paremasse tulevikku.

Ilmalikust vaatenurgast paistab maailm päris rusuvana, ja, mis veel halvem – sel on vähe väljavaateid paremaks minna. Inimesed näivad praegu sama palju kalduvat ahnuse, rõhumise, vägivalle, alistamise, ekspluateerimise ja enesehävitamise poole nagu meie eelkäijad aastaid tagasi. Vahepeal on meie suured saavutused tehnikateadustes, mis nii mõnigi kord inimkonda hästi teenivad, aidanud kaasa ahnusele, rõhumisele, vägivallele, alistamisele, ekspluateerimisele ja enesehävitamisele.

Õeldu ei peaks olema kuidagi üllatav, vähemalt selliste piiblisalmide tõttu nagu „Süda on petlikum kui kõik muu ja äärmiselt rikutud – kes suudab seda mõista?“ (Jr 17:9) või „Rahvas tõuseb rahva vastu ja kuningriik kuningriigi vastu ja on näljahädasid ja paiguti on maavärinaid“ (Mt 24:7).

Kogu selle meeleheite ja õnnetuse keskel on meil aga Taanieli raamat – meie selle kvartali uurimisaine – raamat, mis on eriti kohane meie jaoks, kes elame *ayt qatz'is*, „lõpuajal“ (Tn 12:9). Just seetõttu on Taanieli raamatu pühadel lehekülgedel võimas, arukas ja usku kinnitav tõendus mitte ainult meie usust Jumalasse, vaid ka Issandast Jeesusest Kristusest ja Tema ristisurmast, samuti Tema taastuleku töotusest ning kõigest, mis sellega kaasneb.

Mõtles sellele. Taanieli raamatu jooksul (2., 7., 8., 11. peatükk) antakse meile mitme nurga alt selline maailmariikide järjestus: Babüloonia, Meedia-Pärsia, Kreeka, Rooma ja Jumala igavene riik pärast Kristuse teist tulekut. Täna vaatenurgast, meie ajast lähtudes näeme, et kõik maailmariigid on tulnud ja läinud vastavalt ettekuulutusele. Või, Roomat silmas pidades, see tuli ja jäi, vähemalt praeguseni, täpselt nagu Taaniel kirjutas. Seda kujutavad Tn 2:33, 41 jalad ja varbad ning see avaldub jagunenuks jäänud Euroopa riikidena ja Rooma kirikuna. Seega on meie käes kinnitus maailma ajalugu kajastava piibelliku prohvetikuulutuse niisugusest ulatusest ja kindlusest, mida ei saanud olla Babüloonia või Kreeka või isegi algse Rooma ajal elanud inimesel.

Elades neil päevil, kus me prohvetlikul ajajoonel asume, näeme sedagi, et Taanielil oli õigus kõigi nende riikide suhtes; seega on meil veelgi enam põhjust usaldada Teda selle ainsa suhtes, mis veel tulemas on – Jumala igavene riik pärast Kristuse teist tulekut.

Jah, Taanieli raamat jääb võimsaks, usku kinnitavaks dokumendiks, eriti seitsmenda päeva adventistide jaoks, kes leiavad selle lehekülgedelt meie kogudust toetavaid piiblisalme, eelkõige Tn 8:14: „Ja ta ütles mulle: „Kaks tuhat kolmsada öhtut-hommikut. Siis saab pühamu taas oma õiguse.“ See piiblisalm on paralleelne Tn 7:22, 26, 27, mis näitab, et pärast suurt taevast kohtuistungit, mis „anti Kõigekõrgema pühade kätte“, rajatakse Jumala igavene riik. Vastupidi lühiaegsetele maapealsetele impeeriumidele kestab see igavesti.

Ja ometi näeme kõrvu selle „suure pildiga“ tõsiasja, kui lähedal saab Kristus olla meile igauhele. Kuningas Nebukadnetsari unenäost kuni Taanieli pääsemiseni lõvide august näitab see raamat meile Jumala olemuslikkust ehk Tema lähedust meile; eks öelnud ju Taaniel jumalakartmatule kuningas Belsassarile, et Tema on Jumal, „kelle käes on su hing ja kelle omad on kõik su teed“ (Tn 5:23).

Kokkuvõtlikult, Taanieli raamat, meie käesoleva kvartali uurimisaine, püsib sellisena, nagu see tuhandeid aastaid tagasi kirja pannes oli – jõulise ilmutusena meie Issanda Jeesuse Kristuse armastusest ja iseloomust.

Elias Brasil de Souza töötab Seitsmenda Päeva Adventistide Peakonverentsi ülemaailmse keskuse juures asuva Piibli Uurimise Instituudi juhina. Tal on Andrews Ülikoolist saadud PhD Vana Testamendi eksegeesi ja teoloogia alal.

Lugemisest arusaamiseni

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Lk 24:25–27; 2Pt 3:11–13; Jn 3:3–10; 4Ms 14:34; Tn 9:23; 10:11, 12.

Juhtsalm: „*Filippus jooksis tõlla juurde ja kuulis teda lugevat prohvet Jesaja raamatut ning küsis: „Kas sa ka aru saad, mida sa loed?“*“ (Ap 8:30).

Meie kogudus sündis selle kvartali uurimisaine, Taanieli raamatu kaante vahelt. Alustades peaksime hoidma meeles järgmisi punkte, sest need juhatavad meid kogu uurimise vältel.

Esiteks, meil tuleks alati meeles pidada, et Taanieli raamatu keskpunkt on Kristus, just nagu kogu Piiblis.

Teiseks, Taanieli raamat on liigendatud viisil, mis ilmutab kirjanduslikku ilu ja aitab meil aru saada selle peaeesmärgist.

Kolmandaks, meil on vaja mõista erinevust klassikaliste ja apokalüptiliste prohvetikuulutuste vahel. See aitab meil teha vahet Taanieli prohvetikuulutuste ja muude, näiteks Jesaja, Aamose ja Jeremija prohvetikuulutuste vahel.

Neljandaks, peaksime Taanieli prohvetikuulutusi uurides aru saama, et Taanieli prohvetlikud visandid hõlmavad pikki ajavahemikke ja neid mõõdetakse päev-aasta põhimõtte kohaselt.

Viierendaks, meil tuleb rõhutada, et Taanieli raamat sisaldab küll prohvetlikku teavet, kuid mitte ainult – see on äärmiselt tähtis ka meie tänapäeva isikliku elu seisukohalt.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 4. jaanuariks.

Loe Lk 24:25–27; Jh 5:39 ja 2Kr 1:19, 20. Mismoodi on Kristus Pühakirja keskpunkt?

Pole kahtlustki, et Jeesus on Pühakirjas eriti olulisel kohal ja sama käib ka Taanieli raamatu kohta. Näiteks võime 1. peatükist mõista, kuigi piiratud ja poolikul viisil, kuidas sarnaneb Taanieli elukogemus Kristuse omaga, kes jättis taevas, et elada selles patuses maailmas ja astuda vastu pimeduse jõududele. Peale selle õnnistatakse Taanieli ja tema kaaslast ült Kristuse-sarnase tarkusega, et tulla toime Babüloonia kultuuri väljakutsetega. 2. peatükis kirjeldatakse lõpuaja (eshatoloogilist) kivi, näitamaks, et Kristuse riik võtab lõpuks oma koha sisse kõigi maiste riikide asemel. 3. peatükis tuuakse esile tõsiasi, et Kristus käib oma ustavate sulastega tuliste leekide keskel. 4. peatükist näeme, kuidas Jumal kõrvaldas Nebukadnetsari teatud ajaks riigitüüri juurest, et kuningas mõistaks tõde „taevas valitseb“ (Tn 4:23). Väljend „taevas valitseb“ tuleb meile meelde, et Kristus „Inimesepojana“ (Tn 7:13) saab (Tn 7. peatüki kohaselt) valitsuse ja kuningriigi. 5. peatükis on jutustatud kuningas Belsassari hukust ning Babüloonia langemisest pärslaste kätte öise pillerkaaritamise ja liiderdamise ajal. See kuulutab ette Saatana lüüasaamist ja lõpuaja Baabülioni hävitamist Kristuse ning Tema inglite käe läbi. 6. peatükk näitab Taanieli vastu suunatud vandenõu sel viisil, mis meenutab ülempreestrite suust Jeesuse vastu kõlanud valesüüdistusi. Peale selle püüdis kuningas Daarjaves edutult Taanieli päästa, nagu ka Pilaatus püüdis edutult Jeesust säästa (Mt 27:17–24). 7. peatükk kujutab Kristust Inimesepojana, kes saab kuningriigi ja valitsuse oma rahva üle. 8. peatükk näitab Kristust preestrina taevases pühamus. 9. peatükk kujutab Kristust ohvrina, kelle surm taaskinnitab Jumala ja Tema rahva vahelise lepingu. 10.–12. peatükk esitavad Kristust ülemjuhataja Miikaelina, kes võitleb kurjuse jõududega ja vabastab võidukalt Jumala rahva isegi surma võimusest.

Niisiis hoidkem meeles, et Kristus on Taanieli raamatu keskpunkt. Selle raamatu igas peatükis on mõni kogemus või mõte, mis osutab Kristusele.

Kuidas õppida pingutuste, katsumuste ning ka väga õnnelike ja edukate aegade vältel hoidma Kristust oma elu keskpunktis? Miks on tohutult oluline, et me seda teeksime?

Taanieli raamatu arameakeelsed lõigud, 2.–7. peatükk (mõni osa Taanieli raamatust on kirjutatud heebrea keeles ja mõni aramea keeles), järgivad sellist ülesehitust, mis aitab rõhutada vastava lõigu ja kogu raamatu sõnumit:

A. Nebukadnetsari nägemus neljast kuningriigist. (Tn 2. ptk)

B. Jumal vabastab Taanieli kaaslased tulisest ahjust. (Tn 3. ptk)

C. Jumalik karistus Nebukadnetsarile. (Tn 4. ptk)

C* Jumalik karistus Belsassarile. (Tn 5. ptk)

B* Jumal päästab Taanieli lõvide august. (Tn 6. ptk)

A* Taanieli nägemus neljast kuningriigist. (Tn 7. ptk)

Sellise kirjandusliku kompositsiooni eesmärgiks on peamist mõtet rõhutada. See asetatakse ülesehituse keskpunkti, milleks on antud juhul C ja C* (Tn 4. ja 5. ptk): Jumal kõrvaldab riigitüürilt (mingiks ajaks) Nebukadnetsari ja (jäädavalt) Belsassari. Nii on 2.–7. peatüki puhul asetatud rõhk Jumala ülimuslikkusele Maa kuningriikide üle, kuna Tema sätestab ja kõrvaldab need.

Üks mõjusaim viis sõnumi edastamiseks ja selle mõtte selgeks tegemiseks on kordus. Näiteks annab Jumal vaaraole kaks unenägu Egiptuse lähituleviku kohta (1Ms 41:1–7). Esimeses unenäos panid seitse lahjat lehma nahka seitse rammusat lehma. Teises unenäos kugistasid seitse kidurat viljapead alla seitse tuumakat viljapead. Mõlemad unenäod esitasid sama mõtte: seitsmele külluseaastale järgneb seitse nappuseaastat.

Taanieli raamatus kasutab Jumal samuti kordust. Esile tuleb neli prohvetlikku tsüklit, mis on põhistruktuuri poolest kordused. Lõpuks näitab selline ülesehitus meile Jumala täielikku ülimuslikkust. Ehkki iga prohvetlik põhiliin kätkeb konkreetset vaatenurka, katavad need koos sama ajalooperioodi, ulatudes prohveti ajast maailma ajaloo lõpuni, nagu näitab järgnev joonis:

Tn 2. ptk	Tn 7. ptk	Tn 8. ja 9. ptk	Tn 10. – 12. ptk
Baabülon	Baabülon		
Meedia-Pärsia	Meedia-Pärsia	Meedia-Pärsia	Meedia-Pärsia
Kreeka	Kreeka	Kreeka	Kreeka
Rooma	Rooma	Rooma	Rooma
rajatakse Jumala riik	kohus taevas, mille tulemuseks on uus Maa	pühamu puhastamine	esile astub Miikael

Millise suure lootuse esitavad meile järgmised salmid pikemas väljavaates? Tn 2:44; Ps 9:8–13; 2Pt 3:11–13.

Taanieli raamatusse talletatud prohvetlikud nägemused on teistsuguse olemusega kui need prohvetlikud sõnumid, mida esitas enamik teisi Vana Testamendi prohveteid. Taanieli prohvetikuulutused kuuluvad *apokalüptiliste prohvetikuulutuste* klassi, samas kui valdav osa Vana Testamendi teisi prohvetikuulutusi kuulub *klassikaliste prohvetikuulutuste* klassi. On väga tähtis mõista erinevust nende kahe prohvetliku žanri vahel, et saada õigesti aru piibellikest prohvetikuulutustest.

Apokalüptilistel prohvetikuulutustel on osa iseloomulikke jooni, mis eristavad neid niinimetatud klassikalistest prohvetikuulutustest:

Nägemused ja unenäod. Apokalüptilistes prohvetikuulutustes kasutab Jumal oma prohvetile sõnumi andmisel peamiselt unenägusid ja nägemusi. Klassikalistes prohvetikuulutustes saab prohvet „Issanda sõna“ (mille sees võib olla nägemusi); tegemist on väljendiga, mis väikeste variatsioonidega ilmneb klassikaliste prohvetikuulutuste juures umbes 1 600 korral.

Keerukas sümboolika. Kui klassikalistes prohvetikuulutustes on piiratud koguses sümboolikat – peamiselt esinevad elutruud sümbolid –, siis apokalüptilistes prohvetikuulutustes näitab Jumal sümboleid ja kujundeid, mis ületavad inimliku reaalsuse maailma, nagu näiteks hübriidloomad või tiibade ja sarvedega koletised.

Jumalik suveräänsus ja tingimustest sõltumatus. Vastupidi klassikalistele prohvetikuulutustele, mille täitumine sõltub sageli inimese tegudest selle lepingu kontekstis, mille Jumal Iisraeliga tegi, ei sõltu apokalüptilised prohvetikuulutused tingimustest. Apokalüptilistes prohvetikuulutustes paljastab Jumal Taanieli päevist kuni maailma ajaloo lõpuni maailmariikide tõusu ja languse. Sedalaadi prohvetikuulutus toetub Jumala etteteadmisele ja suveräänsusele ning see toimub inimese valikutest olenemata.

Loe Jn 3:3–10. Kas see on klassikaline või apokalüptiline prohvetikuulutus? Selgita oma vastust. Mida öelda Tn 7:6 kohta?

Suur kasu on prohvetlike žanrite, nagu klassikaline ja apokalüptiline prohvetikuulutus, selgesti mõistmisest. Esiteks näitavad need žanrid, et Jumal kasutab prohvetliku tõe edasiandmiseks (Hb 1:1) erinevaid lähenemisi. Teiseks aitab selline teadmine meil paremini hinnata Piibli ilu ja keerukust. Kolmandaks aitab selline teadmine meil tõlgendada piibellike prohvetikuulutusi viisil, mis on kooskõlas kogu Piibli tunnistusega, ja seletada õigesti „tõe sõna“ (2Tm 2:15).

Selliste kirjakohtade põhjal nagu Ho 3:4, 5; Am 8:11 ja Sk 9:1 ootab osa kristlasi tänapäeval, et maailma ajaloo lõpusündmused rulluksid lahti Lähis-Idas. Mis on sellise tõlgenduse juures vale? Kuidas saab apokalüptiliste prohvetikuulutuste ja klassikaliste prohvetikuulutuste vahelise erisuse tundmine aidata seda küsimust selgitada?

Veel üks oluline arusaam, mida hoida meeles siis, kui Taanieli raamatut uurime, on see, et apokalüptilistele prohvetikuulutustele tuleb läheneda historistlikult. Sellest lähenemisviisist, historismist, saame paremini aru siis, kui võrdleme seda vastanduvate vaadetega – preterismi, futurismi ja idealismiga.

Preterism kaldub Taanieli raamatus väljaõeldud prohvetlikke sündmusi vaatama minevikus ilmnenuina. *Futurism* väidab, et needsamad prohvetikuulutused ootavad ikka veel täitumist tulevikus. *Idealism* aga peab apokalüptilisi prohvetikuulutusi üldise vaimse tegelikkuse sümboliteks, ilma et need midagi ajaloos tähendaksid.

Historism seevastu saab aru, et apokalüptilistes prohvetikuulutustes käsitleb Jumal ajalugu selle katkematus kulus prohveti eluajast ajaloo lõpuni. Taanieli raamatut uurides näeme, et iga põhinägemus selles raamatus (ptk 2, 7, 8 ja 11) kordab sama ajaloolist visandit erineva vaatenurga alt ja uusi üksikasju lisades. Adventistid-teerajajad, nende hulgas Ellen G. White, said Taanieli ja Ilmutusraamatu piibellikest prohvetikuulutustest aru historismist lähtuvalt.

Loe 4Ms 14:34 ja Hs 4:5, 6. Mida kujutab harilikult prohvetlikus keeles sõna „päev“?

Taanieli raamatut uurides tuleb meil meeles pidada sedagi, et prohvetlikku aega tuleb mõõta aasta-päev põhimõtte kohaselt. See tähendab, et prohvetikuulutuses võrdub päev tavaliselt tegeliku aja ühe aastaga. Prohvetikuulutust 2 300 öhtust ja hommikust tuleb seega mõista osutusena 2 300 aastale (Tn 8:14). Samamoodi tuleb mõista, et 70 nädalast kõnelev prohvetikuulutust tähendab 490 aastat (Tn 9:24–27).

Selline ajatabel paistab olevat mitmel ilmsel põhjusel õige: (1) Kuna nägemused on täis sümboleid, siis peab ka neis näidatud aeg olema sümboolne. (2) Kuna neisse nägemustesse kätketud sündmused ilmnevad pikkade ajaperioodidena, mõnel juhul kuni „aegade lõpuni“ välja, siis tuleb nende prohvetikuulutustega seotud ajavahemikke vastavalt ka tõlgendada. (3) Taanieli raamat kinnitab aasta-päev põhimõtet. Ilmne näide tuleb prohvetikuulutusest, kus räägitakse 70 nädalast, mis ulatuvad kuningas Artaxerxese ajast Jeesuse kui Messia tulekuni. Nii et kõige selgem ja õigem tee Taanieli raamatus antud prohvetlike ajalõikude mõtestamiseks on tõlgendada neid aasta-päev põhimõtte kohaselt.

Osa selliseid ajalisi prohvetikuulutusi hõlmab sadu, lausa tuhandeid aastaid. Mida peaks see meile õpetama kannatlikkuse kohta?

Ehkki Taanieli raamat kirjutati rohkem kui 2 500 aastat tagasi, on see jäänud Jumala rahva jaoks sügavalt ajakohaseks ka 21. sajandil. Märgime ära kolm valdkonda, milles Taanieli raamat meid puudutab.

Jumal valitseb meie elu üle. Ka siis, kui lood lähivad halvasti, jääb Jumal valitsejaks ja töötab inimlike tujude kaudu, et pakkuda oma lastele parimat. Taanieli kogemus Babüloonias sarnaneb Joosepi kogemusega Egiptuses ja Estri kogemusega Pärsias. Need kolm noort inimest olid vangidena võõrriigis ja paganlike rahvaste hiigelvõimu all. Juhuslikule vaatlejale võisid nad tunduda nõrkade ja Jumalast hüljatutena. Issand aga andis neile tugevust ja kasutas neid võimsalt. Vaadakem siis, kui seisame silmitsi katsumuste, kannatuste ja vastuseisuga, tagasi sellele, mida tegi Jumal Taanieli, Joosepi ja Estri heaks. Toetugem kinnitusele, et Issand jääb meie Issandaks ning Tema pole meid maha jätnud ka meie katsumustes ja kiusatustes.

Jumal juhib ajaloo kulgu. On kordi, mil see segipaisatud ja sihitu maailm, kus vohab patt ja vägivald, paneb meid muret tundma. Taanieli raamatu sõnum aga ütleb, et Jumalal on kontroll kõige üle. Taanieli raamatu iga peatükk kordab sõnumit, et Jumal juhib ajaloo kulgu. Või, nagu Ellen G. White ütleb: „Inimajaloo annaaliides näib rahvaste kasvamine, impeeriumide tõus ja langus olenevat inimese tahtest ja osavusest. Väljakujunevaid sündmusi näib suurel määral vormivat inimese võim, ambitsioon või kapriis. Kuid Jumala sõnas tõmmatakse eesriie kõrvale ja me näeme inimlike huvide, võimulangude ning kirgede kõigi käikude ja vastaskäikude taga, kohal ja keskel armulise Isiku tegevust, kes viib vaikselt ja kannatlikult täide oma tahtet.“ – „Kasvatus“, lk 173.

Jumal varustab oma lõpuaja rahva eeskujuga. Taaniel ja tema sõbrad on eeskujud, kuidas elada ühiskonnas, mille maailmavaade on tihtilugu vastuolus Piibli omaga. Nad jäid Jumala Sõnale ustavaks, kui neid survestati minema kompromissile oma usuga ja tegema järeleandmisi Babüloonia süsteemile valdkondades, kus nad salanuksid pühendumise Issandale. Nende ustavuse ja Issandale täielikult pühendumise kogemus on julgustuseks, kui seisame silmitsi vastuseisuga ja võib-olla ka tagakiusamisega evangeeliumi pärast. Samas näitab Taanieli raamat, et on võimalik panustada riigi ja ühiskonna heaks ning jääda pühendunuks Issandale.

Loe Tn 9:23; Tn 10:11, 12 ja Mt 10:29–31. Mida räägivad need salmid huvist, mida Jumal tunneb meie isiklike võitluste suhtes?

Reede, 3. jaanuar

Toetav mõte: „Piibel on mõeldud juhtnööriks kõigile, kes soovivad tutvuda oma Looja tahtega. Jumal andis inimestele kindla prohvetliku sõna; inglid ja isegi Kristus ise tulid kõnelema Taanielile ja Johannesele sündmustest, mis pidid peatselt aset leidma. Need tähtsad asjad, mis on seotud meie päästmisega, ei pidanud jääma alatiseks saladusse. Neid ei väljendatud ka sellisel viisil, mis võiks viia ausa tõeotsija kimbatusse ja eksiteele. Issand ütles prohvet Habakuki kaudu: „Kirjuta üles nägemus ja tähenda selgesti lauakeste peale, et see, kes seda loeb, võiks lugeda soravalt“ (Ha 2:2). Jumala Sõna on selge igapähele, kes uurib seda palvemeelse südamega. Iga tõeliselt aus inimene jõuab tõetundmisele. „Valgus koidab õigele“ (Ps 97:11). Ükski kogudus ei saa edeneda pühitsuses seni, kuni ta liikmed ei otsi tõde nii nagu peidetud varandust.“ – Ellen G. White, „Suur võitlus“, lk 521, 522.

„Uri Taanieli ja tema sõprade ajalugu. Kuigi nad elasid ajas, mil elasid, ja kohtasid enesehellitamise kiusatusi igast kaarest, austasid ja ülistasid nad oma igapäevase eluga Jumalat. Nad otsustasid hoiduda igasugusest kurjast. Nad keeldusid panemast jalga vaenlase rajale. Ning Jumal õnnistas nende püsivat ustavust rikkalikult.“ – „Manuscript Releases“ [Nr 224], 4. kd, (Ellen G. White Estate, 1990), lk 169, 170.

Küsimused aruteluks:

1. Taanieli raamatut uurides jõuame ühe võimsa mõtteni. Jumal on küll valitseja, kõrgem kõigist riikidest, kuid samas on Ta väga lähedaselt tuttav igapähega meist, lausa sügavaima tasandini. Näiteks loeme Tn 2. peatükist, et Tema oli võimeline andma paganlikule kuningale unenäo. Olla võimeline sisenema kellegi meeltesse ajal, mil inimene magab, ning andma talle unenägu, kõneleb lähedusest, mida me ei suuda ettegi kujutada. Samas, nagu näeme, avas selle unenäo olemus tõsiasja, et Jumalal on lõplik kontroll ka maailma suurimate impeeriumide üle ja Ta teab, kuidas kõik lõppeb. Millist lohutust ja lootust saame sellisest pildist enda jaoks? Mis tundeid tekitab sinus aga samal ajal teadmine, et Issand on küllalt lähedal, teadmaks iga su mõtet? Miks muutub selles kontekstis töötus ristist väga oluliseks?

2. Rääkige klassis klassikalise ja apokalüptilise prohvetikuulutuse erinevustest. Milliseid teisi näiteid kummagi kohta te Piiblist leiате?

Olla mitte-adventistide sõber

Loo on kirja pannud Andrew McChesney Adventmisjonist.

Igor Gospodaretš tellis Moskvast 800 värvilist evangeelset müürilehte kirjaga „Piibel avab tee tervemasse ja õnnelikumasse ellu“. Ta kleepis teadaanded üles oma linna, mis oli Nõukogude ajal liiduvabariik ja mille elanikkonna põhiosa ei olnud kristlased. Siis käskis üks eakas evangelist tal otsast peale alustada.

„Telli 800 uut müürilehte teadaandega ühisüritusest, kus räägitakse, kuidas saada viie päevaga suitsetamisest vabaks, ja mille korraldab seitsmenda päeva adventistide kogudus,“ ütles Argentiinast tulnud evangelist Arturo Schmidt.

Igor ei suutnud oma kõrvu uskuda. Müürilehtedele oli kulunud märkimisväärselt raha ja aega ning ta ei tahtnud nullist alustada. „Miks?“ küsis ta.

„Meie eesmärk ei ole mittekristlasi adventistideks muuta,“ ütles Schmidt. „Meie eesmärk on sõpradeks saada.“

See oli 1992. aastal, alles aasta pärast Nõukogude Liidu kokkuvarisemist. Noor adventpastor Igor haaras innukalt kinni uuest usuvabaduse võimalusest, et rääkida inimestele oma armastusest Jeesuse vastu.

Talle ei meeldinud Schmidt nõuanne. Tema jaoks oli mõttetu Jeesusest mitte kuulutada. Ta ei näinud loogikat, miks pakkuda suitsust vabanemise kursusi. Ta ei tahtnud raisata evangeeliumitööks mõeldud raha, mille oli paitanud müürilehtedesse. Ta palvetas.

Lõpuks otsustas Igor proovida. Võib-olla teadis eakas evangelist midagi, mida tema ei teadnud. Igor tellis Moskvast 800 suitsetamisest vabaks saamise müürilehte ja kattis nendega varasemad teadaanded.

Üllatus tabas Igorit siis, kui ta tuli esimesele suitsust vabanemise seminarile. Üürisaali oli end mahutanud 1 000 inimest. Suurem osa külastajatest ei olnud kristlased. Igor taipas, et esialgsed müürilehed poleks iialgi meelitanud kohale nii suurt hulka.

Möödus viis aastat. Pärast üht hingamispäevast jutlust astus Igori juurde kätt suruma keegi tundmatu.

„Kas mäletate mind veel?“ küsis mees.

Igor ei mäletanud.

„Mina olin üks sellest tuhandest, kes käis viis aastat tagasi suitsetamisest vabaks saamise kursusel,“ ütles mees. Ma kuulasin sinu ja pastor Schmidt juttu.“

Mees selgitas, et ta kasvas üles mittekristlikus kodus ja võitles suitsetamisest loobumisega. See seminar oli aidanud tal suitsetamise lõpetada ja tajudes, et adventistid olid sõbrad, oli ta hakanud igal hingamispäeval kirikus käima.

Igor ei suutnud oma kõrvu uskuda.

„Sellest hetkest peale mõistsin ma sõpruse-evangelismi tähtsust,“ ütles nüüd 59aastane Igor, Venemaa lõunaosa koguduse juht. „Meie eesmärk ei ole mittekristlasi adventistideks muuta. Meie eesmärk on lasta neil Jeesusega sõbraks saada.“

Jeruusalemmast Babülooniasse

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: 2Kn 21:10–16; Tn 1. ptk; Gl 2:19, 20;
Mt 16:24–26; 2Kr 4:17; Jk 1:5.

Juhtsalm: „*Ja Jumal andis neile neljale noorele mehele igasuguses kirjas ja teaduses tarkust ja taipu, Taaniel mõistis aga igasuguseid nägemusi ja unenägusid*“ (Tn 1:17).

Piibel ei häbene näidata pattulangenud inimsoo nõrkusi. 1Ms 3. peatükist alates esitatakse silmatorkavalt inimese patust ja selle kurbi tagajärgi. Samas aga näeme lugusid inimestest, kes ilmutasid suurt usku Jumalasse isegi keset tugevat ohutamist ustavusetusele. Ja osa sellise ustavuse teravaimaid näiteid tuleb esile Taanieli raamatus.

Ent Taanieli raamatut uurides hoidkem meeles, et selle raamatu tõeline kangelane on Jumal. Oleme nii harjunud jutustustega, mis rõhutavad Taanieli ja ta sõprade ustavust, et võime unustada kiita Tema ustavust, kes juhtis ja hoidis elus nelja noort meest siis, kui nad seisid vastu Babüloonia impeeriumi võimule ja ahvatlusele. Jääda läbikatsumises ustavaks oma maal ja elukohas on juba isegi raske, rääkimata sellest, kui sa vastandud üksi võõra riigi, kultuuri ja religiooni survele. Kuid inimestest peategelased tulid raskustega toime sellepärast, et Pauluse taoliselt „teadsid [nad], kellesse [nad] olid uskuma hakanud“ (2Tm 1:12), ja nad usaldasid Teda.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 11. jaanuariks.

Esmapäev algab Taanieli raamat lüüasaamise sünge tooniga. Juuda alistas Nebukadnetsari ning templi riistad viiakse Jeruusalemmast Sinearimaale. Nimi Sinear esineb Piiblis 1Ms 11:2 seoses Paabeli torni asukohaga. Sinear on pahaendeline tähis, kuna see viitab projektile, mis võrsus Jumala avalikust trotsimisest. Ent kuigi Paabeli ehitajatel läks luhta püüdlus taevani jõuda, tundub väliselt, nagu olnuks Sinearimaal paiknevad Nebukadnetsari ja tema jumalad üle Iisraeliga lepingu teinud Jumalast.

Ja ometi teevad Taanieli raamatu esimesed laused selgeks, et Jeruusalemma lüüasaamist ei saa panna Babüloonia kuninga üleoleku arvele; küll aga toimus see sellepärast, et „Issand andis tema [Nebukadnetsari] kätte Juuda kuninga Joojakimi“ (Tn 1:2). Palju aega varem oli Jumal teinud teatavaks, et siis, kui Ta rahvas Tema unustab ja lepingu murrab, saadab Tema nad vangidena võõrsile. Niisiis teadis Taaniel, et Babüloonia sõjajõu taga ja üle on Jumal taevas, kes juhib ajaloo kulgu. Selge arusaam Jumala üleolekust annab kõnealustele noormeestele jõudu, tugevust ja julgust vastu astuda Babüloonia impeeriumi kiusatustele ja survele.

Loe 2Kn 21:10–16; 2Kn 24:18–20 ja Jr 3:13. Miks annab Jumal Juuda ja Jeruusalemma babüloonlaste kätte?

Kahekümne esimese sajandi kiusatustele otsa vaadates on meil vaja hakata taas tajuma Jumalat, keda Taanieli raamat nii selgepiiriliselt peegeldab. Selle raamatu kohaselt ei ole Jumal, keda me teenime, mitte ainult ajaloo jõude juhtiv võim, vaid Ta sekkub ka halastusrikkalt oma rahva ellu, et pakkuda neile vajadusel abi. Ja nii, nagu hiljem näeme, teeb Jumal oma rahva heaks lõpuajal sama, mida Ta tegi heebrea vangide heaks, vaatamata mitmesugustele rünnakutele, mida nende enda ja nende usu pihta suunati.

Milliste väljakutsete ees seisab su usk praegu, tulgu need siis kas välisest allikast, koguduse seest või su oma iseloomuvigadest? Kuidas õpid toetuma Jumala abile, et saada abi raskuste võitmiseks enda ees?

Loe läbi Tn 1. ptk. Millise surve alla need noormehed pannakse?

Pärast Babülooniassse jõudmist tuleb kõnealusel neljal noormehel seista silmitsi väga keerulise olukorraga usu ja veendumuste alal: nad valitakse läbima erilist väljaõpet, et astuda kuninga teenistusse. Muistsed kuningad võtsid sageli parimad mehed oma vangide hulgast kuningalossi teenima, et muuta neid seega ustavaks end vangistanud impeeriumi kuningale ja jumalatele. Tegelikult oli kogu selle protsessi eesmärgiks omamoodi ümberpööramine ja õpetusega läbiimmutamine, mis pidi viima maailmavaate muutumiseni. Selle protsessi ühe osana muudetakse heebrea vangide nimed. Uus nimi tähistab omaniku muutust ja saatuse väljavahetamist. Niisiis kavatsevad babüloomlased panna vangide nimede vahetamisega maksma oma autoriteedi nende üle ning sundida neid omaks võtma Babüloonia väärtushinnanguid ja kultuuri. Nende algsed nimed, mis osutasid Iisraeli Jumalale, asendatakse võõraste jumaluste austamist väljendavate nimedega. Lisaks sellele otsustab kuningas, et noormeestel tuleb süüa tema lauas. Kuninga toidu sömine oli antiikajal väga olulise tähendusega. See näitas jagamatut truudust kuningale ja kajastas sõltumist temast. Ning kuna seda toitu pakuti harilikult impeeriumi jumalale või jumalatele, oli selle söömisel ka sügav religioosne tähendus. Ilmselgelt tähendas see kuninga jumalakummardamisüsteemi omaks võtmist ja selles osalemist.

Niisiis leiavad Taaniel ja ta kaaslased end keerulisest olukorrast. Nende jaoks nõuab Jumalale ustavaks jäämine ja impeeriumi süsteemi ülekaaluka jõu välja kannatamine mitte midagi vähemat kui imet. Et asi veelgi keerulisem oleks, siis on Baabüloni linn ise nagu inimsaavutuste esiletõstmise monument. Baabüloni templite arhitektuuriline ilu, rippuvad aiad ja läbi linna looklev Eufrati jõgi loob pildi ületamatust jõust ja hiilgusest. Seega pakutakse Taanielile ja tema sõpradele võimalust edulooks ning süsteemi hüvede ja heaolu nautimiseks. Nad lakaku olemast heebrea vangid ja saagu kuninglikeks ametnikeks. Kas nad annavad oma põhimõtetes järele, et astuda kerget teed au poole?

Mismoodi võinuksid need poisid endale ära seletada otsust anda oma veendumustes järele? Mismoodi on sinul praegu võimalik sarnaste, kuigi salakavalamate väljakutsete ees toimida?

Loe Tn 1:7–20. Näeme siin toimimas kaht asjaolu: Taanieli vaba tahe ja Jumala sekkumine? Millised tähtsad põhimõtted siin ilmnevad?

Paistab, et neli heebrea vangi ei ole vastu oma babülooniapärasele nimele. Tõenäoliselt ei saa nad selle heaks midagi muud teha kui kasutada omakeskis heebrea nimesid. Kuid kuninga laualt saadavat toitu ja veini on neil kindlasti võimalik kas tarbida või mitte. Siin on väga tähtis koht nelja mehe vabal valikul.

Ent kui ametnik saab muuta nende nime, saab ta muuta ka nende toiduvalikut. On kaks ilmselget põhjendust, miks need neli ei taha süüa kuninga lauas.

Esiteks, kuninga laual olevad toidud võivad sisaldada rüvedat liha (3Ms 11. ptk). Teiseks, see toit käis enne läbi jumala kuju eest ja saadeti seejärel kuningale tarbimiseks. Seega, kui Taaniel selgitab keerutamata või petmata, et tema palve ajendiks on religioon, kuna lossi toit rüvetaks teda ja ta sõprü (Tn 1:8), siis on ta väga julge.

Taanieli ja Babüloonia ametniku vahelises kahekõnes hakkab silma mõni tähtis punkt. Esiteks, Taaniel näib hästi aru saavat ametniku keerulisest olukorrast ja nii teeb ta ettepaneku katsetada. Kümme päeva teistsuguse toidu söömist peaks küll näitama, millist kasu selline toiduvalik toob, ning ametniku kartused hajuksid. Teiseks, Taanieli kindlameelsus, et tulemus on sellise lühikese ajaga positiivne, tuleneb Jumala täielikust usaldamisest. Kolmandaks, taimetoidu ja vee valimine suunab tagasi toidu juurde, mille Jumal inimkonnale loomisel andis (vaata 1Ms 1:29); see tõsiasi mõjutas ilmselt Taanieligi valikut. Pealegi, mis saaks olla parem toiduvalik kui see, mille Jumal algselt andis?

Missugune oluline tõsiasi Taanieli vaba valiku juures avab tee, et Jumal saaks tegutseda nii, nagu Ta tegutseb (vaata Tn 1:9)? Millised õppetunnid joonistuvad siit välja meie valikute tähtsuse jaoks? Kuidas peaks meie truudus Jumalale mõjutama meie valikuid?

Taaniel ja ta kaaslased valitakse kuninglikku teenistusse sellepärast, et nad sobivad Nebukadnetsari paika pandud omadustega. Kuninga sõnade kohaselt peavad lossiametnikud olema „ühegi kehalise veata ja ilusa välimusega“ (Tn 1:4). On huvitav, et pühamus teenivad inimesed ja sealsed ohvrid pidid olema „veatud“ (3Ms 22:17–25; 3Ms 21:16–24). Näib nagu kõrvutaks Babüloonia kuningas ennast Iisraeli Jumalaga, niivõrd kui ta nõuab sarnaseid omadusi oma lossis teenivatelt inimestelt. Teisalt võivad sellised eeltingimused tahtmatult mõista anda, et Taaniel ja ta kaasmaalased on elavaks ohvriks Jumalale, kui nad seisavad vastakuti Babüloonia impeeriumiga.

Loe Gl 2:19, 20; Mt 16:24–26 ja Kr 4:17. Mida räägivad need salmid selle kohta, kuidas saame jääda ustavaks mistahes kiusatuste ees?

Jumal austab nelja heebrea vangi ustavust ning kümnepäevase katseaja lõpul paistavad nad tervemad ja priskemad kui teised õpilased, kes sõid kuninglikku rooga. Jumal annab oma neljale sulasele „igasuguses kirjas ja teaduses tarkust ja taipu“ ning ainult Taanielile annab Jumal „mõista igasuguseid nägemusi ja unenägusid“ (Tn 1:17). See and täidab Taanieli prohvetlikus tegevuses olulist osa.

Nii, nagu Jumal austab oma sulaste usku Babüloonia õukonnas, nii annab Ta tarkust meile, kui seisame silmitsi selle maailma väljakutsetega. Taanieli ja ta kaaslaste kogemusest õpime, et on tõesti võimalik jääda määrimata meie ühiskonna rikutusega. Samuti õpime, et me ei pea ennast Jumala teenimiseks isoleerima ühiskonnast ja selle kultuurielust. Vähe sellest, et Taaniel ja ta kaaslased elavad kultuuri keskel, mis oli rajatud valedetele, eksitustele ja müütidele – neid ka koolitatakse valedetele, eksitustele ja müütide sees. Ning ometi jäävad nad ustavaks.

Olenemata sellest, kus elame, seisame silmitsi väljakutsega jääda ustavaks sellele, mida oma uskumustele vastupidiste kultuuriliste ja sotsiaalsete mõjutuste keskel usume. Sõnasta mõni oma kultuuri negatiivne joon ja küsi endalt: *Kui hästi ma sellele vastu panen?*

Loe Tn 1:17–21. Mis on nelja mehe edu võti? (Vaata ka li 38:36; Õp 2:6; Jk 1:5.)

Pärast kolmeaastast väljaõpet „Babüloonia ülikoolis“ viiakse neli heebrealast kuninga ette lõpueksamit tegema. Vähe sellest, et nad on tervemad kui teised üliõpilased – nad on teistest ka teadmiste ja tarkuse poolest üle. Need neli palgatakse kohe kuningat teenima. Me ei peaks unustama, et need „teaduse ja tarkuse asjad“ sisaldasid kahtlemata palju paganlust. Nad õppisid seda ja, nagu näha, õppisid hästi, kuigi nad seda ei uskunud.

Nebukandnetsar võis mõelda, et sellisel saavutusel pidi olema midagi pistmist lossis antava toiduga ja väljaõppeprogrammiga, mille neli üliõpilast olid läbinud. Taaniel ja tema kaaslased aga teavad, nagu jutustus selgelt ütleb, et nende suurepärane tulemus ei võlgne Babüloonia süsteemile sentigi. Kõik on Jumalalt. Väga jõuline eeskuju sellest, mida Jumal saab teha nende heaks, kes Teda usaldavad. Me ei pea kartma meedia üleujutavat mõju, valitsusi ega muid institutsioone, mis võivad ähvardada meie Jumala lasteks olemise hävitada. Kui toetume täie usaldusega Jumalale, võime olla kindlad, et Tema annab meile keerulistel hetkedel jõu ja hoiab meid kõige kiuste. Võti on meie jaoks õigete valikute langetamises puhkudel, mil meie usk pannakse proovile.

Tn 1. peatükki vaadates saame nii mõnegi väga olulise õppetunni Jumalast: (1) Jumala kontrolli all on ajalugu. (2) Jumal annab tarkust niimoodi, et suudame oma vaenulikus kultuuris ja ühiskonnas edasi liikuda. (3) Jumal tasub neile, kes sisemise veendumuse ja eluviisiga Temale toetuvad.

See peatükk lõpeb kokkuvõttega, et „Taaniel jäi sinna kuningas Koorese esimese aastani“ (Tn 1:21). Siinkohal Koorese (Kyrose) nimetamine on tähendusrikas: see võimaldab pagenduses näha lootusekiirt. Kyros on mees, kelle Jumal valis Jumala rahvast vabastama ja neid Jeruusalemma tagasi laskma. Ehkki peatükk algab lüüasaamise ja küüditamisega, lõpeb see lootuse ja kojutuleku vilksatusega. Selline on meie Jumal: ka meie elu kõige keerulistes hetkedes avab Ta alati lootuse akna, nii et näeme sära ja rõõmu, mis on kannatuste ja valu taga.

Reede, 10. jaanuar

Toetav mõte: „Taanielil ja ta kaaslastel Babüloonias oli noorpõlves ilmselt õnne rohkem kui Joosepil Egiptuses elamise algaastatel; ometi pidid nad läbi tegema iseloomu läbikatsumise, mis polnud sugugi vähem karm. Nende Juudamaa kodu suhtelise lihtsusega võrreldes kisti need kuninglikust soost noorukid hunnituimasse linna, selle suurima kuninga õukonda ja valiti välja kuninga teenistusse koolitamiseks. Neid ümbritsevad kiusatused selles pahelises ja toretsevas õukonnas olid tugevad. Võitjad viitasid hooplevalt tõsiasjale, et Jehoova teenijad olid Babüloonias vangis, et Jumala koja riistad olid paigutatud Paabeli paganlike jumalate templisse ja et Iisraeli kuningaski oli babüloonlaste käes vangis, justkui tõestusele, et nende religioon ja tavad olid heebrealaste religioonist ja tavadest üle. Sellistes oludes, sellises suures alandamises, mille oli esile kutsunud Iisraeli kaugenemine Jumala korraldustest, andis Jumal Paabelis tõendi oma üleolekust, oma nõudmiste pühadusest ja kuulekuse kindlast tulemist. Ja selle tunnistuse andis Ta sel teel, kuidas seda ainsana anda saab – nende näol, kes ikkagi olid ustavuses vankumatud.“ – Ellen G. White, „Kasvatus“, lk 54.

Küsimused aruteluks:

1. Rääkige klassis mitmesugustest kultuurilistest ja sotsiaalsetest väljakutsetest, millega te kristlastena oma ühiskonnas silmitsi seisate. Mis need on ja kuidas saab kogudus kui tervik õppida nende suhtes käituma?
2. Mõttele, kui kerge oleks Taanielil ja teistel olnud oma usus järeleandmisi teha. Lõpuks olid babüloonlased ju nende vallutajad. Juudid oli lüüa saanud. Millist „tõestust“ oli veel vaja selle jaoks, et Babüloonia „jumalad“ olid Iisraeli Jumalast suuremad ning Taanielil ja ta kaaslastel oli lihtsalt vaja see tõsiasi omaks võtta? Milliste oluliste piibellike tõdede külge võisid nad antud olukorras klammerduda, mis aitasid neil sel ajal vastu pidada? (Vaata Jr 5:19; Jr 7:22–34.) Mida räägib see meile Piibli tundmise tähtsusest ja „käesoleva aja“ tõe mõistmisest?
3. Miks on ustavus niivõrd tähtis mitte üksnes meie enda jaoks, vaid ka nende jaoks, kellele tunnistame oma ustavusega Issanda iseloomust, keda teenida püüame?

Evangeliseerimine raamatute kaudu

Loo on kirja pannud Andrew McChesney

Kas sind heidutab, kui inimesed löövad su nina ees ukse kinni?

Kas muretsed, et masspostitusega saadetud raamat leiab koha prügikastis?

Üliõpilasel Samuel Naumannil on ainulaadne viis Saksamaal seitsmenda päeva adventistide kirjandust jagada – ja näib, et see võidab südameid.

Samuel seab koos oma isa ja vanaisaga südalinna ja iga-aastastele suurüritustele üles mobiilse raamatukabiini. Siis seisab üks pereliige natuke kaugemal ja ulatab möödakäijatele kingituseks kaardi. Need, kes kaardi vastu võtavad, suunatakse raamatukabiini juurde tasuta raamatut valima. Tulemus: perekond saab luua isikliku kontakti ning on suurem tõenäosus, et raamatu võtja loeb raamatut.

„Oleme saanud tagasisidet inimestelt, kes suurüritustel osalevad,“ ütles 25aastane Leipzigi Ülikooli üliõpilane. „Osa tuleb tagasi ja ütleb: Ma sain siit möödunud aastal raamatu. See oli hea ja ma tahan veel ühte.“

Mõte kaarti kinkida hakkas laiemalt levima Saksamaal, kus adventkoguduse 35 000 liiget näevad vaeva, et pääseda ligi väga ilmalikustunud riigi 83 miljonile elanikule. Samueli vanem vend nägi sarnast raamatuprojekti adventistide suvelaagris Poolas. Poolakad laenasid omakorda selle mõtte Ukrainast. Igatahes meeldis Naumannide perele see mõte ja nad hakkasid tegema ringsõite pärast seda, kui muutsid järelkäru raamatukabiiniks.

Kabiini külastajatelt küsitakse nende huvide kohta ning nad võivad heita pilku kümnetele ja kümnetele raamatutele, näiteks Ellen White'i „Ajastute igatsus“ ja „Suur võitlus“ ning terviseraadamatud nagu Mark Finley ja Peter Landlessi „Tervis ja heaolu: saladused, mis muudavad su elu“.

Vestlused pakuvad võimalust tunnistada, eriti siis, kui külastaja valib raamatu ja küsib tahtmatult, kas see on tõesti tasuta, ütles Samuel.

Samuelile meeldib vastata: „Palun võtke see raamat. Selle eest on juba makstud.“

„Kuidas?“ küsib külastaja sageli.

„Samamoodi, nagu on lugu ristiga,“ ütleb Samuel. „Jeesus maksis hinna. Teil tuleb see lihtsalt vastu võtta. Ainus, mis see teile maksma läheb, on lugemiseks kuluv aeg. Selle hinna peate maksma.“

Raamatutele on reageeritud valdavalt positiivselt, ütles ta.

Tema isa Steffen tuletab meelde oma keskkooliõpetajat, kes armastas „Suurt võitlust“ nii väga, et palus veel üheksat eksemplari ajalootunnis õpilastele jagamiseks. Teisel korral võttis üks Euroopa Liidu poliitik „Suure võitluse“ eksemplari ja luges paksu kõite ainsa õhtuga läbi. Ta tuli järgmisel päeval tagasi ja palus üht eksemplari oma poja jaoks, kes on reporter.

Samuel pole teadlik ainsastki ristimisest, kuid ta ei muretse. „Pean seda tegevust seemne külvamiseks ja keegi teine lõikab,“ ütles ta.

Müstikast ilmutuseni

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *Tn 2:1–16; Ap 17:28; Tn 2:17–49; Ps 138; Jh 15:5; 5Ms 32:4; 1Pt 2:4.*

Juhtsalm: „*Taaniel vastas ja ütles: Kiidetud olgu igavikust igavikku selle Jumala nimi, kelle päralt on tarkus ja vägi*“ (*Tn 2:20*).

Gröönimaad ümbritsevates vetes on mitmesuguses suuruses jäämäed. Mõnikord liiguvad väiksemad jääpangad ühte suunda, samas kui nende massiivsed kaaslased ulbivad teisele poole. Põhjus on selles, et tuuled vee-pinna lähedal lükkavad väikeseid panku, kuid hiiglaslikke jäämasse kannavad endaga sügavad ookeanihoovused. Kui peame silmas riikide tõusu ja langust ajaloo jooksul, saame seda seletada sarnaselt tuulte ja ookeanihoovustega. Tuuled kujutavad kõike muutuvat ja ettearvamatut, just nagu inimese tahe. Selliste puhangute ja tuulepööristega samal ajal toimib teine jõud, palju võimsam ja väga sarnane ookeanihoovustega. Selleks on Jumala tarkade ja suveräänsete eesmärkide kindel liikumine. Ellen G. White ütleb ju: „Aga just nii nagu planeedid universumis läbivad kõrvalekaldu miset oma trajektoori, nii ei tunne Jumala töötused kiirustamist ega viivitust.“ – „Ajastute igatsus“, lk 32. Ehkki riikide, ideoloogiate ja poliitiliste parteide tõus ja langus näib toimuvat üksnes inimese isemeelse tuju suunas, näitab Tn 2. peatükk, et Jumal taevas on see, kes tegelikult liigutab inimsoo ajalugu suure finaali suunas.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 18. jaanuariks.

Loe Tn 2:1–16. Millises ohtlikus seisundis on heebrealased unenäo pärast, mille Issand kuningale annab?

Vanaaja maailmas võeti unenägusid väga tõsiselt. Kui unenägu näis pahaendelisena, siis näitas see ähvardavat hävingut. Niisiis on arusaadav, miks muutus Nebukadnetsar väga ärevaks unenäo pärast, mida – selleks, et olukord veel kurjakuulutamavam oleks – ta enam ei mäletanud. Babüloonia asjatundjad uskusid, et jumalad suudavad paljastada unenägude tõlgenduse, kuid selle unenäo puhul ei saanud asjatundjad Taanieli raamatu sõnade kohaselt midagi teha, sest kuningas oli unenäo unustanud. Juhul, kui unenäo sisu asjatundjatele jutustataks, saaksid nad lagedale tulla kuningale meelepäraste seletustega. Kuid selles tavatus olukorras ei suuda nad kuningale rääkida, millist und kuningas nägi, ja on sunnitud tunnistama, et „ei ole muid, kes suudaksid seda kuningale seletada, kui jumalad, kelle eluase ei ole inimeste juures“ (Tn 2:11).

Talitsematult tusane kuningas annab käsu, et kõik Babüloonia targad mehed tapetaks. Selline jõledus ei olnud antiikmaailmas tundmatu. Aja-loomallikad tunnistavad, et salasepitsuse pärast hukkas Dareios I kõik (tähe) targad ja Xerxes surmas insenerid, kes olid ehitanud silla, mis kokku kukkus. Kui Nebukadnetsar oma määruse väljastab, on Taaniel ja ta kaaslased just lõpetanud väljaõppe ja arvatud kuninga ekspertide hulka. Sel põhjusel rakendub kuninga väljastatud surmaotsus nendegi kohta. Tegelikult laseb originaalteksti keel mõista, et tapmine algab kohe ning Taanieli ja tema sõpru tahetakse järgmisena hukata. Kuid Taaniel astub „targalt ja arukalt“ Arjoki juurde, kes on hukkamise eest vastutav isik. Lõpuks palub Taaniel otse kuningalt aega, et unenäo saladus lahendada. Huvitav on, et kuigi kuningas oli süüdistanud maage soovis „aega“ võita, annab ta Taanieli palve peale kohe „aega“. Taaniel on maagidega nõus kindlasti selles, et niisugust saladust ei suuda lahendada ükski inimene, kuid prohvet tunneb Jumalat, kes suudab paljastada nii unenäo sisu kui ka tähenduse.

Teoloogid räägivad Jumala immanentsusest: ehkki Jumal erineb loodust, on Ta loodule ikka väga ligi. Mida õpetab meile tõsiasi, et Jumal annab kuningas Nebukadnetsarile unenäo, sellest, kui immanentne saab Jumal meile olla? (Vaata ka Ap 17:28.)

Palve

Taaniel kutsub kohe oma kolm sõpra palvesse, selgitades neile, et juhul, kui Jumal unenägu ei paljasta, nad hukatakse. Iga kord, kui seisame silmitsi suure probleemiga, peaksime samuti mõistma, et meie Jumal on piisavalt suur lahendama ka kõige lahendamatumat.

Loe Tn 2:17–23. Millisest kahest palveliigist siin räägitakse?

Selles peatükis nimetatakse kaht palveliiki. Esimene on anuv palve, mille puhul Taaniel palub Jumalal paljastada unenäo sisu ja selle tõlgenduse (Tn 2:17–19). Selle palve sõnu ei ole kirja pandud, kuid meile öeldakse, et Taaniel ja ta sõbrad palusid „taeva Jumalalt halastust selle saladuse asjus, et Taaniel ja tema kaaslased ei hukkuks koos teiste Paabeli tarkadega“ (Tn 2:18). Kui nad palvetavad, vastab Jumal nende anumisele ning paljastab kuninga unenäo sisu ja tõlgenduse. Võime toetuda kinnitusele, et iga kord, kui otsime „halastust taeva Jumalalt“, saavad meie palved kuulnud – isegi kui tulemus pole nii dramaatiline, nagu me siin näeme –, sest Taanieli Jumal on ka meie Jumal.

Vastuseks sellele, et Jumal nende anumist kuuleb, tõuseb Taanieli ja ta sõprade huulilt kiitus ja tänu Jumalale. Nad tänavad Jumalat selle eest, et Jumal on tarkuse allikas ning ohjab loodust ja poliitilist elu. Siit saame olulise õppetunni. Kuigi palume ja anume Jumalat mitmel põhjusel, siis kui sageli me Teda palvetele vastamise eest kiidame ja täname? Jeesuse kogemus kümne pidalitõbisega illustreerib tabavalt inimlikku tänamatust. Kümnest tervekssaanust ainult üks tuli tagasi „Jumalat ülistades“ (Lk 17:18). Taanieli käitumine ei tuleta mitte ainult meelde tänamise ja kiitmise olulisust, vaid paljastab ka Jumala iseloomu, keda palume. Kui me Teda palume, peame usaldavalt laskma Temal teha seda, mis on meie jaoks parim, ning siis tuleb meil Teda alati tänada ja kiita.

Loe Psalm 138. Mis on selles tänupalves, mis aitab sul olukordadele vaatamata õppida Jumalale tänulik olema?

Tn 2:24–30. Mida Taaniel siin ütleb, mida meil on alati oluline meele pidada? (Vaata ka Jh 15:5.)

Palvele vastates paljastab Jumal unenäo ja selle tähenduse. Ning Taaniel ei kõhkle kuningale ütelda, et saladuse lahendus pärineb „taevas olevalt Jumalalt“. Enne seda aga, kui Taaniel unenäo ja selle tähenduse teada annab, mainib ta kuninga väljaütlemata muremõtteid, kui viimane unetuna voodis lamas. See olustikuline teave aitab kaasa edasise sõnumi omaksvõtmisele, sest ainult kuningale teadaolevaid mõtteid pidid Taanielini jõudma üleloomuliku väe abil. Kuid siis, kui Taaniel jätkab unenäo sisu jutustamist, riskib ta järgmise ohu vallapäästmisega, sest unenäo sõnumid ei ole Nebukadnetsari jaoks just kuigi head.

Loe Tn 2:31–49. Mida räägib unenägu Nebukadnetsari kuningriigi saatusest?

Unenäos oli suur kuju, mille pea „oli puhtast kullast, rind ja käsivarred hõbedast, kõht ja reied vasest, sääred rauast, jalad osalt rauast, osalt savist“ (Tn 2:32, 33). Viimaks tabas üks kivi kuju jalgu (Tn 2:34) ning kogu koosseis purunes ja hajus nagu aganad tuules. Taaniel selgitab, et eri metallid kujutavad üksteisele järgnevaid kuningriike, mis ajaloo käigus eelmised välja vahetavad. Nebukadnetsari jaoks on sõnum arusaadav: kogu oma võimsuse ja hiilguse juures on Babüloonia mööduv nähtus ja selle asemele tuleb teine kuningriik, millele järgnevad teised, senikaua kui need asenduvad kõigist täiesti erineva riigiga – Jumala igavese riigiga, mis kestab igavesti.

Vaata, kui möödalibisev ja lühiaegne on kõik inimlik. Mida ütleb see meile suure lootuse kohta, mis on meil Jeesuses – ja üksnes Jeesuses? (vaata Jh 6:54; 2Kr 4:18)?

Loe veelkord unenägu ja selle tõlgendust (Tn 2:31–49). Mida õpetab see meile tõsiasjast, et Jumal teab maailma ajalugu ette?

Nebukadnetsari unenäku kätketud prohvetikuulutus visandab üldise prohvetliku pildi ja toimib mõõdupuuna, millega pöörduda Tn 7., 8. ja 11. peatüki üksikasjalikumate prohvetikuulutuste poole. Tn 2. peatüki prohvetikuulutus ei ole tingimuslik prohvetikuulutus. See on apokalüptiline prohvetikuulutus: lõplik ennustus sellest, mida Jumal ette näeb ja mis päriselt tulevikus teostub.

1. Kullast pea kujutab Babülooni (626–539 eKr). Tõepoolest ei esinda ükski teine metall Babüloonia impeeriumi väge ja jõukust paremini kui kuld. Piibel nimetab seda „kuldseks linnaks“, „kuldkarikaks Issanda käes“ (Jr 51:7; võrdle Ilm 18:16). Vanaaja ajaloolane Herodotos annab teada, et kulla küllus ilustas seda linna.

2. Hõbedast rind ja käsivarred esindavad Meedia-Pärsia (539–331 eKr). Nagu hõbe on väärtuselt vähem kui kuld, nii ei saavutanud Meedia-Pärsia kunagi Babüloonia toredust. Liati oli hõbe Pärsiale kohane sümbol veel sellegi poolest, et nad kasutasid hõbedat oma maksusüsteemis.

3. Vasest kõht ja riied sümboliseerivad Kreekat (331–168 eKr). Hs 27:13 räägib Kreekast kui vaskriistu vahetuskaubaks pakkujast. Kreeka sõdureid tunti nende vasest sõjavarustuse poolest. Herodotos räägib, et Egiptuse kuningas Psamtik I nägi maale tungivaid kreeka piraate täitmas oraakli ettekuulutust „vasest meestest, kes tulevad merest“.

4. Rauast sääred esindavad tabavalt Roomat (168 eKr–476 pKr). Taa-nieli selgituse kohaselt kujutas raud Rooma impeeriumi purustusjõudu, mis kestis kauem kui ükski eelnev kuningriik. Raud sobis seda impeeriumi ülihästi esindama.

5. Osalt rauast, osalt savist jalad on heaks näiteks jagatud Euroopast (476 pKr – Kristuse taastulek). Raua ja savi segu on sobiv kujund sellest, mis juhtus pärast Rooma impeeriumi lagunemist. Kuigi Euroopat on palju kordi püütud ühendada, kuningakodade vahelistest abielulitlustest käesoleva Euroopa Liiduni välja, on ülekaal jagunemise ja lahknevuse poolel ning prohvetikuulutuse kohaselt jääb see nii, kuni Jumal rajab oma igavese riigi.

Loe Tn 2:34, 35, 44, 45. Milline õpetus on neis salmides meie maailma lõpliku saatuse kohta?

Tähelepanu unenäos koondub sellele, „mis viimsel ajal sünnib“ (Tn 2:28 NKJV ja eestikeelne 1926. a väljaanne). Nii võimsad ja rikkad nagu metallist (ja savist) riigid olla võisid, on need ainult eelmänguks kivi-riigi rajamisele. Metallid ja savi on ju teatud määral inimese tooted, kuid kivi selles unenäos langeb inimkätest puutumata. Teisisõnu, kuigi igale varasemale kuningriigile saabub viimaks lõpp, kestab riik, mida esindab kivi, igavesti. Võrdlus kaljuga on kujund, mida sageli Jumala kohta kasutatakse (näiteks 5Ms 32:4; 1Sm 2:2; Ps 18:32), ning samamoodi võib kivi kujutada Messiat (Ps 118:22; 1Pt 2:4, 7). Seega pole kivist kohasemat kujundit Jumala igavese riigi rajamise kohta.

Osa inimesi väidab, et kivi-riik rajati Jeesuse maapealse teenistuse ajal ning evangeeliumi levitamine tähistab tõsiasja, et Jumala riik on võtnud oma valdusse kogu maailma. Ometi saab kivi-riik alguse alles pärast seda, kui neli põhilist kuningriiki on langenud ja inimajalugu on jõudnud jagatud riikide aega, mida esindavad kuju labajalad ja varbad. See tõsiasi välistab täitumise esimesel sajandil, sest Jeesuse maapealne tegevus leidis aset Rooma ülemvõimu ajal, neljanda kuningriigi ajal.

Kivi aga muutub suureks mäeks. See tähendab, et „kivist, mis oli tabanud kuju, sai suur mägi ja see täitis kogu maa“ (Tn 2:35). Seesugune mägi tuletab meelde Siioni mäge, paika, kus asetses tempel, Jumala maapealse riigi konkreetne esindus Vana Testamendi ajal. Huvitav on, et mäe küljest lahti murdunud kivist saab ise mägi. See mägi, mis teksti kohaselt juba eksisteerib, osutab kõige ilmsemalt taevasele Siionile, taevasele pühamule, kust Kristus tuleb rajama oma igavest riiki. Ja taevast alla tuleva Jeruusalemma näol (Ilm 21:1–22:5) saab see riik lõplikult tõeks.

Siia maani on Tn 2. peatükis kuningriikide kohta öeldu olnud õige. Eks ole ju siis väga loogiline ja tark usaldada seda prohvetikuulutust ka tulevase lõpliku riigi, Jumala igavese riigi suhtes? Miks on täiesti ebamõistlik sellesse prohvetikuulutusse mitte uskuda?

Reede, 17. jaanuar

Toetav mõte: On õpetlik märkida, et Tn 2. ptk kuju on tehtud kullast ja hõbedast, majanduslikku võimsust näitavatest metallidest. Samuti on see tehtud vasest ja rauast, mida kasutatakse tööriistade ja relvade valmistamisel, ning savist, mida kasutati muistsel ajal kirjanduse vallas ja kodumajapidamises. Nii annab kuju ereda pildi inimlikkusest ja selle saavutustest. Kuju erinevad kehaosad näitavad väga otstarbekalt maailmariikide järgnevust ja viimaks lõhenemist, mis valitseb maailmaajaloo lõpupäevil. Kivi kujutatakse aga selgelt millenagi, mis on ilma „[inimese] käte abita“ (Tn 2:45); see tuletab meile jõuliselt meelde üleloomulikku lõppu, mis sellele lühiaegsele maailmale ja kõigile inimeste saavutustele saabub.

„Kuigi puht inimliku silmaga vaadates võib inimsoo ajalugu näida kaootilise jõudude koosmõju ja vastasmõjuna. ..., kinnitab Taanieli raamat meile, et kõige taga seisab Jumal, kes hoiab kõigel pilku peal ja liigub toimuva keskel, et viia edukalt lõpule see, mida Tema näeb parima olevat.“ – William H. Shea, „Daniel: A Reader's Guide“ (Nampa, ID: Pacific Press, 2005), lk 98.

Küsimused aruteluks:

1. Kui hea on teada, et kogu selle maailma kaose ja kannatuste keskel on Jumala käes lõplik kontroll ja ta viib kõik aulise lõpuni. Milline osa on meil sinnamaani kogu selle hea poole püüdlemises ja kuidas saame aidata patulangenud maailmas olevate kannatuste leevendamisel?
2. Kuidas selgitad seda, et Taaniel ja teised vangid tegid tihedat ning ilmselt ustavat koostööd paganliku juhiga, kes oli Taanieli rahvale nii suure hävingu toonud?
3. Nagu nägime, on osa inimesi väitnud, et käte abita lahti murdunud kivi osutab evangeeliumi levitamisele maailmas. See ei saa olla tõene mitmel põhjusel, kaasa arvatud Tn 2:35 öeldu, kus on kirjas, et kivi purustas eelnevad riigid ja need „said aganate sarnaseks suviselt rehealuselt: tuul viis need ära ja neist ei leidunud jälgegi“. Pärast risti ei toimunud nii. Lisaks luhuvad püüded samastada kivi-riiki kogudusega, sest kivi-riik tuleb kõikide teiste inimlike valitsusvormide asemele. Tegemist on riigiga, mis haarab kogu maailma. Seega saab ainult Jeesuse taastulek käivitada protsessi, millega see prohvetlik unenägu tipneb. Miks on Jeesuse teine tulemine ainus mõistlik tõlgendus selle kohta, mida kivi lõpuajal teeb?

Tulest puutumata jäänud raamat

Loo on kirja pannud Andrew McChesney.

Üks Nigeeria üliõpilane kaotas kogu omandi tulekahjus, mis sulatas üles isegi raudtorud tema korteris, kuid ta oli rabatud, kui leidis, et tulest puutumata oli jäänud üks Ellen G. White'i raamat – „Suur lootus“.

Üliõpilane, Olajide Oluwatobi Igbinymi, luges raamatu hoobilt läbi ja tõttas kohalikku seitsmenda päeva adventistide kogudusse, kelle liikmed olid talle kirjandusevangelismi hingamispäeval raamatu andnud.

„See raamat on imeline, suurepärane,“ rääkis Igbinymi üllatunud koguseliikmetele, hoides samal ajal käes puutumata jäänud „Suurt lootust“, 11 peatükile lühendatud varianti „Suurest võitlusest“.

„Ma ei ole varem sedasorti raamatut näinud!“ ütles ta. „See ime pani mind raamatut kaanest kaaneni läbi lugema.“

Koguseliikmed kinkisid raamatu 30aastasele Igbinyemile Edes, linnas, mis asub Nigeeria pealinnast Lagosest umbes 220 km põhja pool. Koguduseliikmed, kes võtsid osa ülemaailmsest koguduse projektist „Misjon linna-dele“, levitasid linnades üle kogu maailma miljard väljaannet. Nad jagasid tuhandeid „Suure lootuse“ eksemplare kord veerandaastas „suure lootuse päeval“, erilisel raamatute jagamiseks mõeldud hingamispäeval Nigeeria osariigis Osunis, ütles Joseph Adebomi, adventkoguduste Osuni Liidu esimees,

Kuid seejärel läks Igbinymi, kes oli Edes asuva Nigeeria kõrgkooli, Föderaalse Polütehnikumi üliõpilane 2018. aastal reisile ja jättis raamatu üürile võetud ühetoalisse korterisse. Kui ta tagasi tuli, leidis ta, et tuli oli majas möl-lanud. Tema kooliraamatud, mööbel ja madrats olid hävinud.

„Isegi raud sulas,“ ütles Adebomi.

Tulekahju põhjus ei olnudki päris selge.

Kuid kui Igbinymi tuhas sobras, leidis ta „Suure lootuse“.

Sellel päeval luges ta õhinal lõpuni raamatu, kus räägitakse ajaloost ja prohvetikuulutusest, mis seletab lahti tänapäeva maailma kaose mõtte. Siis jooksis ta adventkogudusse, et oma lugu rääkida.

„Te ei teagi, mis raamatut te jagate,“ oli ta Adebomi sõnade kohaselt öel-nud. „Selles on Jumala vägi.“

Igbinymi põlvitas koguduse ees ja ülistas Jumalat.

See lugu puudutab südant ja kasvatab inimeste usku Nigeeria osariigis Osunis.

„Olen kuulnud Piiblistest, mis on jäänud tules põlemata, aga eales varem pole ma kuulnud ühestki teisest põlemata jäänud raamatust,“ ütles Onaolapo Ajibade, emeritpastor ning kunagine Lääne- ja Kesk-Aafrika Divisjoni täitevsekretär, kelle territooriumile Nigeeria jääb. Ta elab Osuni osariigis Inis-sas. „See ime on suurendanud minu armastust prohvetikuulutamise vaimu raamatute vastu.“

Ahjust paleesse

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *Tn 3. ptk; Ilm 13:11–18; 2Ms 20:3–6; 5Ms 6:4; 1Kr 15:12–26; Hb 11. ptk.*

Juhtsalm: „*Meie Jumal, keda me teenime, võib meid päästa: ta päästab meid tulisest ahjust ja sinu käest, oh kuningas!*“ (*Tn 3:17*).

„Seega kuulutasid need Pühast Vaimust läbi imbinud noorukid kogu riigi ees oma usku, et Jumal, keda nemad teenivad, on ainus tõeline ja elav Jumal. Selline usu avalikkusele näitamine oli nende põhimõtete kõnekaim esitus. Selleks, et ebajumalateenijaisse elava Jumala väest ja suuruselt jälge jätta, tuli Tema sulastel osutada aupaklikkust Jumalale. Neil tuli avalikult kuulutada, et Tema on nende austamise ja kummardamise ainus siht ning neid ei saa kallutada ebajumalateenistusele; kõhklemata ja ka oma elu säästmata on see nii. Neil õppetundidel on otsene ja ülimalt suur tähtsus meie kogemuse jaoks lõpuajal.“ – Ellen G. White, „In Heavenly Places“, lk 149. Jumalakummardamise pärast surmaähvardusele näkku vaatamine võib tunduda kuuluvat teaduse-eelsesse ja ebausklikku aega, kuid Pühakiri annab teada, et lõpuajal, mil maailm on vägagi „arenenud“, avaldub midagi sarnast lausa üleilmses ulatuses. Nii saame selle loo tundmaõppimisega heita pilku teemadesse, millega seisavad Pühakirja põhjal silmitsi Jumalale ustavad.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 25. jaanuariks.

Loe Tn 3:1–7. Mis võis kuningat ajendada kuju valmistama?

Unenäo ja kuju ehitamise vahele võis jääda umbes kakskümmend aastat. Näib siiski, et kuningas ei suuda enam unustada ei unenägu ega tõsiasja, et Babüloonia asemele on määratud tulema teised valitsused. Rahuldumata üksnes kullast peaks olemisega tahab kuningas, et teda esindaks tervenisti kullast kuju, mis kuulutaks ta alamatele, et tema kuningriik kestab kogu ajaloo.

Selline uhke hoiak tuletab meelde Paabeli torni ehitajaid, kes püüdsid oma ülbuses esitada Jumalale väljakutse. Nebukadnetsar ei ole siin vähem ülbe. Ta on Babüloonia valitsejana palju korda saatnud ega suuda elada mõttega, et lõpuks ta kuningriik hääbub. Nii valmistab ta enda ülendamiseks jõudu pingutades kuju, et näidata oma vägevust ja tagada alamate ustavust. Kuigi ei ole selge, kas see kuju on mõeldud esindama kuningat või mõnd jumalust, tuleb meeles pidada, et antiikajal olid poliitika ja religiooni vahelised jõujooned tihtilugu ähmased, kui neid üleüldse oli.

Peame meeles pidama, et Nabukadnetsaril on olnud kaks võimalust tõelise Jumalaga tuttavaks saada. Esialt siis, kui ta teeb noortele heebrealastele eksami ja leiab nad olevat kümme korda targemad kui Babüloonia teised mõttetargad. Teiseks pärast seda, kui ülejäänud asjatundjad ei suuda kuningale tema unenägu meelde tuletada ning Taaniel kannab ette tema peas olnud mõtted, unenäo ja selle tõlgenduse. Lõpuks tunnustab kuningas Taanieli Jumala üleolekut. Kuid üllatuseks ei takista need eelnevad teoloogilised õppetunnid Nebukadnetsarit ebajumalateenistusse tagasi pöördumast? Miks? Tõenäolisim vastus on – uhkus. Patused inimolevused panevad vastu tõsiasja tunnustamisele, et nende materiaalsed ja intellektuaalsed saavutused on tühised ja mõistetud hääbumisele. Võime mõnikord käituda nagu väikesed Nebukadnetsarid, pöörates liialt tähelepanu enda teostamisele ja unustades, kui mõttetu see kõik igaviku kõrval on.

Kuidas õppida mitte langema, ka mitte väga peenel viisil, Nebukadnetsariga samasse lõksu?

Loe Tn 3:8–15 ja Ilm 13:11–18. Milliseid paralleele võime näha selle vahel, mis toimub Taanieli ajal ja mis saab toimuma tulevikus?

Duura orus seisev kuldkuju (oru nimi on akkadi keeles „müüriga ümbritsetud koht“) jätab mulje tohutu suurest pühakojast. Ja just nagu sellest poleks veel küll, muutub läheduses asuv ahi otsekui altariks. Selle liturgia osaks on babüloonia muusika. Mainitud on seitset muusikariista, mis tunduvad edasi andvat ülistamise korra terviklikkust ja tõhusust.

Tänapäeval pommitatakse meid igast nurgast üleskutsetega võtta omaks uued eluviisid ja uued ideoloogiad, loobuda pühendumast Jumala autori- teedile, nagu seda väljendab Tema Sõna, ning hakata truudust vanduma Babüloonia impeeriumi kaasaegsetele järglastele. Maailma ahvatlus näib nii mõnigi kord ületamatuna, kuid meil tuleb endale meelde tuletada, et meie ülim truudus kuulub Loojale Jumalale.

Prohvetliku kalendri kohaselt elame maa ajaloo viimastel päevadel. Ilmu- tusraamatu 13. peatükk annab teada, et maa elanikke kutsutakse kummar- dama metsalise kuju. Kutsuja teeb, et „kõik – pisikesed ja suured, rikkad ja vaesed, vabad ja orjad – võtaksid endale märgi oma paremale käele või oma otsaette“ (Ilm 13:16).

Nimetatakse kuus inimklassi, kes annavad oma ustavuse metsalise kujule – „pisikesed ja suured, rikkad ja vaesed, vabad ja orjad“. Metsalise arv, mis on 666, toob samuti esile kuue. See näitab, et Nebukadnetsari püstitatud kuju on vaid näide sellest, mida eshatoloogiline Baabülon lõpuajal teeb (vaata Tn 3:1 kuue ja kuuekümnepäevade kujundlikkust). Teeme hästi, kui jälgime pingsa tähelepanuga, mis sellest loost selgub ja kuidas Jumala suveräänsus selle maailma asju suunab.

Kummardamine ei ole lihtsalt millegi või kellegi ees kummargil olemine ja ülima truuduse sõnades välja ütlemine. Millisel muul viisil, palju kavalamal moel, võime lõpuks kummardada kedagi või midagi teist peale meie Issanda?

Kolme heebrealase jaoks on kuninga käsk kuju kummardada nende lapsepõlveaastatel Jeruusalemma templis kogetud jumalateenistuse jultunud võltsing. Kuigi nad on impeeriumi teenistuses ja ustavad kuningale, seab nende truudus Jumalale piirid nende inimlikule ustavusele. Kindlasti on nad valmis jätkama kuninga teenimist usaldusväärsete vastutavate asjaajajatena, kuid nad ei saa selle tseremooniaga ühineda.

Loe 2Ms 20:3–6 ja 5Ms 6:4. Mis on neis salmides sellist, mis kindlasti mõjutab mehi sellist seisukohta võtma?

Kuninga väljastatud juhtnööride kohaselt kummardab muusikahelide kõlama hakates kogu rahvas maha ja teenib kuldkuju. Ainult kolm neist – Sadrak, Meesak ja Abednego – julgevad kuninga sõna mitte kuulata. Otsekohe kannab osa babüloomlasi asja kuningale ette. Süüdistajad paistavad püüdvat kuningat raevu ajada sõnadega: (1) kuningas ise pani need kolm noormeest valitsema Paabeli maakonna üle; (2) juudi soost mehed ei teeni kuninga jumalaid ja (3) nad ei kummarda kuldkuju, mille kuningas laskis püstitada (Tn 3:12). Kuid nende vastu suunatud raevule vaatamata pakub kuningas kolmele mehele teise võimaluse. Kuningas on valmis kogu tegevuskäiku kordama, et mehed saaksid oma seisukohast loobuda ja kuju kummardada. Peaksid nad keelduma, heidetakse nad tuliseks köetud ahju. Ning Nebukadnetsar lõpetab oma meelitamise ülbeima väitega: „Ja kes oleks see jumal, kes teid päästaks minu käest?” (Tn 3:15).

Üleloomuliku julgusega õnnistatuina vastavad nad kuningale: „Kui see peab olema, võib meie Jumal, keda me teenime, meid päästa: ta päästab meid tulisest ahjust ja sinu käest, oh kuningas! Aga kui mitte, siis olgu sul teada, kuningas, et meie ei teeni su jumalaid ega kummarda kuldkuju, mille sa oled lasknud püstitada” (Tn 3:17, 18).

Kuigi mehed teavad, et nende Jumal võib nad päästa, ei ole neil tagatist, et Ta seda teeb. Ometi keelduvad nad kuninga korraldusele kuuletumast ka teadmise juures, et nad võidakse elusalt põletada. Kust meie sedasorti usu saame?

Loe Tn 3:19–27. Mis juhtub? Kes on veel üks tules olev mees?

Olles ustavad heebrealased tulles visanud, satub Nebukadnetsar segadusse, kui ta näeb ahjus neljanda isiku kohalolekut. Oma parima arusaamise kohaselt peab kuningas neljandat tegelast „Jumala pojaks“ (Tn 3:25, NKJV ja 1926. a välja antud eestikeelne tõlge).

Kuningas ei saa kuigi palju rohkem öelda, kuid meie teame, kes see neljas isik on. Ta ilmub Aabrahamile enne Soodoma ja Gomorra hävitamist, võitleb Jaakobiga Jabboki jõe ääres ja ilmutab ennast Moosesele põlevas põõsas. Ta on Jeesus Kristus enne lihaks saamist, kes tuleb näitama, et Jumal seisab oma rahva eest nende katsumustes.

Ellen G. White ütleb: „Aga Issand ei unustanud omasid. Kui Tema tunnis-tajad tuleahju heideti, ilmus Päästja nende juurde isiklikult ning üheskoos kõndisid nad leekides. Kuuma ja külma Ülemvalitseja ligiolekul kaotasid tuleleegid oma hävitava jõu.“ – „Prohvetid ja kuningad“, lk 508, 509.

Jumal ütleb Jesajale: „Kui sa lähed läbi vee, siis olen mina sinuga, ja kui sa lähed läbi jõgede, siis ei uputa need sind; kui sa käid tules, siis sa ei põle ja leek ei kõrveta sind“ (Js 43:2).

Kuigi me armastame seesuguseid lugusid, tõstatavad need küsimuse inimeste kohta, keda ei päästetud imeliselt tagakiusamisest oma usu pärast. Kõnealused mehed teadsid kindlasti Jesajast ja Sakarjast, keda jumalakartmatud kuningad surmasid. Kogu Jumala rahva ajaloo jooksul kuni meie päevadeni on ustavad kristlased talunud kohutavaid kannatusi, mis ei lõppenud nende jaoks mitte imelise päästmisega, vaid piinarikka surmaga. Antud juhtumi puhul saavad ustavad imeliselt päästetud, kuid, nagu teame, pole seesugused sündmused harilikud.

Teisest küljest, missugune on imeline päästmine, millest kõik Jumalale ustavad inimesed osa saavad, olgu nende saatus siin milline tahes? (Vaata 1Kr 15:12–26.)

Kui mõtiskleme Sadraki, Meesaki ja Abednego kogemuse üle, küsime võib-olla endalt: *Mis on sellise tugeva usu saladus?* Kuidas nad suutsid olla valmis pigem elusalt põlema, kui kuju kummardama? Mõtles, mismoodi oleksid nad võinud ära seletada kuninga käsule allumise. Ja ikkagi, vaatamata teadmisele, et nad võivad surma saada, nagu nii paljud teised on saanud, jäid nad ikkagi kindlaks.

Loe Hb 11. peatükki. Mida õpetab see meile usu olemuse kohta?

Sellise usu arendamiseks on meil vaja aru saada, mis on usk. Osa inimesi tajub usku koguselisena; nad hindavad oma usku vastuste põhjal, mida näivad Jumalalt saavat. Nad lähevad ostukeskusesse ja palvetavad parkimiskoha pärast. Kui neil kohale jõudes juhtub koht olema, järeldavad nad, et neil on tugev usk. Juhul, kui kõik parkimiskohad on täis, võivad nad mõelda, et nende usk pole piisavalt tugev, kuna Jumal ei võtnud nende palveid kuulda. Selline arusaamine usust muutub ohtlikuks, kuna see püüab Jumalat mõjutada ega arvesta Jumala suveräänsuse ja tarkusega.

Õige usk, mida ilmutasid Taanieli sõbrad, on mõõdetav meie ja Jumala vahelise suhte kvaliteediga ja selle tulemuseks on Jumala täielik usaldamine. Ehe usk ei püüa Jumala tahet painutada, et see kooskõlastuks meie tahtega; küll aga alistab see meie tahte Jumala tahtele. Nagu nägime, ei teadnud kolm heebrea meest täpselt, mis on Jumalal nende jaoks varuks, kui nad otsustavad kuningale vastu hakata ja Jumalale ustavaks jääda. Nad otsustavad teha õigesti tagajärgedest hoolimata. Just see iseloomustabki küpset usku. Ilmutame tegelikku usku siis, kui palume Issandalt seda, mida me tahame, kuid usaldame, et Tema teeb meie heaks parima, isegi kui me ühel või teisel korral ei saa aru, mis toimub või miks.

Mil viisil saame usku päevast päeva harjutada ka „väikestes asjades“, mis aitavad sellel kasvada, ja olla aja jooksul valmis suuremateks väljakutseteks? Miks on „väikestes asjades“ vastupidamine mitmel viisil kõige tähtsam?

Reede, 24. jaanuar

Toetav mõte: „Heebrea noorte kogemusest Duura orus on meil palju õppida. Meie ajal peavad paljud Jumala sulased, kuigi nad pole midagi paha teinud, kannatama alandust ja halba kohtlemist nende poolt, keda Saatan õhutab kadedusele ja vaimulikule kiivusele. Inimeste viha keskendub eriliselt neile, kes pühitsevad neljanda käsu hingamispäeva; ja viimaks väljastatakse ülemaailmne käskkiri, mille kohaselt hingamispäevapidajad mõistetakse surma.

Jumala rahvalt nõutakse eelseisval viletsuseajal kõikumatut usku. Tema lapsed peavad ilmutama, et Tema on nende ainus kummardamise objekt ning nad on valmis ohverdama pigem elu, kui muganduma väikseimagi järeleandmisega väärale teenistusele. Igavese Jumala Sõnaga vastuollu minevatel patustel, surelike inimeste käskudel ei ole südamest uskliku inimese jaoks mingit tähtsust. Ta kuuletub tõe ka vangistuse, maalt väljasaatmise või surma ähvardusel.“ – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad“, lk 512, 513.

Küsimused aruteluks:

1. Loe 1Pt 1:3–9. Miks päästab Jumal kannatustest ühed, aga mitte teisi? Või on vastus sellisele küsimusele midagi niisugust, mida meil praegu ei ole? Miks tuleb meil pettumustele vaatamata usaldada Jumala headust sündmustes, mil ei toimu imelist päästmist?
2. Kui see juhtum oleks lõppenud heebrea meeste surmasaamisega tulises ahjus, siis missuguse õppetunni me sellest ikkagi saaksime?
3. Millest saab – meie arusaamise kohaselt lõpuaja sündmustest – väline märk, teema, mis on meie kummardamise keskmes? Mida peaks see meile praegu rääkima sellest, kui tähtis on hingamispäev tegelikult?
4. Loe Lk 16:10. Kuidas aitavad siinsed Kristuse sõnad meil mõista, mida tõeliselt tähendab elada usus?
5. Loe veelkord Tn 3:15, kui Nebukadnetsar ütleb: „Kes oleks see Jumal, kes teid päästaks minu käest?“ Kuidas sina sellele küsimusele vastaksid?

Rünnak koolis

Loo on kirja pannud Andrew McChesney.

Aserbaidžaaani pealinna Bakuus sündinud ja üles kasvanud Stepan Avakov oli oma elu 13aastasena ära planeerinud. Ta armastas korvpalli ja taotles oma vanuserühma parima mängija tiitlit Aserbaidžaanis.

„Sul ei ole vaja millegi pärast muretseda,“ ütles ta treener. „Sinust saab profikorpallur.“

Ühel päeval tungis õppetunni ajal klassi salkkond õpilasi.

„Ta on armeenlane,“ ütles keegi Stepanile osutades.

„Me tapame ta!“ urises teine.

Õpilased vedasid Stepani kooli ees olevale väljakule, kus ootas vihane hulk rahvuslikult meelestatud asereid. Kui Stepan valmistus kõige halvemaks, lödvendasid kinnivõtjad seletamatul põhjusel oma haaret. Stepani kõrvale ilmus üks aserist eakaaslane ja tõmbas ta ohutusse kohta.

Rahvahulgast eemale saanuna jooksid kaks poissi Stepani koju, kus noor päästja jättis Stepani ta ema hoolde. Stepan ei näinud seda poissi enam kunagi.

Ema keeldus Stepani kooli laskmast ja kuu aega hiljem, 1989. aastal põgenes perekond oma elu pärast Venemaale.

Stepan nägi vaeva, et uue eluga Volgodonskis toime tulla. Volgodonsk on umbes 175 000 elanikuga linn Lõuna-Venemaal. Ta püüdis mängida korvpalli, kuid midagi oli tema sees murdunud. Ta ei suutnud aru saada, miks eluaegsed sõbrad olid rahvuse pärast tema vastu pööranud. Tema süda otsis vastuseid.

Ühel koolipäeval teatas ajalooõpetaja, et ta oli kutsunud külalise Piibli ajaloo rääkima. Külalisõpetaja tõusis ja rääkis Taanieli raamatu 2. peatüki prohvetikuulutusest. Stepan kuulas suure huviga. Ta polnud kunagi Jumalale mõelnud ja esimest korda oma elus mõtiskles ta selle Jumala olemasolu üle, kes planeet Maad valitseb. Ta arutles endamisi, kas Jumal teab tema tulevikku. Pärast tundi astus Stepan külalisõpetaja juurde ja esitas palju küsimusi.

Naine raputas pead. „Mu abikaasa, kes on pastor, tuleb kahe nädala pärast siia kooli,“ ütles ta. „Tema vastab su küsimustele.“

Kaks nädalat hiljem õpetas ajaloo tunnis pastor Venjamin Tarasjuk. Ta esitas neli küsimust, millele peab vastama iga inimene: Kes ma olen? Kust ma tulen? Miks ma siin olen? Mis pärast mind saab? Need küsimused vapustasid Stepani. Ta polnud neile kunagi mõelnud.

„Juhul, kui inimene suudab vastata neile küsimustele, siis on tal kõik vastused eluks olemas,“ ütles pastor. „Jumal saab neile küsimustele vastata.“

Stepan läks koju täis otsustavust leida Jumal ja saada vastused neile neljale küsimusele. Ta leidis need vastused, kui ta mõni aasta hiljem ristiti. „Kui mul tuli Bakuust põgeneda, siis kaotasin rahu,“ ütles Stepan. „Otsisin rahu kogu oma elu, kuni mind ristiti.“

Uhkusest alanduseni

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *Tn 3:31–4:30; Õp 14:31; 2Kn 20:2–5; Jn 3:10; Tn 4:31–37; Fl 2:1–11.*

Juhtsalm: „*Kui suured on tema tunnustähed ja kui vägevad on tema imeteod! Tema kuningriik on igavene kuningriik ja tema valitsus on põlvest põlve*“ (*Tn 3:33*).

Uhkust on nimetatud tõeliseks algseks patuks. Esimest korda ilmnes see Lutsiferis, kes oli ingel taeva õukonnas. Seepärast ütleb Jumal Heseieli kaudu: „Su ilu tõttu läks su süda ülbeks, oma hiilguse pärast sa kaotasid tarkuse. Ma viskasin su maa peale, ma panin su kuningate ette, et nad saaksid sind vahtida“ (*Hs 28:17*).

Uhkus viis Lutsiferi pattulangemiseni, niisiis kasutab ta oma uhkust nüüd selleks, et suunata lugematul arvul teisi hävingu teele. Oleme kõik pattulangenud inimesed, kes sõltuvad oma olemasolus igati Jumalast. Kõik vai-muanded, mis meil on, kõik see, mida nende annetega teostada saame, tuleb Jumalalt. Kuidas sõandaksime olla uhked, kiitlevad või ülbed, kui tegelikult peaks kõiges, mida teeme, valitsema alandlikkus?

Nebukadnetsaril kulub palju aega enne, kui ta mõistab alandlikkuse olulisust. Ka neljanda mehe nägemine tuleahjus (vaata möödunud nädala õppetükki) ei muuda tema elu käiku. Alles pärast seda, kui Jumal võtab temalt kuningriigi ja saadab ta elama metsloomadega koos väljale, tunneb kuninga ära oma õige koha.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 1. veebruariks.

Loe Tn 3:31–4:30. Mis juhtub kuningaga ja miks?

Jumal annab Nebukadnetsarile teise unenäo. Sel korral püsib kuningal unenägu meeles. Aga kuna Babüloonia asjatundjatel ei õnnestu jälle unenägu seletada, kutsub kuningas Taanieli, et too seda teeks. Unes näeb kuningas taevani ulatuvat suurt puud ja taevast olevust, kes annab käsu puu maha raiuda. Ainult känd ja juured peavad maasse jääma ning taeva kastega kastetud saama. Nebukadnetsarit häirib unenäo juures kõige rohkem see osa, kus taevane olevus ütleb: „Tema inimsüda võetagu ja temale antagu looma süda, ja seitse aega käigu temast üle“ (Tn 4:13). Unenäo tõsidust taibates väljendab Taaniel viisakalt soovi, et see unenägu käiks kuninga vaenlaste kohta. Kuid unenäosse kätketud sõnumile ustavaks jäädes ütleb Taaniel, et unenägu osutab kuningale endale.

Puid on Piiblis mujalgi kasutatud kuningate, rahvaste ja riikide kujutamiseks (Hs 17. ja 31. ptk; Ho 14. ptk; Sk 11:1, 2; Lk 23:31).

Võta tähelepanu alla Tn 4:27. Mida kuningas ütleb, mis näitab, et ta ikkagi ei hooma Issanda antud hoiatust?

Ehk ongi uhkuse juures kõige ohtlikum, et see võib meid panna unustama, kui sõltuvad Jumalast me kõiges oleme. Ja kui me selle unustame, oleme vaimulikult ohtlikul pinnal.

Mida oled sa oma elus saavutanud? Kas suudad tunda selle üle uhkust ilma uhke olemata? Kui jah, siis kuidas?

Loe Tn 4:24. Lisaks hoiatusele selle kohta, mis võib juhtuda, palub Taaniel kuningal midagi teha. Miks ta seda palub? (Vaata ka Õp 14:31.)

Taaniel seletab unenäo, kuid rohkem veel – ta näitab Nebukadnetsarile kätte ka tee olukorrast välja pääsemiseks: „Seepärast, oh kuningas, lase enesele meeldida mu nõu: vabasta ennast oma pattudest õigluse läbi, ja oma ülekohtutegudest viletsate peale halastades, et su õnn võiks kesta“ (Tn 4:24).

Nebukadnetsari korraldusel tehti Baabülonis ulatuslik ehitustöö. Aiad, kanalite süsteem ja sajad templid ning muud hooned muutsid selle linna antiikmaailma üheks imeks. Kuid niisugust hiilgust ja ilu viiakse ellu, vähemalt osaliselt, orjade tööjõudu kasutades ja vaeseid hooletusse jättes. Lisaks kasutati impeeriumi rikkusi selleks, et pakkuda kuningale ja tema kaaskonnale naudinguid. Seega ei takista Nebukadnetsari uhkus tal mitte ainult Jumalat tunnustamast, vaid muudab ta järelikult ka pimedaks abivajajate raskuste osas. Pidades silmas erilist hoolt, mida Jumal vaeste suhtes üles näitab, ei ole üllatav, et muude võimalike pattude hulgas, millele Taaniel kuninga ees valgust heidab, tõstab ta esile ka vaeste hooletusse jätmise.

See sõnum ei ole Nebukadnetsari jaoks midagi uut. Vana Testamendi prohvetid hoiatasid Jumala rahvast tihtilugu vaeste rõhumise eest. On tõsi, et pattude hulgas, mille tõttu kuningas inimeste seast ära aeti, on abivajajate hooletusse jätmine. Lõpuks on ju kaastunne vaeste vastu kristliku halastuse kõrgeim väljendus; ning vastupidi – vaeste ära kasutamine ja hooletusse jätmine on rünnak Jumala enda pihta. Abivajajate eest hoolt kandes tunnistame, et kõik on Jumala oma, mis tähendab, et meie ei ole omanikud, vaid Jumala omanduse majapidajad.

Teisi meie omanduses olevaga teenides austame Jumalat ja tunnustame, et Tema on peremees. Jumala omandiõigus peaks lõpuks määrama materiaalse vara väärtuse ja funktsiooni. Just selles pani Nebukadnetsar määrgist mööda ja meil on oht teha sama, kui me ei tunnista Jumala ülemvõimu oma saavutuste taga ega väljenda selle tõsiasja äratundmist abivajajate aitamisega.

Taevas valitseb...

Kuigi kuningale öeldi, et ta parandaks meelt ja otsiks Jumalalt andestust, toob Nebukadnetsari halastamatu uhkus kaasa taevase kohtuotsuse täideviimise (Tn 4:25–30). Ajal, mil kuningas oma lossis jalutab ja ennast kordasaadetu puhul ülistab, tabab teda vaimne häire, mistõttu ollakse sunnitud teda kuningalossist välja saatma. Tal võib ilmnedä patoloogiline mentaalne seisund, mida nimetatakse kliiniliseks lükantroopiaks või zoantroopiaks. Selline seisund paneb patsienti käituma loomana. Nüüdisajal nimetatakse seda haigust „liikide düsfooriaks“ ning inimene tunneb selle puhul, et ta keha on vale liigi oma ja ta soovib olla loom.

Loe 2Kn 20:2–5; Jn 3:10 ja Jr 18:7, 8. Mida räägivad need salmid meile kuninga võimalusest karistust vältida?

Kahjuks tuleb Nebukadnetsaril õppida rasket teed pidi. Kui ta kuninga-võimuga tegeles, siis ei suutnud ta mõtiskleda oma suhte üle Jumalaga. Kui temalt nüüd kuninglik võim ära võetakse ja ta koos metsloomadega väljale elama saadetakse, annab Jumal kuningale võimaluse ära tunda, kui täielikult ta Jumalast sõltub. Tegelikult on peamine, mida Jumal uhkele kuningale õpetada tahab, tõsiasi, et „taevas valitseb“ (Tn 4:23). Ometi on Jumalal kuninga karistamisega plaanis veel suurem eesmärk, nagu inglid seda selgelt välja ütlesid: „Selleks, et elavad tunneksid, et Kõigekõrgem valitseb inimeste kuningriigi üle, annab selle, kellele ta tahab, ja tõstab selle üle kõige alama inimese“ (Tn 4:14).

Teisisõnu peaks Nebukadnetsarile kohaldatud distsipliin olema meie kõigi jaoks samasuguseks õppetunniks. Kuna me kuulume „elavate“ rühma, peakime pöörama paremini tähelepanu peamisele õppetunnile, mille ära õppimist meilt oodatakse – „Kõigekõrgem valitseb inimeste kuningriigi üle“.

Miks on äratundmine, et Kõigekõrgem valitseb, meie jaoks seda-võrd suure tähtsusega õppetund? Kuidas peaks niisugune äratundmine mõjutama näiteks seda, kuidas kohtleme neid, kelle üle meil võimu on?

Loe Tn 4:31–34. Kuidas ja miks asjalood kuninga jaoks muutuvad?

Jumal lubas Nebukadnetsaril jääda sellisesse kummalisse haigusse, kuid lõpuks on Ta varmas kuningale hea vaimse seisundi tagasi andma. Huvitav on, et kõik muutub siis, kui põdur kuningas prohveti kuulutatud seitsme aasta lõpul oma silmad taeva poole tõstab (Tn 4:31).

„Seitse aastat oli Nebukadnetsar kõigi oma alamate imestamisalune. Seitse aastat alandati teda kogu maailma ees. Siis anti talle mõistus tagasi ja, pööranud pilgu alandlikult taeva poole, tunnistas ta, et karistus oli tulnud Issandalt. Avalikus teadaandes tunnistas ta oma süüd ja ülistas Jumalat, kes oma suures armus oli ta terveks teinud.“ – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad“, lk 520.

Kahtlemata võivad suured muutused toimuda siis, kui me tõstame oma silmad taeva poole. Niipea, kui kuninga arusaamisvõime tagasi tuleb, annab kuningas tunnistuse, et ta on õppetunni omandanud.

Kuid see lugu on rohkem Jumala armust, mitte Nebukadnetsarist. Kuningas on mööda lasknud kolm eelnevat võimalust israeli Jumal oma elu Issandaks vastu võtta. Selline võimalus on olemas siis, kui ta tunneb ära, et Juuda vangidel on erakordne tarkus (Tn 1. ptk), siis, kui Taaniel seletab ära ta unenäo (Tn 2. ptk), ning siis, kui kolm heebrea meest päästetakse tulisest ahjust (Tn 3. ptk). *Kui selline päästmine teda alandlikuks ei tee, siis mis seda lõpuks teeb?* Valitseja kangekaelsusele vaatamata annab Jumal talle neljanda võimaluse, võidab lõpuks kuninga südame ja ennistab ta kuninga-ametisse (Tn 4. ptk). Nii nagu Nebukadnetsari juhtum ilmekalt esile toob, annab Jumal ühe võimaluse teise järel selleks, et luua meis taas õige suhe Temaga. Paulus kirjutas ju palju sajandeid hiljem, et Issand „tahab, et kõik inimesed pääseksid ja tuleksid tõe tundmisele“ (1Tm 2:4). Näeme selles loos tõe võimsat näidet.

Mismoodi on Jumal sind alandanud? Mida sa sellest kogemusest õppisid? Millised muutused on sul ehk vaja ette võtta selleks, et vältida sama õppetunni kogemist?

Meelt parandanud kuningas teatab: „Kõiki, kes elavad maa peal, ei tule panna mikski“ (Tn 4:35). Millise olulise mõtte ta sõnad selles kontekstis esile toovad?

Kuidas teame, et Nebukadnetsar võtab tõepoolest siiralt omaks tõelise Jumala? Peamise tõenduse leiame tõsiasjas, et Nebukadnetsar ise on Tn 4. peatüki kirja pannud. Suurem osa sellest peatükist näib olevat ärakiri kirjast, mida kuningas oma tohutus riigis levitab. Selles kirjas räägib kuningas oma uhkusest ja meeletusest ning tunnistab alandlikult, kuidas Jumal tema ellu sekkus. Vaevalt et vana aja monarhid endast halvustavalt kirjutanuks. Pea-aegu kõik teadaolevad antiiksed kuninglikud dokumendid ülistavad kuningat. Seesugune dokument aga, milles kuningas möönab oma uhkust ja looma-sarnast käitumist, osutab ehtsale uskutulekule. Kuningas toimib misjonärina, kui kirjutab kirja, milles ta jutustab oma kogemusest ja tunnistab alandlikult Jumala ülemvõimu. Ta ei hoia enam enesele, mida ta tõelisest Jumalast on kogenud ja teada saanud. Näeme siin, et kuninga palve ja ülistus (Tn 4:31–34) paljastab tema kogemuse tõepärasuse.

Kuningal on nüüd teistsugused väärtushinnangud ja ta suudab tunnetada inimliku võimu piiratusi. Sügavmõttelises tänapalves tõstab kuningas esiplaanile Taanieli Jumala võimsuse ja märgib, et „kõiki, kes elavad maa peal, ei tule panna mikski“ (Tn 4:32). See ütlus tähendab, et inimesel endal ei ole mitte midagi, millest kiidelda. See viimane pilk Nebukadnetsarile Taanieli raamatus näitab Jumalale tänulaulu laulvat ja meid uhkuse eest hoiatavat alandlikku ning tänulikku kuningat.

Muidugi jätkab Jumal tänapäeval elude muutmist. Olgu inimene nii uhke ja patune kui tahes, Jumalal on halastus ja vägi pöörata mässumeelsed patused taeva Jumala lasteks.

Loe Fl 2:1–11. Mida siit leiame, mis peaks uhkuse meie elust välja juurima?

Reede, 31. jaanuar

Toetav mõte: „Kord nii uhkest ainuvalitsejast oli saanud alandlik Jumala laps, türanlikust ja upsakast käskijast tark ja kaastundlik kuningas. Tema, kes oli trotsinud ja pilganud taeva Jumalat, tunnistas nüüd Kõigekõrgema võimu ning püüdis tõsiselt edendada Issanda kartust ja alamate õnne. Kuningate Kuninga ja isandate Issanda nuhtluse mõjul oli Nebukadnetsar saanud lõpuks õppetunni, mida tuleks õppida kõigil valitsejatel – et tõeline suurus on tõelises headuses. Ta tunnistas Issanda elavaks Jumalaks ja ütles: „Nüüd mina, Nebukadnetsar, kiidan ja ülistan ja austan taeva Kuningat, sest kõik Tema teod on tõde ja Tema teed on õiged! Tema võib alandada neid, kes käivad kõrkuses.“

Nüüd täitus Jumala eesmärk, et maailma suurim kuningas annaks au Temale. See avalik teadaanne, milles Nebukadnetsar tunnustas Jumala armu, heldust ja autoriteeti, oli viimane tegu, mis Nebukadnetsari elust on märgitud pühasse ajalukku.“ – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad“, lk 521.

Küsimused aruteluks:

1. „Uhkus viib kõikide teiste pahedeni: see on täielikult jumalavastane hoiak inimese vaimus. Tundub see teile liialdusena? Kui nii, siis mõelge veel kord järele... Mida enam on kelleski uhkust, seda vastumeelsem on see talle teistes. Niisiis, kui tahate teada, kui palju teis on uhkust, on lihtsaim võimalus endalt küsida: „Kui suurt vastumeelsust tekitab minus see, kui keegi mind kõrgilt ja külmalt kohtleb või jätab mind üldse tähelepanuta, või siis see, kui teine inimene millegagi uhkeldab?“ Iga inimese uhkus võistleb teiste inimeste uhkustega, igaüks tahab olla seltskonnas arvestatav ja on ääretult nõrдинud, kui keegi teine on arvestatavam. Kaks sama kaubaga kaubitsetajat ei sobi kokku.“ – C. S. Lewis, „Lihtsalt kristlus“ [New York: Touchstone, 1996], lk 110. Mida Lewis siin ütleb, mis aitab sul ehk oma elus uhkust näha?

2. Selles peatükis, nagu ka mõnes eelnevas, on teemaks Jumala ülemvõim. Miks on niivõrd tähtis seda teemat mõista? Millist osa etendab hingamis-päev selle olulise tõe mõistmisel?

Jumala leidmine Kaukaasias

Loo on kirja pannud Andrew McChesney.

Seitsmeiteistaastane Stepan Avakov oli vabatahtlikuna abis, kui rühm ameeriklasi korraldas „Vaikse tunni“ tervisenäitust Lõuna-Venemaal Volgodonskis. Kui näitus lõppes, kutsus selle organiseerija Vincent Page Stepani kaasa, et panna näitus üles Põhja-Kaukaasia piirkonnas. Oli suvi ja Stepan oli vaba. Ta küsis emalt nõu.

„Miks mitte minna?“ ütles ema. „Saad harjutada oma inglise keelt.“

Kohalik pastor Venjamin Tarasjuk soovitas samuti, kuid lisas: „Pea meeles, kui sa tahad saada ristitud, siis tule tagasi ja ma ristin su.“

Stepan oli sõnatu. *Päris segane?* mõtles ta. *Ma ei tule ju ristimisele.*

Kuid kahe viimase kuu jooksul, mil ta erinevaid linnu külastas, elas ta seitsmenda päeva adventisti elu. Adventistidest korraldajad ärkasid hommikul vara, lugesid Piiblit, palvetasid ja siis oli neil koos ühine hommikupalvus. Stepani jaoks oli see uus maailm.

Ühel päeval kutsus Vincent Stepani edasi Leetu minema. Stepan aga oli jätnud oma passi koju. Vincent andis talle 100 dollarit.

„Mine koju, võta pass ja tule ühe päevaga tagasi,“ ütles ta.

Järgmisel hommikul hüppas teismeline oma hotellivoodist välja täpselt kell viis hommikul, varem kui kunagi enne. Ta ei teadnud, kuidas linnast välja minna. Hotellist lahkudes palvetas ta: „Jumal, kui Sa olemas oled, juhi mind bussijaama.“

Stepan hakkas astuma ja leidis oma üllatuseks üles bussijaama. Seal ootas buss, ukсед avatud. Sees istuvad reisijad kurtsid: „Juht, miks me siin ootame? Asume tee.“ Kui Stepan bussis istet võttis, ukсед sulgusid ja buss läks tee.

Sarnased imed toimusid kogu päeva. Kui Stepan oma passiga samal õhtul hotelli tagasi jõudis, põlvitas ta oma voodi äärde. „Jumal, nüüd ma tean, et sa oled olemas,“ ütles ta. „Sa oled mulle näidanud, et Sa armastad mind ja tõmbad mind enda juurde. Sellest hetkest peale oled Sina minu Issand ja ma tahan, et Sa elaksid minus.“

Hommikul näitas Stepan oma passi Vincentile. „Mu pass on siin,“ ütles ta. „Aga juhtus midagi palju tähtsat. Möödunud ööl sai minust kristlane.“ Vincent ja kaastöölised plaksutasid rõõmust käsi.

Kolm nädalat hiljem, 10. septembril 1993. aastal ristas pastor Venjamin Stepani.

Kuus aastat hiljem sai pastor Venjaminist Stepani äi.

Nüüd töötab 42aastane Stepan tõlgina ÜROs ja muudes ametkondades. Samuti on ta selle organisatsiooni asutaja ja juht, kes aitab Venemaal orbusid.

Tema uskutuleku lugu, ütles ta, leidub Rm 5:1, kus öeldakse: „Et me nüüd oleme saanud õigeks usust, siis on meil rahu Jumalaga meie Issanda Jeesuse Kristuse läbi.“

„See salm mõtestab lahti mu pöördumislugu,“ ütles Stepan.

Uhkus ajab upakile

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Tn 5. ptk; Ilm 17:4–6; Ps 96:5; Kl 1:15–17; Rm 1:16–32; Kg 8:11; Ilm 14:8.

Juhtsalm: „*Tema muudab aegu ja aastaid, tema tagandab kuningaid ja tõstab kuningaid; Tema annab tarkadele tarkust ja mõistlikele mõistust*“ (Tn 2:21).

Tn 5. peatükis annab Jumala Sõna meile võimsa näite inimese ülbusest, mis lõppeb jahmatavalt ja dramaatiliselt. Kuigi võib öelda, et Nebukadnet-saril läks kaua aega, kuni ta õppetunni omandas, sai ta õpitu lõpuks selgeks. Tema pojapoeg Belsassar ei saa. Ta rüvetab templi riistu, kui kasutab neid palee orgial. Selline rüvetamine ei tähenda mitte ainult Jumalale väljakutse esitamist, vaid lausa Jumala ründamist. Niisiis täidab Belsassar oma ülekohtu karika, toimides sarnaselt väikese sarvega (vaata Tn 8. ptk), mis ründas Jumala pühamu põhialust. Belsassarilt valitsemise ära võtmisega maalib Jumal pildi sellest, mida Ta teeb oma rahva vastastega päris maailma ajaloo lõpul. Tn 5. peatükis kirjeldatud sündmused toimusid aastal 539 eKr, ööl, mil Meedia-Pärsia armee vallutas Babüloonia. Siin näemegi, kuidas kuld läheb üle hõbedaks, nagu seda kuulutas Tn 2. ptk. Veelkord saab ilmsiks, et maailma asjaajamised on Jumala kontrolli all.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 8. veebruariks.

Loe Tn 5:1–4 koos Tn 1: 1, 2ga. Mida teeb Belsassar väga halvasti? Kuidas paljastab see tema tegeliku iseloomu? Võrdle tema teguviisi Ilm 17:4–6ga. Millised paralleelid leiad?

Kuningas annab korralduse, et Jeruusalemma templi pühi riistu kasutataks joogikarikatena. Nebukadnetsar võttis Jeruusalemma templi riistad oma valdusse, kuid tema paigutas nad oma jumala kotta, mis näitab, et ta vähemasti hindas nende püha väärtust. Belsassar aga muudab pühad riistad väga labasel moel joogianumateks.

Neist pühadest riistadest viina juues ülistavad Belsassari suurnikud „kuld-, hõbe-, vask-, raud-, puu- ja kivijumalaid“ (Tn 5:4). Tasub märkida, et kõne all on kuus materjali. Babüloonlased kasutasid kuuekümnendsüsteemi (süsteemi, mis põhines arvul 60) erinevalt kümnendsüsteemist, mida kasutatakse täna (põhineb arvul 10). Seega esindavad jumalate kuus kategooriat kõiki babüloonlaste jumalusi ja ühtlasi täielikku Babüloonia ususüsteemi. Huvitav on, et materjale loetletakse samas järjestuses nagu Nebukadnetsari unenäos olnud kuju puhul, ainult selle vahega, et savi asemel on puu. Nagu unenäoski, nii oli kivi viimane; kuigi see tähistab siin ebajumalate valmistamise materjali, tuletab kivi meelde ka Jumala otsust maiste impeeriumide üle (vaata Tn 2:44, 45), mida Baabülon sümboliseerib.

See pidu on ilmekas näide lõpuaja Baabülonist, nagu näeme seda Ilmutusraamatust. Belsassari sarnaselt hoiab lõpuaja Baabüloni kujutav naine käes kuldset karikat ja pakub rahvastele rüvedat jooki. Teisisõnu, valeõpetuste ja väänatud jumalateenimissüsteemi abil ahvatleb kaasaegne Baabülon maailma kurjale (Ilm 17:4–6), olles unustanud karistuse, mis teda varsti tabab. Ühel päeval see karistus tuleb.

Mil viisil labastab meie ühiskond ja kultuur Jumala Sõna tõde? Kuidas olla ettevaatlikud, et meie ei võtaks sellest labastamisest osa, isegi mitte väga märkamatult? Jaga oma vastust hingamispäeval klassis.

Loe Tn 5:5–8. Mis juhtub ja miks kuningas nii reageerib? Mismoodi on see kirjeldus paralleelne Tn 2. peatüki omaga ja mis tähtsust sellel paralleelil on? (Vaata Ps 96:5; Kl 1:15–17.)

Nagu Nebukadnetsar eelnevates kriisilukordades (Tn 2:2; Tn 4:4), nii kutsub ka Belsassar kohale astroloogid, Kaldea teadjad ja ennustajad, et salapärase kirjutis ära seletada. Tagamaks seda, et nad teevad oma parima, lubab kuningas pillava autasu: (1) purpurist rüü; seda värvi kandsid muistsel ajal kuninglikust soost inimesed (Est 8:15); (2) kuldkee, mis tähistas kõrget sotsiaalset seisust (1Ms 41:42) ja (3) kolmanda valitseja ametikoht kuningriigis. See viimane autasu peegeldab hästi Babüloonia tollast ajaloolist seisu. Kuna Belsassar oli oma isa Nabonaidi kaasvalitsejana teine valitseja, pakub ta välja kolmanda valitsemiskoha. Kuid peibutavatele tasudele vaatamata ei õnnestu mõttetarkadel taas toimunut selgitada.

Kõigi oma pattude tipuks püüab kuningas saada tarkust varest kohast. Babüloonia asjatundjad ei suuda sõnumi tähendust avada. Sõnad on kirjutatud nende enda keeles, aramea keeles, nagu homme vaatame, kuid nad ei saa mõttest aru. See võiks meile meenutada Issanda poolt Jesajale öeldut: „Tema tarkade tarkus kaob ja tema arukate arukus peidetakse“ (Js 29:14). Apostel Paulus märgib pärast selle salmi tsiteerimist: „Kus on tark? Kus on õpetlane? Kus on selle ajastu arutleja? Kas mitte Jumal pole teinud maailma tarkuse narruseks? Kuna maailm Jumala tarkuses ei tundnud Jumalat ära tarkuse abil, siis oli Jumalale meeleepärane päästa selle narri kuulutuse kaudu need, kes usuvad“ (1Kr 1:20, 21).

Osa tõdesid on liiga tähtsad, et lasta neid inimestel välja nuputada. Sel-
lepeärast ilmutab Jumal ise meile need tõed.

Mõtles kuningas pakutud autasule ja meenuta peatselt järgneva valgust, kui väärtusetud sellised austusavaldused tegelikult olid. Mida peaks see meile rääkima tõsiasjast, kui põgus on see maailm ja miks tuleb meil kõiges, mida teeme, pidada alati silmas igavikku?

Loe Tn 5:9–12. Mida ütleb kuninganna Taanieli kohta, mida kuningas juba pidanuks teadma? Mida räägib see kuninga kohta – näib, et oma ülbuses oli ta Taanieli olemasolu lausa unustanud?

Kui pidusaalis tekib segadus seinale ilmunud salapärase sõnumi pärast, tuleb kuninganna ja juhendab purjus kuningat. Ta tuleb kuningale meelde Taanieli, kelle võimekus unenägusid tõlgendada ja saladusi lahendada oli ilmnunud Nebukadnetsari ajal. Olnuks Belsassar sama terava mõistusega nagu ta eelkäijad, teadnuks ta, kuhu pöörduda salapärase kirjutise tähenduse teadasaamiseks. Kuninganna sekkumine osutub vajalikuks kuninga jaoks, kes näib antud hetkel olevat täielikult pea kaotanud. Kuninganna sõnad kõlavad otsekui noomitus Belsassarile, kuna ta on jätnud kahe silma vahele ainsa inimese kuningriigis, kes suudab tõlgendada salapärast kirjutist. Samuti teeb kuninganna kuningale põgusa ülevaate Taanielist: sellel prohvetil on püha Jumala Vaim, arusaamine, taip ja jumalik tarkus; tal on eriline vaim ja mõistus ning taip seletada unenägusid, lahendada mõistatusi ja harutada lahti sõlmi; ta oli Nebukadnetsari ajal ennustajate, nõidade, Kaldea teadjate ja tähetarkade ülem (Tn 5:11, 12).

Siinkohal imestame taas, miks on Belsassar Taanieli eiranud. Tekst ei anna sellele küsimusele otsest vastust, kuid lubab arvata, et sel ajal ei ole Taaniel, kes on teeninud kuningat vähemasti tema kolmanda valitsemisaastani (Tn 8:1, 27), enam tegevteenistuses. Üheks põhjuseks võib olla Taanieli vanus. Tal on eluaastaid tõenäoliselt kaheksakümne ringis ning kuningas võis tahta vana juhtkonda nooremaga asendada. Kuningas võib otsustada Taanieli eirata ka seetõttu, et ta ei taha ennast allutada Taanieli Jumalale. Olgu põhjus või põhjuste kombinatsioon milline tahes, silmatorkav on ikkagi tõsiasi, et sellise kogemustega isik nagu Taaniel nii ruttu unustati.

Loe Rm 1:16–32. Mil viisil näeme siin väljendatud põhimõtteid ilmnemas mitte üksnes selles loos, vaid ka tänapäeva maailmas?

Loe Tn 5:13–28. Mis on Taanieli sõnul kuninga peatse surma põhjus?

Olude sunnil pole kuningal muud väljapääsu, kui pidada nõu Taanieliga, kuid näib, et ta teeb seda tõrksalt. See kõneleb ilmselt rohkem kuninga suhtumisest Taanieli Jumalasse kui Taanielisse.

Taanieli vastus kuningapoolsele tasu pakkumisele kõneleb omakorda tema eelistustest ja iseloomust. On üsna tõenäoline, et salapärase sõnade tähendust mõistev Taaniel tajub, kui väärtusetu on see tasu tegelikult.

Siis süüdistab Taaniel kuningat kolmes asjas.

Esiteks on Belsassar täiesti tähele panemata jätnud Nebukadnetsari kogemuse. Muidu oleks ta pattu kahetsenud ja alandanud ennast nagu tema eelkäija.

Teiseks on Belsassar kasutanud templi riistu viina joomiseks ja oma iidolite ülistamiseks. Siinkohal nimetab Taaniel kuut eri materjali, mida ebajumalate valmistamiseks kasutati, ning loetleb neid eelnevalt märgitud järjekorras.

Kolmandaks jättis kuningas austamata Jumala, Tema, „kelle käes on su hing ja kelle omad on kõik su teed“ (Tn 5:23).

Olles rääkinud kuninga läbikukkumistest, asub Taaniel sõnumit tõlgendama. Nüüd saame teada, et jumalik kiri koosneb kolmest arameakeelsest tegusõnast (kusjuures esimest korratakse). Nende põhitähendus pidanuks olema kuningale ja tema mõttetarkadele tuttav: MENE: „kokku loetud“; TEKEEL: „kaalutud“ ja UFARSIIN: „jagatud“.

Meedia-Pärsia sõjavägi on Baabüloni väravais ning küllap kahtlustavad kuningas ja mõttetargad selle kirjutise pahaendelist tähendust, kuid targad ei julge kuningale midagi ebameeldivat öelda. Ainult Taaniel osutub suutlikuks kodeerima sõnumit lahti, mõtestatud lauseteks, et Belsassarile avaneks selle täielik tähendus: „**MENE** – Jumal on **ära lugenud** su kuningriigi päevad ja on teinud sellele lõpu. **TEKEEL** – sind on vaekaussidega **vaetud** ja leitud kerge olevat. **UFARSIIN** – su kuningriik on **tükeldatud** ning antud meedlastele ja pärslastele“ (Tn 5:27, 28).

Pole just lohutust ja rõõmu pakkuvad sõnad.

Karistus tabab kuningat kiiresti. Kuidas õpime meie usaldama Jumalat puhkudel, mil õiglust ja karistust veel ei ole? (Vaata Kg 3:17; Kg 8:11; Mt 12:36; Rm 14:12.)

Loe Tn 5:29–31 kõrvuti Ilm 14:8ga, Ilm 16:19ga ja Ilm 18:2ga. Kuidas teada, et Belsassaari Baabüloni hukk osutab lõpuaja Baabüloni hukule?

Vigadest hoolimata on Belsassar sõnapidaja mees. Niisiis jääb ta halba-dele uudistele vaatamata rahule Taanieli tõlgendusega, mida näitab see, et ta annab prohvetile lubatud kingitused. Tundub, et kuna kuningas tunnistab Taanieli sõnumis olevat tõde, tunnistab ta koos sellega Taanieli Jumala ole-masolu. Huvitav on, et Taaniel võtab nüüd vastu kingitused, millest ta enne keeldus, tõenäoliselt seetõttu, et need kingitused ei saa enam mõjutada tema tõlgendust. Liiasi on sellised kingitused antud hetkel mõttetud, kuna impeerium on kohe hukkumas. Seega võtab prohvet autasud tõenäoliselt viisakusest vastu, teades samal ajal, et ta on kolmas valitseja riigis ainult mõneks tunniks.

Täpselt nii, nagu prohvet ette kuulutas, Baabülon hakkub. Ja see juhtub väga kiiresti; ajal, mil kuningas ja ta õukond purjutavad, langeb linn lahinguta vaenlaste kätte. Ajaloolase Herodotose järgi kaevasid pärslased kanali, et pöö-rata Eufrati jõgi teisale, ning marssisid jõesängi pidi linna. Selsamal ööl Belsas-sar tapetakse. Tema isa Nabonaid on linnast juba lahkunud ja annab ennast hiljem uute valitsejate kätte. Seega jõuab lõpule suurim impeerium, mida inimkond eales siiani on tundnud. Kuldset pead Babülooni ei ole enam.

„Belsassarile oli antud palju võimalusi Jumala tahte tundmiseks ja tege-miseks. Ta oli näinud oma vanaisa Nebukadnetsari pagendamist inimühis-konnast. Ta oli näinud, kuidas Keegi, kes oli andnud mõtlemisvõime, mille poolest uhke monarh kuulus oli, võttis selle ka ära. Ta oli näinud, kuidas kuningas oma kuningriigi asjade juurest ära aeti ning metsloomadega seltis. Kuid Belsassari lõbuarmastus ja eneseülistus jätsid tagaplaanile õppetunnid, mida ta poleks iial pidanud unustama; ja ta tegi samasuguseid patte, mis tõid märguandekaristuse Nebukadnetsarile. Ta laskis raisku minna võimalustel, mida talle heldelt anti, oli hooletu kasutama võimalusi, mis aidanuks tal saada tuttavaks tõega.“ – Ellen G. White, Bible Echo, 25. aprill 1898.

**Millised võimalused on meil „tõega tuttavaks saada“? Millisel het-
kel võime öelda, et meid on tehtud tuttavaks kogu tõega, mida meil
on vaja tunda?**

Reede, 7. veebruar

Toetav mõte: Antiikmaailma õukondades oli tavapärane korraldada suuri pidusid. Kuningatele meeldis pidutseda pillavalt ja luksuslikult, et näidata oma suurust ja kindlust. Ehkki me ei tea kõnealuse peo kõiki üksikasju, teame, et see toimub ajal, mil Meedia-Pärsia sõjavägi on valmis Babülooniat ründama. Inimlikult öeldes ei ole põhjust muretseda. Baabülonil on kindlustatud müürid, toiduvaru paljudeks aastateks ja külluses vett, sest Eufrati jõgi voolab läbi südalinna. Nii ei pea Belsassar probleemiks pidada pidu ajal, mil vaenlane ümbritseb linna. Ja ta korraldab meeldejäeva pidupäeva, mis mandub varsti orgiaks. Vägaagi võimas tõend inimlikust ülbusest, eriti kõrvutatuna Issanda võimuga. Taanieli kaudu ütleb Jumal kuningale, et kuigi kuningal olid võimalused õppida tõde tundma, „ei ole sa austanud Jumalat, kelle käes on su hing ja kelle omad on kõik su teed“ (Tn 5:23).

„Rahvaste ajalugu kõnetab meid täna. Jumalal on koht oma suures plaanis igale rahvale ja igale üksikisikule. Kaasajal vaetakse inimesi ja rahvaid vae-kaussidel, mis on Tema käes, kes kunagi ei eksi. Kõik otsustavad oma saatuse isikliku valikuga ning Jumal valitseb kõige üle, et viia ellu oma eesmäärke.“ – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad“, lk 536.

Küsimused aruteluks:

1. Arutlege klassis pühapäevase osa küsimuse üle, mil viisil ühiskond ja kultuur labastab Jumala tõde. Mismoodi ja kuidas peaksime meie kogudusena ja üksikisikuina sellisele labastamisele reageerima?
2. Mida õpetab see lugu meile tõsiasja kohta, et lunastuse puhul pole küsimus nii palju selles, *mida me teame*, vaid selles, kuidas teadaaadule *reageerime*? (Vaata Tn 5:22.)
3. Loe Tn 5:23. Milline oluline vaimulik põhimõte neis salmides esineb? Näiteks, kuidas hoiatab see tekst meid Jumalat trotsimast? Või mida õpetab kirjakoht selle kohta, et Jumal on nii meie Looja kui ka meie olemasolu säilitaja?
4. Isegi sõnade tähendust teadmata oli Belsassar hirmul (Tn 5:6). Mida räägib see meile süüdi oleva südametunnistusega elamisest?

Parem kui hambaarst

Loo on kirja pannud Madeline Dyche.

Naise naeratus ulatus kõrvuni.

Kuid mitu tundi varem, nagu ta mule rääkis, oli ta pettunud, kui kuulis, et ta ei saa tasuta hambapuhastamist USA Texase osariigi megahaiglast „Tee tervisele“.

Seitsmenda päeva adventistid korraldasid kolmepäevast megahaiglat Fort Worthi järjest suurenevas Will Rogers Memorial Centeris ning see naine oli esimesel päeval seisnud pikas järjekorras koos teiste inimestega, kes püüdsid saada tervishoiu- ja muid teenuseid. Kuid kui tema kord kätte jõudis, sai ta teada, et selleks päevaks ei olnud hambaarstile enam ühtki vaba aega.

Lootused tuli maha matta ja naine asutas end minekule, kuid siis pakkus üks vabatahtlik välja, et ta valiks mõne teise tasuta teenuse. Ta valis nägemiskontrolli.

Pärast vererõhu mõõtmist ja muid kliinilisi teste, mida kõikidelt patsientidelt nõuti, istus ta silmaarsti kabinetis.

Arst vaatas kliiniliste näitude väljatrükki ja küsis mõne küsimuse. Tema meelest polnud midagi päris korras. Kui silmaarst nägi mööduvat arsti, palus ta arsti enda juurde.

Arst vaatas naist, andis korralduse teha sonogramm ja diagnoosis hüpotüreoidismi, kilpnäärme ebanormaalselt madala talitluse. Ta küsis, kas naisel on sellele tavaliselt omased sümptomid nagu väsimus, ärrituvus ja depressioon, tundlikkus külma suhtes ja kaalutõus.

„Jah, juba kuus aastat!“ vastas naine.

Ta oli külastanud erinevaid arste, kuid mitte keegi polnud suutnud tema olukorda diagnoosida. Tema ravikindlustus ei võimaldanud uuringut sonogrammi abil ja ta polnud võimeline maksma rohkem kui arsti visiidi eest.

Kui mina seda naist kohtasin, oli ta ürituselt „Tee tervisele“ lahkumas. Ta jutustas oma loo siis, kui „Tee tervisele“ vabatahtlikud küsisid, kas ta jäi kogenutuga rahule. Ma suutsin talle kaasa tunda, sest minul on hüpertüreoidism, kilpnäärme ületalitus.

„Mõtlesin mõni kuu tagasi, et ma suren,“ ütlesin mina. „Ma ei teadnud, mis minuga lahti oli. Kui hakkasin ravimit võtma, tundsin ennast palju paremini. Vahe oli nagu päev ja öö. Sul läheb palju paremaks, kui probleem kontrolli alla saab.“

Naine naeratas kogu aeg.

„Tulin hambapuhastuse pärast ega oleks iial oma tõelist probleemi teada saanud, kui oleksin hambaarstile läinud,“ ütles ta. „Viis, kuidas Jumal seda toimetas, on tohutu õnnistus.“

Madeline Dyche on kahe lapse ema Keenes, Texase osariigis.

Lõvide august inglite auguks

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *Tn 6. ptk; 1Sm 18:6–9; Mt 6:6; Ap 5:27–32; Mk 6:14–29; Hb 11:35–38.*

Juhtsalm: „*Siis need ametikandjad ja asehaldurid otsisid ettekään-
net, et leida Taanielile kuningriigivastast süüd; aga nad ei suutnud
leida ühtegi ettekään- et ega midagi halba, sellepärast et ta oli ustav
ja mingit hooletust ega halba tema kohta ei leidunud*“ (Tn 6:5).

Pärast seda, kui Meedia-Pärsia vallutas Babüloonia, tunnustab meedlane Daarjaves Taanieli tarkust vääriliselt ja kutsub ta uude valitsusse. Eakas proh- vet paistab oma avaliku tegevusega niivõrd silma, et uus kuningas määrab ta kogu Meedia-Pärsia valitsuse peaks.

Kuid, nagu see peatükk avaldab, seisab Taaniel silmitsi millegagi, mida nimetatakse väga õigesti esimeseks patuks – kadeduseks. Enne aga, kui lugu lõppeb, näeme, et Taaniel pole ustav mitte üksnes oma ajalikes kohustustes meedlaste-pärslaste vastu, vaid veel enam oma Jumala vastu. Võime olla kindlad, et tema ustavus Jumalale mõjutab otseselt ja suurel määral tema ustavust ka muudes valdkondades.

Taanieli kogemus tagakiusu korral on eeskujuks Jumala rahva jaoks lõpuajal. See lugu ei anna mõista, et Jumala rahvast hoitakse katsumuste ja kannatuste eest. Küll aga tagatakse, et konflikti korral kurjusega võidab lõpuks hea ja Jumal mõistab oma rahva vabaks.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 15. veebruariks.

Isegi taevas, täiuslikus keskkonnas, tunneb Lutsifer kadedust Kristuse vastu. „Lutsifer oli Jeesuse Kristuse peale kade ja kiivas. Ometi kui kõik inglid kummardasid Jeesuse ette, et tunnustada Tema ülemvõimu, suurt autoriteeti ja õiguspärasust, kummardas ta koos nendega, kuid tema süda oli täis kadedust ja viha.“ – Ellen G. White, „Lunastuslugu“, lk 14. Kadedus on nii ohtlikult pesitsev tunne, et kümnes käsus on kõrvuti tapmise ja varastamise keeluga ka keeld himustada (vaata 2Ms 20:17).

Loe Tn 6:2–6 koos 1Ms 37:11 ja 1Sm 18:6–9ga. Millist osa etendab kadedus kõigi nende lugude juures?

Taanieli poliitiline võimekus avaldab kuningale muljet, kuid kutsub esile teiste ametnike kadeduse. Seetõttu püüavad nad salamisi temast lahti saada, süüdistades teda korruptsioonis, rikkumises. Kuid nii palju, kui nad ka nuiavad, ei leia nad Taanieli asjaajamises vigu. „Nad ei suutnud leida ühtegi ettekäanet ega midagi halba, sellepärast et ta oli ustav ja mingit hooletust ega halba tema kohta ei leidunud“ (Tn 6:4). Arameakeelset sõna, mis on tõlkes „ustav“, võib tõlkida ka sõnaga „usaldusväärne“.

Taaniel on laitmatu; pole midagi, mida ametnikud saaksid valesüüdistusena tema vastu esile tuua. Kuid nad märkavad ka, kui ustav on Taaniel oma Jumalale ja kui kuulekas on ta Jumala korraldusele. Nii taipavad nad varsti, et Taanielile valesüüdistuse lavastamiseks tuleb neil luua olukord, mille puhul seatakse Taaniel silmitsi vajadusega valida, kas kuuletuda Jumala või impeeriumi seadusele. Ametnikud on Taanieli tundma õppinud ja täiesti veendunud, et kui luua õige olukord, võtab ta impeeriumi seaduse asemel koha sisse Jumala seaduse poolel. Vaata, milline tunnistus Taanieli ustavusest!

Mis laadi kadedusega oled sina maadelnud ja kuidas oled hakkama saanud? Miks on kadedus niivõrd surmav ja halvav vaimulik viga?

Loe Tn 6:7–10. Milline kaalutlus on selle käskkirja taga? Kuidas tehakse panus kuninga edevusele?

Daarjaves võib näida rumalana, kuulutades ametlikult välja käskkirja, mida ta üsna pea soovib tühistada. Ta langeb selliste ametnike seatud lõksu, kes on piisavalt nutikad mängima vastasutatud kuningriigi poliitiliste oludega. Daarjaves on valitsuse hajutanud ning pannud ametisse sada kaksikümend asehaldurit, et juhtimist tõhusamaks muuta. Kuid selline tegevus toob pike-mas plaanis kaasa nii mõnegi riski. Mõjukas maavalitseja võib kergesti mässu algatada ja riigist lahku lüüa. Seega näib seadus sundida kõiki kolmekümne päeva jooksul üksnes kuningat paluma, hea nukkena edendada truudust kuningale ja ennetada sellega igasugust mässumeelsust. Kuid ametnikud viivad kuninga eksiteele väitega, et sellisel ettepanekul on „kõikide“ maavalitsejate, ametikandjate, asehaldurite, nõunike ja maavanemate toetus – mis oli ilmne ebatäpsus, kuna Taanieli ei kaasatud. Lisaks sellele võis kuningat ahvatleda väljavaade saada koheldud jumalana.

Pole tõendusmaterjali, et Pärsia kuningad oleksid kunagi pürginud jumaliku staatuse. Siiski võis käskkiri olla mõeldud ka sellisena, et kuningast saaks kolmekümneks päevaks jumalate ainuesindaja; see tähendab, et palved jumalate poole tuli esitada tema vahendusel. Kahjuks ei kaalunud kuningas ettepaneku taga olevaid ajendeid. Seetõttu ei õnnestunud tal hoomata, et seadus, mis pidi väidetavalt takistama vandenõu, oligi ju vandenõu Taanieli vastu.

Kaks kohta selles seaduses pälvivad tähelepanu. Esiteks, sellest üleastumise karistuseks pidi olema lõvide auku heitmine. Kuna niisuguse karistusviisi kohta ei ole mujal tõendeid, võib see olla Taanieli vaenlastele pähe tulnud ettepanek. Vana-aja Lähis-Ida monarhid panid lõvisid kaevanditesse kinni selleks, et nad sealt jahipidamise puhuks välja lasta. Nii polnud puudust lõvidest, kes rebinuks tükkideks kuninga käskkirjast üleastuvad. Teiseks, käskkirja ei tohtinud muuta. Pärslaste ja meedlaste seaduse muutumatut olemust on nimetatud Est 1:19 ja Est 8:8. Muistne Kreeka ajaloolane Diodorus Siculus mainib üht puhku, mil Dareios III (mitte segi ajada Taanieli raamatus nimetatud Daarjavesega), muutis meelt, kuid ei saanud enam tagasi võtta surmaotsust, mille ta süütule mehele välja oli kuulutanud.

Taanieli palve

„Aga sina, kui sa palvetad, siis mine oma kambrisse ja lukusta uks, palveta oma Isa poole, kes on varjatud, ja su Isa, kes näeb varjatutki, tasub sulle!“ (Mt 6:6).

Loe Tn 6:11. Miks Taaniel ei palveta vaikselt, nii et keegi teda ei näe?

Taaniel on kogenud riigimees, kuid üle kõige on ta Jumala sulane. Jumala sulasena on ta ainus liige valitsuses, kes mõistab kuninga käskkirja tagamaad. Daarjavese jaoks tähendab see käskkiri võimalust tugevdada kuningriigi ühtsust, kuid vandenõulaste jaoks on see Taanielist vabanemise strateegia.

Mõistagi on salasepitsuse taga olev tõeline põhjus ja ajend kosmiline võitlus Jumala ja kurjuse jõudude vahel. Selleks ajaks (539 eKr) on Taaniel juba saanud Tn 7. (553 eKr) ja 8. (551 eKr) peatükis kirja pandud nägemused. Nii saab ta aru, et kuninglik käskkiri ei ole pelk inimlik poliitika, vaid osa kosmilisest sõjast. Nägemus Inimesepojast, kes annab riigi Kõigekõrgema rahvale, ning ingli julgustav abi tõlgendamisel (Tn 7. ptk) võib anda talle julgust kriisiga silmitsi seista. Samuti võib ta mõtiskleda oma kaaslaste kogemuse üle, kes olid olnud vaprad seisma vastu Nebukadnetsari käskkirjale (Tn 3. ptk).

Niisiis ei muuda ta oma hardushetke harjumusi, vaid jätkab kolmel korral päevas tavapäraselt palvetamist Jeruusalemma suunas. Hoolimata keelust mitte pöörduda palvega ühegi inimese ega jumala poole peale kuninga, ei kasuta Taaniel ettevaatusabinõusid, et varjata või maskeerida oma palve-elust selle kriitilise kolmekümne päeva jooksul. Ta on täielikus vähemuses, sest ta on ainus tosinate maavalitsejate ja teiste ametikandjate hulgas, kes läheb vastuollu kuningliku käskkirjaga. Tema avatud palve-elust nähtub aga selgesti, et ennekõike osutab ta truudust Jumalale ning alles seejärel kuningale ja kuninga tagasivõetamatule käskkirjale.

Loe Ap 5:27–32. Siinne manitsus on küll mõistetav, aga miks tuleb meil, kui toimime inimlikku seadust trotsides, olla alati kindlad, et täidame seda tehes tõesti Jumala tahet? (Mõtlesime inimestele, kes pigem surid, kui reetsid usu või ususüsteemi, mida meie omakorda vaeleks peame!)

Loe Tn 6:12–24. Mida ütleb kuningas Taanielile, mis näitab, kui võimas Jumala heaks tunnistaja on truu Taaniel?

Vandenõulased tabavad Taanieli peagi palvetamast – tähendab, tege-
mast just seda, mida käskkiri on keelanud. Ja kui nad süüdistusega kuninga
ette lähevad, kõnelevad nad Taanielist alavääristavalt: „Taaniel, kes on Juuda
vangide hulgast“ (Tn 6:14). Nende silmis on üks impeeriumi juhtivametnikke,
kuninga lemmik, lihtsalt „üks vang“. Lisaks sellele kaevavad nad kuninga ees
Taanielile auku ütlusega, et Taaniel „ei hooli sinust, kuningas, ega keelust,
mille sa oled kirjutanud“. Nüüd taipab kuningas, et ta on käskkirjale alla kirju-
tamisega löksu püütud. Piiblisalm ütleb, et „ta nägi vaeva tema päästmiseks
kuni päikeseloojanguni“ (Tn 6:15). Aga ta ei saa mitte midagi teha selleks, et
prohvetit ettemääratud karistusest päästa. Meedlaste ja pärslaste muutmatu
seadus tuleb kirjatähe järgi ellu viia. Niisiis annab kuningas vastumeelselt
korralduse lükata Taaniel lõvide juurde. Kuid seda tehes väljendab Daarjaves
hubisevat lootust, mis kõlab palvena: „Sinu Jumal, keda sa lakkamata teenid,
päästku sind!“ (Tn 6:17).

Piiblis pole kirjutatud, mida Taaniel lõvide keskel tegi, kuid võib arvata,
et ta palvetas. Ja Jumal austab Taanieli usku sellega, et saadab oma ingli
Taanieli kaitsma. Hommikul pole Taanielil häda midagi ning ta on valmis jät-
kama töid-toimetusi valitsuses. Seda juhtumit kommenteerides ütleb Ellen G.
White: „Jumal ei takistanud Taanieli vihamehi heitmast teda lõvide koopasse.
Ta lubas kurjadel inglitel ja inimestel teostada oma plaani sinnamaani. Kuid
sellega tegi Ta oma sulase päästmise veel silmapaistvamaks ning tõe ja õiguse
vaenlaste lüüasaamise täielikumaks.“ – „Prohvetid ja kuningad“, lk 543, 544.

**Kuigi sellel lool on õnnelik lõpp (vähemalt Taanieli jaoks), siis mida
öelda kirjapanekute kohta, ka Piiblis (vaata näiteks Mk 6:14–29), mis ei
päädi päästmisega siin elus? Kuidas tuleb meil seda mõista?**

Loe Tn 6:25–29. Millise tunnistuse annab Taaniel Jumalast?

Loo oluline mõte on tõsiasi, et Daarjaves ülistab Jumalat ja tunnustab Jumala ülemvõimu. See on kulminatsioon, lausa eelnevates peatükkides (Tn 2:20–23; Tn3:28, 29; Tn 3:31–33 ja 4:31–34) Jumalale toodud ülistuse ja tunnustusavalduste haripunkt. Nii nagu Nebukadnetsar, reageerib ka Daarjaves Taanieli päästmisele Jumala ülistamisega. Kuid ta teeb rohkematki: ta tühistab oma eelneva käskkirja ja käsib kõigil „karta Taanieli Jumalat“ (Tn 6:27).

Jah, Taaniel pääseb imeliselt, tema ustavus saab tasutud, kurjus karistatud ning Jumala au ja vägi õigeks mõistetud. Kuid näeme siin pisikest näidet sellest, mis toimub universumi ulatuses: Jumala rahvas vabastatakse, kurjus saab karistuse ning Issand mõistetakse kosmose silme all õigeks.

Loe Tn 6:25. Mis võib meile selles salmis tülikas olla ja miks?

Siin on aga häiriv üksikasi ning selleks on naised ja lapsed, kes, nii palju, kui teame, pole süüdi, kuid saavad ikkagi osa samast saatusest süüdlastega. Kuidas seletada seda, mis näib olevat ebaõiglus?

Esiteks tuleb märkida, et kuningas teeb otsuse ja laseb selle täide viia Pärsia seaduse kohaselt, mis hõlmab karistusregistris oleva süüdlase perekonna. Antiikse põhimõtte järgi kannab kogu perekond vastutust ühe pereliikme süüteo eest. See ei tähenda, et vastav põhimõte oleks õige; see tähendab lihtsalt, et toimuv sobitub Pärsia seaduse kohta teada olevaga.

Teiseks tuleb märkida, et piiblitlugu annab meile küll teada sündmuse, kuid ei kinnita kuninga tegevuse õigsust. Tegelikult keelab Piibel sõnaselgelt surmata lapsi oma vanemate pattude pärast (5Ms 24:16).

Mil viisil lohutavad sind sellised piiblisalmid nagu näiteks 1Kr 4:5, kui seisad silmitsi nii siinkirjeldatud kui ka mujal aset leidva ebaõiglusega? Mida siin öeldakse ja miks on esile toodud mõte väga oluline?

Reede, 14. veebruar

Toetav mõte: Taanieli päästmisest on kirjutatud ka Kirjas heebrealastele 11. peatükis. „Usukangelaste aunimekirjana“ tuntud peatükk ütleb, et kõige muu kõrval, mis prohvetite elus toimus, „sulgesid [nad] lõvide suud“ (Hb 11:33). Kuigi see on imeline, tuleb mees pidada, et usukangelased on küll need, kes pääsesid surmast nagu Taaniel, kuid samamoodi on usukangelased ka need, kes kannatasid ja vapralt surid (nagu Hb 11. ptk samuti ära märgib). Jumal kutsus üht tunnistama eluga ja teisi suremisega. Seega ei saa Taanieli päästmise loost järeldada, et igaühele tagatakse päästmine; teame ju paljude meeste ja naiste elust, et nad said märtriisu pärast Jeesusesse. Küll aga näitab Taanieli imeline päästmine seda, et Jumala käes on valitsusohjad ning lõpuks päästab Tema kõik oma lapsed patu ja surma võimusest. Selle teevad selgeks Taanieli raamatu järgmised peatükid.

Küsimused aruteluks:

1. Prantslane Jean Paul Sartre kirjutas kord, et „parim viis mõista inimreaalsuse põhiplaani, on öelda, et inimene on olevus, kelle plaaniks on olla Jumal“. (Jean Paul Sartre, „Being and Nothingness: A Phenomenological Essay on Ontology“, Washington Square Press, 1956, lk 724). Kuidas aitab see meil aru saada, vähemalt ühel tasandil, miks kuningas lõksu langes? Miks tuleb meil kõigil, ükskõik millises eluperioodis oleme, hoolikalt hoiduda sattumast samasse ohtu, kui tahes kavalalt see ka tulla võib? Millisel muul moel võime tahta olla „nagu Jumal“?
2. Millise tunnistuse esitame kaasinimestele oma ustavusest Jumalale ja Tema seadusele? Kas inimesed, kes sind tunnevad, võivad mõelda, et sa seisad oma usu eest olgu või oma töö ja lausa elu hinnaga?
3. Mida näed Taanielis sellist, mis teeb ta inimeseks, keda Jumal saab edukalt oma eesmärkides kasutada? Kuidas saad Issanda abiga arendada edasi samu iseloomujooni?
4. Mismoodi võinuks Taaniel õigustada end käskkirja saades otsustama, et ta muudab oma palvetamise viisi? Või oluks see ohtlik kompromiss? Kui jah, siis miks?

Palvetav hispaania ema

Loo on kirjutanud Rebeca Ruiz Laguardia.

10aastase tüdrukuna vaatas Pilar Laguardia Hispaania kohal laotuvat tähis-taevast ja küsis endalt: „Kes need tähed tegi? Kas meil on Looja või on juhus?“

See küsimus mölkus ta mõtteis aastaid. Ta küsis sugulaste käest nende arvamust, kuid keegi ei suutnud anda rahuldavat vastust. Ta osales pühapäevi kirikuteenistustel, kuid jutlused põlevast põrgutulest ning türanlikust ja kättemaksuhimulisest Jumalast panid ta eemalduma oma perekonna usust.

22aastasena oleks ta haiguse kätte peaaegu surnud. Pilar tundis hirmu, et sureb, saamata vastust küsimusele Jumalast.

Ühel päeval avas ta akna ja hüüdis ahastavalt taeva poole: „Jumal, kui Sa oled olemas, siis ma tahan Sind tunda! Aita mind! Vasta mulle!“

Jumal vastas kolme päeva pärast, kui üks seitsmenda päeva adventist, Simón Montón nende kodu uksele koputas. Simón kutsus Pilari isa, agnos-tikust lambakarjust, evangeelsetele koosolekutele, ja isa võttis uudishimust kutse vastu. Pilar palus luba kaasa tulla, kuid isa rõhutas, et läheb üksi. Pilar jätkas visalt palumist ja lõpuks võitis.

Haige ja nõrk Pilar astus esimest korda seitsmenda päeva adventistide kogudusse 1960ndate lõpupoole. Ta kuulis kauneid kirikulaule ja Taanieli raamatu 2. peatüki prohvetikuulutust. Kuigi isa ei tulnud pärast esimest korda enam kunagi, käis Pilar koosolekutel kuni lõpuni. Viimasel öhtul sai ta kingi-tuseks raamatu ja üks koguduseliige kirjutas üles ta aadressi.

Mitu päeva hiljem külastas Pilarit üks naine ja pakkus võimalust kodus-teks piibliuurimisteks. Iganädalaste uurimiste käigus sai Pilar vastused oma küsimustele Jumala kohta. Esimest korda tundis ta meelerahu ja rahulolu. Pastor Luis Bueno ristas Pilari 10 kuud pärast piiblitundide algust.

Pilar abiellus 32aastasena, kuid tervisehädade tõttu oli tal raske rases-tuda. Taas läks ta palves Jumala ette – ja jäi lapseootele; mina olin sündimas.

Minu ema (pildil), kes sündis Hispaania karjuse tagasihoidlikku peresse 73 aastat tagasi, on täna rõõmus hingede suunaja Suure Karjase karja juurde. Olen Jumalale tänulik, et Ta on andnud mulle sellise ema.

*Rebeca Ruiz Laguardia elab Hispaanias.
Loe misjonitööst selle veerandi noorte ja
täiskasvanute misjoniteadetest.*

Tormiselt merelt taevapilvedesse

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Tn 7. ptk; 2Ts 2:1–12; Rm 8:1; Mk 13:26; Lk 9:26; Lk 12:8; 1Tm 2:5.

Juhtsalm: „Ja kuningriik ning valitsus ja võim kuningriikide üle kogu taeva all antakse Kõigekõrgemale pühale rahvale. Tema kuningriik on igavene kuningriik ja kõik valitsused peavad teda teenima ning temale alistuma“ (Tn 7:27).

Meie sellenädalane õppeaine, Tn 7. ptk nägemus, on paralleelne Tn 2. ptk unenäoga. Kuid Tn 7. ptk laiendab seda, mida ilmutati Tn 2. peatükis. Esiteks, nägemus tuleb esile öösel ja kujutab neljast tuulest aetud merd. Pimedus ja vesi tuletavad meelde loomist, kuid sel puhul paistab loomine kuidagi väänatuna või löögi all olevana. Teiseks, nägemuses olevad loomad on mitesöödavad ja hübriidid, mis kujutab loodud korra rikkumist. Kolmandaks, loomi kujutatakse valitsevate võimudena; paistab, et need võimud on haaranud enda kätte valitsemise, mille Jumal Aadamale Eedenis andis. Neljandaks, Inimesepoja tulemisega antakse Jumala ülemvalitsus tagasi neile, kellele see õigusjärgselt kuulub. Selle, mille Aadam Eedenis kaotas, saab Inimesepoeg tagasi taevases kohtus.

Eespool kirjeldatu pakub avaramat vaatenurka piibellikele kujunditele, mis liiguvad selle väga sümbolise nägemuse taustal. Õnneks seletab ingel ära nägemuse mõne olulise üksikasja, niisiis suudame mõista selle hämmastava prohvetikuulutuse peamisi piirjooni.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 22. veebruariks.

Loe Tn 7. peatükki. Mis on Taanielile näidatava tuum ja mille kohta see nägemus käib?

Iga Taanielile näidatud metsloom vastab Nebukadnetsarile näidatud kuju ühele või teisele osale, kuid nüüd lisatakse iga kuningriigi kohta üksikasju. Huvitav on, et olevused, kes sümboliseerivad paganlikke riike, on kõik söögiks kõlbmatud loomad. Kui neljandat metsalist mitte arvestada, siis kirjeldab Taaniel neid olendeid tuntud loomade kaudu. Nii ei ole loomad suvalised sümbolid, kuna igaüks neist kannab mõnd enda esindatava kuningriigi iseloomustavat joont või osutab mõnele selle tahule.

Lövi. Lövi sobib kõige paremini esindama Babülooniast. Tiibadega lövid kaunistasid palee seinu ja muid Babüloonia kunstiteoseid. Nägemuses kujutatud lõvil tõmmatakse lõpuks tiivad seljast, ta pannakse püsti seisma nagu inimene ning ta saab inimese südame. See protsess sümboliseerib Babüloonia impeeriumi moraalset laostumist viimaste kuningate ajal.

Karu. Karu esindab Meedia-Pärsia impeeriumi. Tõsiasi, et loom tõstetakse ühele küljele, näitab pärslaste üleolekut meedlastest. Kolm küljeluud tema hammaste vahel esindavad Meedia-Pärsia impeeriumi kolme põhilist vallutusalast: Lüüdiat, Babülooniast ja Egiptust.

Panter. Vilgas panter kujutab Kreeka impeeriumi, mille rajas Aleksander Suur. Neli tiiba muudavad selle looma veel kiiremaks ja kujutavad tabavalt Aleksandrit, kes allutas mõne aastaga oma valitsusele kogu tuntud maailma.

Kole ja kohutav metsaline. Kui eelnevad olendid meenutavad tuntud loomi, siis see olend on klass omaette. Esimeste kohta öeldakse „nagu“ lövi või „nagu“ karu, kuid viimast ei võrrelda kellegagi. See mitme sarvega metsloom näib ka palju öelama ja rõõvellikumana kui eelnevad. Niisugusena kujutab see tabavalt paganlikku Roomat, mis vallutas, valitses ja trampis maailma oma raudsete jalgadega.

Kõik aastatuhanded inimajaloos on tulnud ja läinud nagu ette kuulutatud. Kui suurt julgustust saad teadmisest, et kogu selle käratseva, rahutu ja ajuti täieliku kaose üle valitseb Jumal? Mida õpetab see meile Pühakirja usaldusvärsusest?

Loe Tn 7:7, 8, 19–25. Kes on väikese sarvega kujutatud võim, mis kerkib otseselt esile neljandast metsalisest ja jääb osaliselt selleks?

Eile saime teada, et kümne sarvega raevukas metsloom, kes valitses maailma ülima julmusega, kujutab paganlikku Roomat. Nüüd mõtiskleme väikese sarve ja võimu üle, mida see esindab. Nägemuses kujutatud neljandal metsalisel oli kümme sarve, millest kolm kisti välja, et teha teed väikesele sarvele. Sellel sarvel on inimese silmad ja see räägib „suurustavaid sõnu“ (Tn 7:8). On selge, et väike sarv kerkib esile kohutavaks loomaks nimetatud olevusest; paganlikust Roomast. Mingis mõttes laiendab või jätkab sarv mõningaid paganliku Rooma jooni. Tegemist on lihtsalt sama võimu hilisema etapiga.

Taaniel näeb, et sarv sõdib pühadega. Ingel seletab talle, et see sarv on kuningas, kes sooritab kolm ebaseaduslikku tegu:

(1) suurustab Kõigekõrgema vastu,

(2) kiusab taga Kõigekõrgema pühasid,

(3) püüab muuta aegu ja seadust. Ning sellest tulenevalt antakse pühad tema kätte. Edasi annab ingel teada väikese sarve tegevuse ajaraami: *aeg, ajad ja pool aega*. Antud juhul on tegu prohvetliku keelega ning sõna *aeg* tähendab siin „aastat“ ja nii tähistab väljend *ajad* aastaid, kahekordsust: „kaks aastat“. Seega on tegemist kolme ja poole prohvetliku aastaga, mis vastavalt päev-aasta põhimõttele osutub 1260aastaseks perioodiks. Selle aja jooksul asub väike sarv ründama Jumalat ja piinama pühasid ning püüab muuta Jumala seadust.

Loe 2Ts 2:1–12. Milline sarnasus on siin nimetatud seadusevastase inimese ja väikese sarve vahel? Millisest võimust siin meie usu kohaselt räägitakse ja miks? Milline ainus võim kerkib esile paganlikust Roomast, kuid jääb Rooma osaks; võim, mis ulatub paganliku Rooma ajast maailma ajaloo lõpuni ja on seega olemas ka tänapäeval?

Kohus võttis istet

Olles vaadanud nägemuses nelja metslooma ja väikese sarve tegevust, näeb prohvet taevases kohtus toimuvat (Tn 7:9, 10, 13, 14). Kui kohus koguneb, asetatakse kohale troon ja Elatanu võtab istet. Nagu vaatepilt taevas näitab, on tuhanded ja tuhanded taevased olevused Elatanu ees kaasa aitas, kohus võtab istet ja raamatud avatakse.

Kohtu juures on oluline märkida, et see leiab aset *pärast* väikese sarve 1260aastast tegevusperioodi (aastad 538–1798 pKr; vaata reedest osa), kuid enne Jumala lõpliku riigi rajamist. Tegelikult esineb nägemuses lausa *kolmel korral* järgmine loend:

Väikese sarve faas (538–1798)

Kohus taevas

Jumala igavene riik

Loe Tn 7:13, 14, 21, 22, 26, 27. Mil viisil on kohus Jumala rahvale kasuks?

Vana Testament kirjeldab kohtumõistmisega seotud seiku kogudusetelgi ja templi ajast, kuid kohus, millele siin osutatakse, on teistsugune. Tegemist on kosmilise kohtuga, mis mõjutab lisaks väikesele sarvele ka Kõigekõrgema pühasid, kes saavad lõpuks kuningriigi.

Tn 7. peatükk ei kirjelda kohtuistungit ega selle üksikasju algusest lõpuni. Kuid see annab mõista, et kohus toimub, kuna väike sarv ründab Jumalat ja Tema rahvast. Siin rõhutatakse nimelt kosmilises mõõtmes kohtu algust. Tn 8. ja 9. peatükis (vaata järgmiste nädalate õppetükke) saame teada kohtu algusaja ja tõsiasja, et see kohus on seotud taevase pühamu puhastamisega taivasel lepituspäeval. Siinne õppetund teeb selgeks, et meil on tegemist Kristuse tagasituleku eelse (pre-advent) kohtuga taevas, mis on Jumala rahva poolt (Tn 7:22).

Miks on arusaamine sellest, mida Jeesus meie heaks ristil tegi, kaalukeeleks, kas meil on kohtupäeval kindlustunne? Mida oleks meil loota või mida saaksime loota ilma ristita? (Vaata Rm 8:1.)

Loe Tn 7:13. Kes on Inimesepoeg ja kuidas sina Ta ära tunnend? (Vaata ka Mk 13:26; Mt 8:20; Mt 9:6; Lk 9:26; Lk 12:8.)

Kui kohus lahti läheb, astub esile kõige tähtsam tegelaskuju: Inimesepoeg. Kes Ta on? Esiteks, Inimesepoeg saabub omanäolise taevase isikuna. Kuid nagu nimi mõista annab, on Temas ka inimese tunnused. Ta on nimelt jumalik-inimlik isik, kes asub kohtus täitma aktiivset osa. Teiseks, Inimesepoja tulemine taeva pilvedel on Uue Testamendi tavapärane kujund Kristuse teise tulemise kohta. Kuid Tn 7:13 ei kujuta Inimesepoega tulemas taevast maa peale, vaid liikumas horisontaalselt taevas ühest kohast teise selleks, et ilmuda Elatanu ette. Kolmandaks, Inimesepoja tulemise kirjeldamine taeva pilvedel vihjab Issanda nähtavale ilmutamisele. Kuid sama kujund meenutab ka ülempreestrit, kes siseneb lepituspäeval suitsutusrohupilvest ümbritsetuna kõige pühamasse paika, et pühamu puhastada.

Inimesepoeg on ühtlasi kuninglik tegelane. Ta saab valitsuse, au ja kuningriigi „ja kõik rahvad, suguvõsad ja keeled teenisid teda“ (Tn 7:14) Tegusõna „teenima“ saab tõlkida ka kui „kummardama“. 1.–7. peatükis esineb see üheksal korral (Tn 3:12, 14, 17, 18, 28; Tn 6:17, 21; Tn 7:14, 27) ning sisaldab mõtet, et jumalusele avaldatakse austust. Niisiis, väikese sarve kujutatud ususüsteem kahjustab oma Jumala seaduse muutmise püüdlusega Jumala kummardamist ja Jumalale au andmist. Siin kirjeldatud kohus näitab, et lõpuks taastatakse õige kummardamine. Paavstliku süsteemi kehtestatud jumalateenimise kord seab muuhulgas Jumala ja inimese vahele vahemeheks pattulangenud inimese. Taanieli raamat näitab, et ainus vahemees, kes suudab inimkonda Jumala ees esindada, on Inimesepoeg. Piibel ütleb ju: „Sest üks on Jumal, üks on ka vahemees Jumala ja inimeste vahel: inimene Kristus Jeesus“ (1Tm 2:5).

Miks on kõige selle põhjal, mida oleme Piiblist Jeesuse elu ja iseloomu kohta lugenud, nii julgustav teada, et Tema on vahetult siin kirjeldatud kohtupidamise keskmes?

Mis sünnib Jumala rahvaga järgmiste salmide põhjal? Tn 7:18, 21, 22, 25, 27.

„Kõigekõrgema pühad“ tähistab Jumala rahvast. Väikese sarvena kujutatud võim ründab neid. Kuna nad toonitavad Jumala Sõnale ustavaks jäämist, kiusatakse neid paavstivõimu ajal taga. Kristlasi kiusati taga ka paganliku Rooma impeeriumi (neljanda metsalise) ajal, kuid Tn 7:25 nimetatud tagakiusamine on pühade piinamine väikese sarve poolt, mis tõuseb esile alles pärast seda, kui Rooma paganlik etapp lõppeb.

Aga Jumala rahvas ei jää igaveseks ilmalike võimude rõhumise alla. Jumala riik asendab maailma riigid. Huvitav on, et nägemuses anti ju Inimesepojale „valitsus ja au ning kuningriik“ (Tn 7:14). Kuid inglil pakutud tõlgenduses on hoopis „pühad“ need, kes saavad kuningriigi (Tn 7:18). Siin ei ole vastuolu. Kuna Inimesepoeg on seotud Jumalaga ja inimsooga, siis on Tema võit nende võit, keda Ta esindab.

Kui ülempreester küsis, kas Jeesus on Messias, siis viitas Inimesepoeg Jeesus Ps 110:1-le ja Tn 7:13, 14-le ning ütles: „Mina olen see, ja te näete Inimese Poja istuvat Väe paremal käel ja tulevat taeva pilvedega“ (Mk 14:62). Niisiis on Jeesus meie esindaja taevases kohtus. Ta on juba võitnud pimeduse jõud ning jagab oma võitu nendega, kes tulevad Tema juurde. Seega ei ole põhjust karta. Apostel Paulus ütleb väga tabavalt: „Kuid selles kõiges me saame täieliku võidu tema läbi, kes meid on armastanud. Sest ma olen veendunud, et ei surm ega elu, ei inglid ega peainglid, ei praegused ega tulevased, ei väd, ei kõrgus, ei sügavus ega mis tahes muu loodu suuda meid lahutada Jumala armastusest, mis on Kristuses Jeesuses, meie Issandas“ (Rm 8:37–39).

Vaata, kui täpselt kujutab Taanieli nägemus ajalugu tuhandete aastate pikkuses. Kuidas peaks see aitama meil õppida Jumala töotuste usaldamist tuleviku suhtes?

Reede, 21. veebruar

Toetav mõte: Põgus pilk ajaloole näitab, et pärast Rooma impeeriumi kokkuvarisemist, mis toimus põhjast tulnud barbarite rünnakute tõttu, kasutas Rooma piiskop ära kolme barbarihõimu kukutamise ja kehtestas Roomas 538. aastal pKr enda ainuvõimu. Niisuguses protsessis võttis ta üle palju Rooma impeeriumi institutsionaalseid ja poliitilisi funktsioone. Sellest tekkis paavstlus, mis panustas ajalikule ja religioossele võimule, kuni Napoleon ta 1798. aastal võimult kõrvaldas. See ei teinud lõppu Roomale, küll aga tagakiusamisena määratletud etapile. Vähe sellest, et paavst väitis end olevat Kristuse asetäitja, tõi ta kogudusse ka mitu Piiblile vastandlikku õpetust ja tava. Nende paljude „aegade ja seaduste“ muutmiste hulgas, mida paavstlus juurutas, on puhastustuli, peale sunnitud patukahetsus (= ennast nuheldakse pattude pärast), aurikulaarne ülestunnistus (=patud sosistatakse pihhiisa kõrvu) ning hingamispäeva käsu muutmise pühapäevale.

„Oma jõuga ei suuda inimene vaenlase süüdistustele vastu seista. Patust määrdunud riideis ja oma süüd tundvana seisab inimene Jumala ees. Kuid Jeesus, meie Kaitsja, esitab mõjuva palve kõikide eest, kes kahetsuses ja usus on usaldanud oma elu Tema hoolde. Tema kaitseb neid ning võidab nende pealekaebaja Kolgata võimsate argumentidega. Jeesuse täiuslik kuulekus Jumala käskudele on andnud Talle kogu meelevalla taevas ja maa peal ning Ta esitab Isale oma armu ja lepituse süüdlase inimese süü asemel. Jumala rahva süüdistajale ütleb Jeesus: „Issand sõidelgu sind, Saatan. Need on minu verrega ostetud hinged, tulest tõmmatud tukid.“ Ja neile, kes usus loodavad Temale, kinnitab Ta: „Vaata, ma olen su süü sinult ära võtnud ja ma riietan sind uute riietega!“ (Sk 3:4).“ – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad“, lk 586, 587.

Küsimused aruteluks:

1. Vaata neljandast metsalisest esile kerkiva ja selle osaks jääva väikese sarve võimu kõiki iseloomulikke tunnuseid. Missugune võim ainsana tuli sajandeid tagasi esile paganlikust Roomast ja on lisaks Jumala rahva tagakiusamisele püsinud tänase päevani? Miks aitab selline selge määratlemine meid kaitsta väikese sarve tuvastamise üle targutamise eest, sealhulgas mõttekäigu eest, et väike sarv kujutab paganlikku Kreeka kuningat, kes kadus ajalukku rohkem kui poolteist sajandit enne Jeesuse esimest tulekut? Kuidas peaksid sellised selged tundemärgid kaitsma meid ka uskumast, et väike sarv on mingisugune võim tulevikus, keda pole veel tulnud?

Ime Egiptuses

Selle loo on kirja pannud Andrew McChesney.

Plaan näis laitmatu: muuta päevinäinud seitsmenda päeva adventistide kirik Egiptuse pealinna südames elujõuliseks kogukonnakeskuseks.

Kuid ehitusfirmad lükkasid tagasi mõtte Kairo Keskikirik täielikult ümber ehitada. „Te ei saa mingil juhul luba,“ ütles ühe ehitusfirma peainsener.

Koguduse juhid palvetasid ja otsustasid usus edasi liikuda. Nad võtsid ühendust veel ühe ehitusfirmaga ja uurisid renoveerimiseks vajamineva loa kohta.

„Tösi, seda on keeruline saada,“ vastas vaneminsener. „Aga me mõtleme, et saame loa ühe kuni kolme kuu jooksul.“

Kuu aega hiljem helistas insener tagasi ja teatas, et ehitusluba oli käes.

Selline kiire edenemine hämmastas adventkiriku Egiptuse-Sudaani misjonipõllu laekurit Akram Khani. „Ühe kuuga!“ ütles ta vestlusel. „See oli esimeseks märgiks, et Jumal tõesti tahtis selle hoonega midagi ette võtta.“

Edasised imed järgnesid üksteisele kiiresti, ütlesid koguduse juhid. Keskikiriku valdus läbis aastaga täieliku uuenduskuuri ja avas 2018. aastal ukSED Ramsese Kultuurikeskusena. Adventkoguduse esimees Ted N. C. Wilson avas taas pidulikult neljakorruselise kompleksi ning tuletas koguduseliikmetele meelde, et koguduse missiooni võtmekohaks on inimeste aitamine suurlinnades. „Kairo on peaaegi 20 miljoni elanikuga linn – siin on murest murtud inimesi, kurjuse küüsis olevaid inimesi, oma vajaduste suhtes pimedaid inimesi, vaimulikult näljaseid inimesi,“ ütles Wilson keskkiriku uue ilme saanud saalis kõnet pidades. „Just sellepärast on olemas Ramsese Kultuurikeskus.“

Keskikirik, mille 750 istekohta täitsid varem kogu hoone, on nüüd ühes servas ja mahutab kuni 280 inimest. Renoveeritud hoones on ka eelkool, hambakliinik, liikumiskeskus, massaažiruum, õppekööök ja seitse klassituba terviseeloengute ning inglise keele õppe jaoks. Adventkogudusel on Kairos 200 liiget ja Egiptuses kokku 800. Egiptus on Aafrika riik, mille elanikkond on umbes 100 miljonit.

Wilson ja koguduse teised juhid tänasid Jumalat kiiruse eest, millega Ramsese Kultuurikeskus valmis sai, märkides olulise sammuna ära ehitusloa saamise. Khan (pildil) ütles, et siinkohal imed ei lõppe. „Kõik, mida me selle hoonega ette võtame, on ime,“ ütles Pakistani päritoluga Khan, kes on teeninud Egiptuses kaheksa aastat.

Palveta, et Egiptuses ja ümberkaudu oleks järjest enam misjoni-imesid. Täname sind misjoniannetuste eest, mis muudavad imed võimalikuks.

Saastamisest puhastamiseni

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *Tn 8. ptk; Tn 2:38; IMs 11:4; 3Ms 16. ptk; Hb 9:23–28.*

Juhtsalm: „*Ja ta ütles mulle: „Kaks tuhat kolmsada öhtut-hommikut. Siis saab pühamu taas oma õiguse“ (Tn 8:14).*

Tn 8. peatükis kirja pandud nägemus anti prohvetile aastail 548/547 eKr ning selles on mõningad märkimisväärsed selgitused Tn 7. peatükis esile toodud kohtu kohta. Erinevalt nägemustest Tn 2. ja 7. peatükis jätab Tn 8. ptk nägemus Babüloonia välja ja algab Meedia-Pärsiaga, kuna selleks ajaks hakkas Babüloonia langema ning pärslased tulid peatselt järgmise maailmavõimuna Babüloonia asemele. Tn 8. ptk nägemus on paralleelne Tn 7. ptk omaga. Keelekasutus ja sümbolid muutuvad Tn 8. peatükis sellepärast, et tekst räägib taevasest lepituspäevast ja suunab tähelepanu taevase pühamu puhastamisele. Seega panustab Tn 8. ptk oluliselt taevase pühamu vaatlemisele. Kui Tn 7. ptk näitab taevast kohtupidamist ja Inimesepoega kuningriiki saamas, siis Tn 8. ptk näitab taevase pühamu puhastamist. Kahe peatüki vahelised paralleelid osutavad, et Tn 8. peatükis kirjeldatav taevase pühamu puhastamine on vastavuses Tn 7. peatüki kohtustseeniga.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 29. veebruariks

Loe läbi Tn 8. peatükk. Millest see nägemus räägib ning milles sarnaneb see Tn 2. ja 7. peatükiga?

Nagu 2. ja 7. peatükis, antakse meile siin veel üks nägemus maailmariikide tõusust ja langusest, ehkki teistsuguste sümbolite kaudu. Siinne sümbolika seostub otseselt Jumala pühamuga. Jäära ja sikku kasutatakse sümbolitena sellepärast, et nad olid seotud pühamu teenistuses lepituspäeva rituaaliga, vana-aja Iisraeli kohtupäevaga. Jäärasid ja sikkusid kasutati pühamu teenistuses ohvriloomadena. Kuid ainult lepituspäeval nimetatakse mõlemat koos. Seega valitakse need kaks looma teadlikult, et tuletada meelde lepituspäeva, millel on selles nägemuses põhitähelepanu.

Nägemuse käigus näeb Taaniel jäära kaevlemas kolmes erinevas suunas: lääne ja põhja ja lõuna poole (Tn 8:4). See kolmetine liikumine väljendab kõnealuse võimu laienemist: „Ja ükski loom ei suutnud temale vastu seista ega olnud tema käest päästjat; ta tegi, nagu temale meeldis, ja ta suurstas“ (Tn 8:4). Ingli selgituse kohaselt esindab kahe sarvega jäär Meedia-Pärsia impeeriumi (Tn 8:20) ning kolm suunda osutavad tõenäoliselt sõna otseses mõttes selle maailmavõimu kolme peamise vallutuste suuna poole.

Edasi ilmub nähtavale ühe suure sarvega sikk, kes esindab Kreeka impeeriumi Aleksander Suure juhtimise all (Tn 8:21). See, et sikk liigub, „ilma et ta oleks puudutanud maad“ (Tn 8:5), tähistab tõsiasi, et ta liigub kiiresti. Sellise kujundiga antakse edasi Aleksandri vallutuste kiirus, mida Tn 7. peatükis väljendab tiivuline panter. Kuid prohvetikuulutus osutab, et siis, „kui ta oli vägevuse tipul, murdis võimas sarv“ (Tn 8:8) ja selle asemele kasvas neli sarve, mis sirutusid nelja ilmakaare poole. Õeldu tõdenes, kui Aleksander 32aastaselt 323. aasta juunis eKr Babüloonias suri ning ta kuningriik jagunes tema nelja kindrali vahel.

Vahemikus Tn 2:38 ja Tn 8:20, 21 jääb neljast nägemuses kujutatud impeeriumist järele kolm. Kuidas peaks see hämmastav tõsiasi aitama kinnitada, et viis, kuidas me neid prohvetikuulutusi tõlgendame, on õige?

Loe hoolikalt Tn 8:8–12. Millistele suundadele väike sarv osutab ja miks on sellest oluline aru saada?

Olles öelnud, et neli sarve laiusid taeva nelja tuule poole, kirjeldab Piibli tekst, et ühest neist tuli esile veel üks väike sarv. Küsimus on, kas see sarv/võim tuleb välja ühest neist neljast sarvest, mis, nagu eile nägime, kujutavad Aleksandri nelja kindralit, – või ühest neist neljast tuulest. Teksti grammatiline ülesehitus algses kirjapanekus tunnistab sellest, et sarv tuleb esile ühest taeva neljast tuulest. Ja kuna kõnealune võim kerkib esile pärast Kreeka impeeriumi ning selle nelja kõrvalharu, mõistetakse üleüldiselt, et sarv on Rooma, esialgu paganlik ja siis paavstlik. „See väike sarv kujutab Roomat oma mõlemas etapis, paganlikus ja paavstlikus. Taaniel näeb Roomat esialgu tema paganlikus, impeeriumi etapis pidamas sõda juudi rahva ja algkristlaste vastu, ning siis selle paavstlikus etapis, mis kestab meie päevini ja tulevikku,“ – „Piibli kommentaarid“, SPA poolt välja antud, 4. kd, lk 841.

Piibli teksti kohaselt liikus väike sarv kõigepealt horisontaalselt ning „kasvas väga suureks lõuna ja ida ja ilusa maa suunas“ (Tn 8:9). Need kolm suunda vastavad kolmele põhipiirkonnale, mis langesid paganliku Rooma võimu alla.

Kui väikesest sarvest saab nägemuse peategelane, siis pööratakse tema vertikaalsele liikumisele üksikasjalikult tähelepanu. Seejuures langeb sarv vägagi ühte Tn 7. ptk väikese sarvega, nagu näitab järgnev võrdlus:

- (1) Mõlemad sarved on alguses väikesed (Tn 7:8; Tn 8:9).
- (2) Mõlemad kasvavad hiljem kõige suuremaks (Tn 7:20; Tn 8:9).
- (3) Mõlemad on tagakiusavad võimud (Tn 7:21, 25; Tn 8:10, 24).
- (4) Mõlemad ülistavad ennast ja pilkavad Jumalat (Tn 7:8, 20, 25; Tn 8:10, 11, 25).
- (5) Mõlema märklauaks on Jumala rahvas (Tn 7:25; Tn 8:24).
- (6) Mõlema tegevuses on jooni, mida piiritletakse prohvetliku ajaga (Tn 7:25; Tn 8:13, 14).
- (7) Mõlemad ulatuvad maailma ajaloo lõpuni (Tn 7:25, 26; Tn 8:17, 19).
- (8) Ja mõlemaid ootab ees üleloomulik hävitamine (Tn 7:11, 26; Tn 8:25).

Kokkuvõtteks: kuna Tn 7. peatükis kujutab väike sarv paavstlust, siis peab Tn 8. peatüki väikene sarv oma vertikaalses ulatuses kujutama sama võimu. Seega, täpselt nagu Tn 2. ja 7. peatükis, on viimaseks suurvõimuks Rooma, nii paganlik kui ka paavstlik.

Loe Tn 8:10–12. Milline tegevus on väikesel sarvel siin käsil?

Tn 8:10 püüab väike sarv vaimulikul tasandil korrata Paabeli torni ehitajate jõupingutusi (1Ms 11:4). Mõisted „vägi” ja „tähed” tähistavad Vanas Testamendis Jumala rahvast. Iisraeli nimetatakse Issanda väehulgaks/sõjaväeks (2Ms 12:41). Taanieli sõnade kohaselt on Jumalale ustavad inimesed nagu säravad tähed (Tn 12:3). Ilmselt ei ole siin tegemist rünnakuga taevakehade vastu, vaid taga kiusatakse Jumala rahvast, kelle „kodupaik asub taevas” (Fl 3:20). Kuigi paganlikud imperaatorid tapsid tuhandeid kristlasi, on tähelepanu nüüd väikese sarve vertikaalsel tegevusel. Seega tuleb prohvetikuulutuse lõplik täitumine siduda paavstliku Roomaga ja sealt tuleneva sajandeid kestnud tagakiusamisega.

Tn 8:11 räägib „vürstist”, keda mujal Taanieli raamatus nimetatakse „võitud vürstiks/Messiaks” (Tn 9:25), „kaitseingel Miikaeliks” (Tn 10:21) ja „selleks suureks vürst Miikaeliks” (Tn 12:1). Siin saab jutt olla ainuüksi Jeesusest Kristusest. Jeesus Kristus on eelnimetatud „väehulga” Vürst ja meie Ülempreester taevas. Seepärast püüab paavstlus ja ususüsteem, mida see esindab, häbistada ja asendada Jeesuse preesterlikku tegevust.

Tn 8:11 viitab „alaline ohver” maisele pühamule ning tähistab rituaalse teenistuse mitmesuguseid pidevaid külgi – sealhulgas ohvreid ja vahendus-tegevust. Nende teenistuste kaudu antakse patustele andeks ja pattudega tegeletakse kogudusetelgis. See maapealne süsteem kujutab Kristuse vahendustegevust taevases pühamus. Prohvetikuulutuses ette öeldu kohaselt paneb paavstlus Kristuse vahendustegevuse asemele preestrite vahendustegevuse. Sellise võltsitud jumalateenistuse abil võtab väike sarv Kristuselt vahemehetöö ja tõukab sümboolselt ümber Kristuse pühamu paiga.

„Ja ta paiskas tõe maha, ja mida ta tegi, läks tal korda” (Tn 8:12). Jeesus nimetab ennast tõeks (Jh 14:6) ja osutab Jumala Sõnale kui tõe (Jh 17:17). Vastupidi sellele keelab paavstlus Piiblit rahvakeelde tõlkida, viib Piibli tõlgendamise koguduse alluvusse ning seab usu ülimalt reeglilik Piibli kõrvale traditsiooni.

Mida peaks see uurimine meile rääkima tõsiasiast, kui kallihinnaline ja tähtis on teada, et piibellik tõe vastandub tegelikult inimlikele traditsioonidele?

Loe Tn 8:14. Mis siin toimub?

Pärast sarve laastavat rünnakut tehakse teatavaks, et pühamu puhastatakse. Selle sõnumi mõistmiseks tuleb meenutada, et Tn 8:14 nimetatud pühamu puhastamine vastab Tn 7:9–14 esitatud vaatepildile kohtust. Ja kuna see kohus toimub taevas, peab ka pühamu asuma taevas. Nii et kui Tn 7. ptk kujutab Jumala sekkumist inimeste asjaajamistesse ja suhtlemist nendega kohtulikust vaatenurgast, siis Tn 8. ptk kirjeldab sama sündmust pühamu vaatenurgast.

Maapealne pühamu valmistati taevase originaali järgi ja see aitas laias laastus illustreerida lunastusplaani. Iga päev tõi mõni patune oma ohvrid pühamusse, kus inimesele andestati tema ülestunnistatud patud ja kanti need mõnes mõttes üle pühamule. Selle tõttu pühamu rüvetus. Teatud aja tagant pidi toimuma puhastamisprotsess, et pühamu saaks puhtaks sinna kogunenud pattudest. Sellist päeva nimetati lepituspäevaks ja see toimus korra aastas (vaata 3Ms 16. ptk).

Miks vajab taevane pühamu puhastamist? Nähtuste vastavuse põhjal saame öelda, et Jeesuse omaks võtnud inimeste ülestunnistatud patud on „üle kantud“ taevasesse pühamusse, just nii nagu meelt parandanud iisraelaste patud kanti üle maisesse pühamusse. Maapealsel lepituspäeval tapeti arvukalt loomi, kellest igaüks sümboliseeris Jeesuse surma tulevikus, mille tõttu said patused lepituspäeval püsima jääda.

Ja kui lepituspäev ning puhastamine toimus maises pühamus, kas ei peaks see siis veel enam toimuma taevases pühamus, kus üksnes Kristuse veri kannab meid läbi taevase kohtuotsuse? Tn 8:14 kirjeldatud pühamu puhastamine on maapealse teenistuse taevane vaste, mille põhisõnumiks on: patustena vajame Messia verd selleks, et meie patud andestataks ja me suudaksime kohtus püsima jääda.

Loe Hb 9:23–28. Kuidas ilmneb neis salmides pääste, mis meil on Jeesuses Tema toodud ohvri tõttu?

Loe Tn 8:13. Milline küsimus siin esitatakse ja kuidas aitab see meil aru saada järgmises salmis olevast vastusest?

Millise ajaga sobivad 2 300 öhtut ja hommikut? Esmalt tuleb märkida, et pärast seda, kui Taanielile näidatakse jäära ja sikku ning neile järgnevat tegevust ja kahju, mida põhjustab väike sarv, pöördub nägemus Tn 8:13 küsimuse juurde. See küsimus puudutab eriliselt prohvetliku perioodi lõpul (mitte selle jooksul) toimuvat. Liiasi ei saa seesugune periood piirduda ainult väikese sarve tegevuse kestusega, sest sõna *nägemus* kaasab kõik alates jäärast kuni väikese sarve tegevuseni. Tegemist peab olema tõeliselt pika ajaperioodiga.

Küsimusele: „Kui kaua kestab see nägemus“ (jäärast [Meedia-Pärsia], sikust [Kreeka] ning väikesest sarvest ja selle tegevusest [Rooma, paganlik ja paavstlik]) vastab teine taevane olevus: „Kaks tuhat kolmsada öhtut-hommikut. Siis saab pühamu taas oma õiguse/saab puhastatud“ (Tn 8:14). Nagu juba märgitud, on ajalõik nii pikk, sest see algab Meedia-Pärsia impeeriumi ajal ja kandub läbi Kreeka impeeriumi ning paganliku ja paavstliku Rooma – tuhandeid aastaid. Tõlgendamise historistliku meetodi kohaselt (nähtuste arengu käsitlemine seoses konkreetsete ajalooliste tingimustega; vaata ka 1. õppetükist) tuleb seda prohvetlikku perioodi arvestada päev-aasta põhimõtte alusel, mis tähendab, et 2 300 öhtut ja hommikut vastavad 2 300 aastasele ajavahemikule. Vastasel juhul moodustaks 2 300 päeva ainult pisut rohkem kui kuus aastat ja see on võimatult lühike aeg kõikide nägemuses kirjeldatud sündmuste esiletulekuks. Seega peab kehtima aasta-päev põhimõte.

Tn 8. ptk ei anna teavet, mis võimaldaks meil välja arvutada ajalõigu alguse ja mille järgi saaks kindlaks teha aja lõppemise. Kuid see väga oluline teave on Tn 9. ptk-s (vaata järgmise nädala õppetükki).

Kõnealuse prohvetikuulutuse 2 300 aastat moodustavad Piibli pikima ajalise prohvetikuulutuse. Mõttele sellele: 2 300 aastat! Tegemist on pika ajaga, eriti meie praeguse elueaga võrreldes. Kuidas aitab selline kõrvutamine meil õppida olema kannatlik Jumala suhtes ja meie enda ootuste suhtes lõpuaja sündmuste toimumise kohta?

Reede, 28. veebruar

Toetav mõte: Alljärgnev tabel võtab kokku selle, mida siiani oleme õppinud Tn 2., 7. ja 8. peatükkides kirjeldatud kuningriikide järgnevusest. Mida see meile pühamu puhastamisest räägib?

Taanieli 2. ptk	Taanieli 7. ptk	Taanieli 8. ptk
Babüloonia	Babüloonia	–
Meedia-Pärsia	Meedia-Pärsia	Meedia-Pärsia
Kreeka	Kreeka	Kreeka
paganlik Rooma	paganlik Rooma	paganlik Rooma
paavstlik Rooma	paavstlik Rooma	paavstlik Rooma
–	kohus taevas	pühamu puhastamine
Kristuse teine tulek [käte abita lahti tulnud kivi]	Kristuse teine tulek [pühad saavad kuningriigi]	Kristuse teine tulek [murtakse/ hävitatakse ilma inimeketa]

Nagu siin näha võime, on need peatükid paralleelsed. Vähe sellest, et kujutatud riigid kõrvutuvad, saab üksteise kõrvale panna ju ka Tn 7. peatüki vaatepildi kohtust – mis toimub pärast paavstliku Rooma 1260 aastat (aastad 538–1798 pKr) – ja pühamu puhastamise, mis Tn 8. peatükis toimub samuti pärast Rooma aega. Kokkuvõtlikult: taevane kohtumõistmine Tn 7. peatükis – kohus, mis viib maailma lõpule – on sama, mis pühamu puhastamine Tn 8. peatükis. Meile esitatakse siin kaks erinevat kirjeldust samast sündmusest. Ja mõlemad ilmnevad pärast 1 260aastast tagakiusamisperioodi, milles on süüdi väikes sarv.

Küsimused aruteluks:

1. Kuidas näitab ülalolev tabel meile, et pühamu puhastamine (sama sündmus, mis Tn 7. ptk kohus) peab toimuma millalgi pärast 1 260aastast prohvetikuulutust väikesest sarvest, aga ikkagi enne seda, kui Jumal rajab oma lõpliku riigi?

2. Tn 8. ptk prohvetikuulutus kirjeldab ajalugu millegi vägivaldse ja kurjusest tulvil olevana. Kaht maailmariiki kujutavad kaks looma võitlevad omavahel (Tn 8:8–12). Pärast neid esile tuleva väikese sarve võim on vägivaldne ja kiuslik (Tn 8:23–25). Seega ei ürita Pühakiri alahinnata selle maailma kannatuste reaalsust. Kuidas aitab see meil õppida usaldama Jumalat ja Tema headust, vaatamata kurjuse olemasolule, mida kõikjal enda ümber näeme?

Haualt tulev tunnistus

Loo on kirja pannud Andrew McChesney.

George Cobb on inimene, kes suri kaks korda.

Cobbist on õigupoolest vähe teada ja teadaolevalt ei ole temast fotosid.

Kuid tema haud on köitnud tähelepanu aastakümneid, sest tema hauakivil Brunswicki kalmistul USAs Maine'i osariigis on sünniaeg ja kaks surmadaatumit. Sellel on kirjas:

Sündinud 10. juunil 1794

Surnud 10. novembril 1848

Läinud puhkama 9. mail 1882

Cobb ristiti 10. novembril 1848. aastal ja tema palve oli, et tema uskutuleku kuupäev raiutaks hauakivile. Ta läks puhkama 9. mail 1882. aastal 88aastasena.

„Taas on see üks huvitav näide usust, valmidusest ja meie pioneeride otsustavusest kuulutada oma usku kõikvõimalikul viisil, kas või nii, et su hauakivile graveeritakse midagi, mis räägib sinu usust pärast seda, kui sa oled surmaunne suikunud,“ ütles Ellen G. White'i Pärandihoolduse juht James Nix.

Sellel hauakivil on neljanda käsu tekst: „Pea meeles, et sa pead hingamispäeva pühitsema!“

Nix on püüdnud leida Cobbi fotot ja ajada tema järeltulijate jälgi, kuid edutult. „Olen otsinud Cobbi pilti igalt poolt,“ ütles ta. „Olen inimestelt küsinud, kas nemad on Cobbi järeltulijad. Tahaksin teada mehest, kes kandis hoolt selle eest, et jätta maha palju juhiseid ja raha hauakivile sellise lisateksti raiumiseks.“

Cobbi ebatavaline haualt tulev tunnistus on puudutanud paljude inimeste südant, sealhulgas koguduseliikmete oma, kes on sellel surnuaial viibinud.

„Ta andis endale aru, et tal on vaja oma minale surra, ja nii muutus ta elavaks,“ ütles Seitsmenda Päeva Adventistide Koguduse esimees Ted N. C. Wilson. „Nii elas ta oma elu kauni näitena, mis vastandus endale elatud elule, ning suri oma vanale minale ja sai uueks looduks Kristuses. Eesõigus on näha tema hauakivi.“

Kolmandat põlve adventist Karen Glassford, kes tegutseb hariduse ja kommunikatsiooni valdkonna koordinaatorina koguduse Maailmamisjoni Instituudis, ütles, et kui ta esimest korda seda hauakivi nägi, aias ta, et esimene surmadaatum võib viidata Cobbi ristimisele.

„Tema hauakivi on saanud kaasinimestele tunnistuseks,“ ütles ta. „See äratas neis uudishimu ja nad küsivad, miks ta suri kaks korda. Olen kindel, et taevas on selle hauakivi tõttu rohkem inimesi.“

Ülestunnistamisest lohutuseni

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Tn 9. ptk; Jr 25:11, 12; 29:10; 2Kn 19:15–19; Mt 5:16; Jk 5:16.

Juhtsalm: „*Issand, kuule, Issand, anna andeks, Issand, pane tähele ja tee see teoks iseenese pärast; mu Jumal, ära viivita! Sest su linnale ja su rahvale on pandud sinu nimi*“ (Tn 9:19).

Tn 9. peatükis on üks Piibli kõige suurepärasemaid palveid. Oma elu olulistel hetkedel väljapääsu otsides kasutab Taaniel palvet selleks, et tulla toime enda ees oleva elu keerukusega. Kui Taanieli ja ta töökaaslasi taheti kuninga salapärase unenäo pärast tappa, ligineb prohvet palves Jumalale (Tn 2. ptk). Ning kui kuninglik käskkiri keelab pöörduda palvega ühegi jumala poole peale kuninga, jätkab Taaniel oma igapäevast palvetamist Jeruusalemma suunas (Tn 6. ptk). Nii et nüüd, kui võtame vaatluse alla Tn 9. peatüki palve, pidagem meeles, et Tn 8. peatükis olev nägemus 2 300 öhtust ja hommikust mõjutab prohvetit vägagi. Kuigi nägemuse üldised piirjooned said seletatud, ei hooma Taaniel kahe taevase olevuse vestlusest kuulnud ajalõiku: „Kaks tuhat kolmsada öhtut-hommikut. Siis saab pühamu taas oma õiguse/saab puhastatud“ (Tn 8:14). Alles siin, 9. peatükis, antakse prohvetile lisavalgust, ja ka see toimub vastusena innukale palvele.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 7. märtsiks.

Loe Tn 9:1, 2. Taaniel ütleb, et „panin raamatuis tähele“ prohvetikuulutust, mida ta väga hoolikalt uurib. Mis raamatut või raamatuid Piiblist ta silmas peab?

Palvet vaadeldes saab selgeks, et selle tingib põhjalik uurimine; Taaniel uurib, mida Jumal on eelnevalt Moosesele ja prohvetitele ilmutanud. Olles saanud Jesaja kirjarullist teada, et tema vangipõlveperiood kestab seitsekümmend aastat (vaata Jr 25:11, 12; Jr 29:10), adub Taaniel ajaloolise hetke tähtsust, milles ta elab.

Pidagem meeles, et Taaniel esitab oma palve 539. aastal eKr, aastal, mil Pärsia impeerium tuli Babüloonia asemele. Nii on peaaegu seitsekümmend aastat möödunud ajast, mil Nebukadnetsar vallutas Jeruusalemma ja hävitas templi. Seega on Jumala rahvas Jeremija prohvetikuulutuse kohaselt peagi kodumaale tagasi pöördumas. Jumala Sõna usaldades teab Taaniel, et tema rahvaga juhtub kohe midagi märkimisväärset ja pagendus Babüloonias – nagu Jumal oma Sõnas töötab – lõppeb peagi ning juudid pöörduvad koju tagasi.

Endale kättesaadavat Pühakirja uurides taipab Taaniel ka oma rahva patude tõsidust. Kuna nad on murdnud lepingu, on nad katkestanud oma suhte Jumalaga; selle paratamatuks tagajärjeks ongi olnud küüditamine (3Ms 26:14–45). Seega aitab Jumala ilmutatu uurimine Taanielil aegadest aru saada ning annab talle innukuse anuda Jumalat oma rahva pärast.

Maailma ajaloo lõpupäevadele liginedes on meil rohkem kui iial varem vaja uurida Jumala Sõna ja elada selle kohaselt. Ainult Pühakiri annab meile autoriteetse selgituse maailmast, milles elame. Pealegi räägib Pühakiri hea ja kurja vahelise suure võitluse loo ning paljastab tõsiasja, et inimajalugu lõppeb kurjuse hävitamise ja Jumala igavese riigi rajamisega. Mida rohkem Pühakirja tundma õpime, seda paremini suudame aru saada maailma praegusest olukorrast ja meie kohast selles ning samuti lootusest siin lootusetus maailmas.

Kuidas aitab Piibel meil teatud määral aru saada maailmast, mis iseenesest näib üsna mõttetu?

Loe Tn 9:3–19. Mille põhjal esitab Taaniel oma palve halastuse saamiseks?

Peaksime eriliselt ära märkima mõne mõtte sellest palvest. Esiteks, mitte kordagi oma palve jooksul ei palu Taaniel selgitust hädade kohta, mis juudi rahvale osaks said. Ta teab põhjust. Tegelikult mainib Taaniel seda ikka ja jälle suurema osa palvest: „Ega ole kuulunud Issanda, oma Jumala häält, et oleksime käinud tema õpetuste järgi, mis ta pani meie ette oma sulaste prohvetite läbi“ (Tn 9:10). Tn 8. peatüki lõpus lahkusime Taanielist viimati siis, kui ta vajas arusaamist, sest ütles, et ta ei mõista nägemust 2 300 öhtust ja hommikust (vaata Tn 8:27).

Teiseks mõttekohaks on tõsiasi, et see palve on Jumala armu anumine, palve, et Jumal oleks valmis andestama oma rahvale, ehkki nad on teinud pattu ja halba. Teatud mõttes peegeldab see võimsalt evangeeliumi; lugu patustest inimestest, kellel pole mingeid oma teeneid, ent ometi otsivad nad armu, mida nad ei vääri, ja andestust, mida nad pole ära teeninud. Kas ei näita see mitte, kus me igaüks isiklikult Jumala ees oleme?

Loe Tn 9:18, 19. Millise põhjuse esitab Taaniel veel selleks, et Issand ta palvele vastaks?

Mainimist väärrib veel üks külg Taanieli palvest: tungiv palumine Jumala nime au pärast. Palvet ei ajenda Taanieli enda või tema rahva mugavus, vaid Jumala au (Tn 9:17–19). Anumine tuleb rahuldada, sest Jumala nime peab austama.

Loe 2Kn 19:15–19. Kuidas meenutab Hiskija palve Taanieli oma? Mida ütleb Mt 5:16 selle kohta, kuidas ka meie saame Jumalat austada?

Loe Tn 9:5–13. Mida tähelepanuväärset on tõsiasjas, et Taaniel räägib pidevalt, kuidas „meie“ oleme pahasti teinud, pidades ennast kaasosaliseks pattudes, mis olid rahvale sellise häda kaela tõmmanud?

Taanieli palve on üks neist tähelepanuväärseist eestkostepalvetest, mida Piiblis leidub. Sellised palved puudutavad Jumala südant, hoiavad ära karistuse ning toovad pääsemise vaenlastest. Kui Jumal on valmis hävitama kogu juudi rahva, hoiab Moosese eestkoste Ta käe tagasi (2Ms 32:7–14; 4Ms 14:10–25). Ka siis, kui karm pöud on maad hävitamas, vastab Jumal Eelija palvele ja laseb sadada vihma, mis maad kosutab (1Kn 18).

Kui meie palvetame pereliikmete, sõprade ja kaasinimeste või olukordade pärast, kuuleb Jumal meie palveid ja sekkub. Mõnikord võib kuluda pikk aeg, kuni palve saab vastatud, kuid võime toetuda kinnitusele, et Jumal ei unusta ial oma laste vajadusi (vaata Jk 5:16).

Antud juhul on Taaniel eestkostja ehk vahendaja rollis Jumala ja inimese vahel. Pühakirja uurimise käigus mõistab prohvet, kui patuseks on rahvas muutunud, kui nad astuvad üle Jumala seadusest ja keelduvad kuulmast Jumala hoiatusi. Seega, tundes ära nende lootusetu vaimuliku olukorra, palub Taaniel paranemist ja andestust. Kuid ühtlasi samastab prohvet ennast oma rahvaga. Mingil määral illustreerib Taaniel Kristuse kui meie eestkostja osa (Jh 17. ptk). Ometi on siin terav erinevus: Kristus on „ilma patuta“ (Hb 4:15) ega vaja seepärast oma isiklike pattude ülestunnistamist või ohvri toomist endale andestuse saamiseks (Hb 7:26, 27). Kuid Kristus samastab ennast patustega ainulaadselt: „Ta on teinud patuks meie asemel selle, kes patust midagi ei teadnud, et meie saaksime Jumala õiguseks tema sees“ (2Kr 5:21).

„Kui koguksime kokku kõik, mis inimeses on hea ja püha ja õilis ja armas ja siis esitaksime selle kogumi Jumala inglitele kui pääste inimhinge poolse osa või teene, lükataks meie ettepanek reetmisena tagasi.“ – Ellen G. White, „Faith and Works“, lk 24. **Mida õpetavad need sõnad meie vajadusest eestkostja järele?**

Taaniel pöördub oma eestkostepalves kahe peamise murekoha poole: rahva patud ja maha jäetud Jeruusalemm. Jumala vastus tegeleb seega mõlema palvega. Messia töö kaudu lunastatakse rahvas ja võitakse taas pühamu. Need kaks erilist anumist saavad aga vastuse viisil, mis ületab Taa-nieli vahetu ajaloonägemise: Messia töö toob kasu kogu inimsoole.

Loe Tn 9:21–27. Milline töö tuli 70nädalase perioodi jooksul teha? Miks saab ainult Jeesus seda teostada?

1. „Üleastumise lõpetamiseks.“ „Üleastumist“ tähistav sõna heebrea keeles – *pesha* – vihjab alluva tahtlikule üleastumisele ülemuse seadusest (näiteks Öp 28:34). See sõna esineb Piiblis inimeste avaliku vastuhaku puhul Jumalale (Hs 2:3). Jeesuse vere läbi aga surutakse vastuhakk maha ja inimestele pakutakse teeneid, mis hoovavad Kolgatalt.

2. „Patule piiri panemiseks.“ See tegusõna kannab tähendust „pitseerib/kinnitab“ ja tähendab siin, et patt andestatakse. Pattulangemisest alates ei ole inimsugu olnud suuteline elama Jumala normide kohaselt, kuid Messias hoolitseb meie ebaõnnestumiste eest.

3. „Süüteo lepitamiseks.“ Paulus ütleb: „Sest Jumalal on olnud hea meel lasta kogu täiusel temas elada ja lepitada tema läbi enesega kõik, niihästi maapealsed kui taevalised, tehes rahu tema ristivere läbi“ (Kl 1:19, 20). Siingi saab ainult Jeesus selle teoks teha.

4. „Igavese õiguse toomiseks.“ Kristus võttis sisse meie koha ristil ja sellega sai meile osaks õnnistus „olla õige“ Jumala ees. Saame selle Jumalalt tuleva õiguse vastu võtta ainult usu kaudu.

5. „Nägemuse ja prohveti kinnitamiseks.“ Kui Kristus ennast ohvriks tõi, avanesid ehk täitused Vana Testamendi pitseeritud prohvetikuulutused, mis osutasid Tema lepitustegevusele.

6. „Ja Kõigepühama võidmiseks.“ Siin nimetatud Kõigepüham ei ole isik, vaid koht. Seega osutab öeldu Kristuse eestkostetöö pidulikule algusele taevases pühamus (Hb 8:1).

2 300 öhtust ja hommikust saadud nägemuse lõpul on prohvet hämmastunud, sest ta ei suuda seda mõista (Tn 8:27). Kümme aastat hiljem tuleb Gabriel aitama Taanielil „nägemust mõistma õppida“ (Tn 9:23). See hilisem ilmutus annab puuduva teabe ja näitab, et Messia töö saavutatakse seitsmekümne nädala pikkuse perioodi lõpuks. Lähtudes aasta-päev põhimõttest ja ettekuulutatud sündmuste käigust, tuleb seitsekümmend nädalat mõista 490 aastana. Selle ajalõigu alguspunktiks on käsk Jeruusalemm taastada ja üles ehitada (Tn 9:25). Niisuguse käsu väljastab kuningas Artaxerxes 457. aastal eKr. See võimaldab juutidel Esra juhtimisel Jeruusalemm üles ehitada (Esr 7. ptk). Piiblis kirjutatu kohaselt seitsekümmend nädalat „on seatud“ ehk „ära lõigatud“. See näitab, et 490 aasta pikkune ajalõik on maha lõigatud suuremast ajalõigust, see tähendab 2 300 aastast, mida nimetas 8. peatüki nägemus. Siit järeldub, et 2 300 aastal ja 490 aastal peab olema sama lähtekoht, nimelt aasta 457 eKr.

Prohvetikuulutus seitsmekümne nädala kohta jaguneb kolmeks alajao-tuseks: seitse nädalat, kuuskümmend kaks nädalat ja seitsmekümnes nädal.

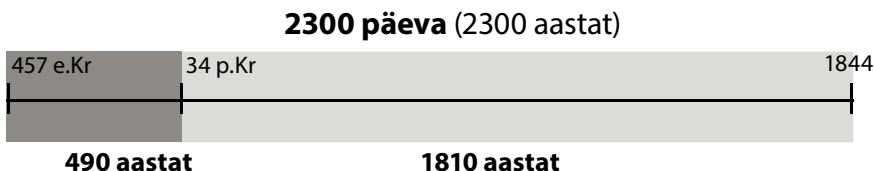
Seitse nädalat (49 aastat) viitab kõige tõenäolisemalt ajale, mille kestel Jeruusalemm üles ehitatakse. Seitsme nädala järel tulevad kuuskümmend kaks nädalat (434 aastat) viivad välja „võitud vürstini/Messiani“ (Tn 9:25). Järelikult, 483 aastat pärast Artaxerxese käskkirja, see tähendab aastal 27 pKr, ristitakse Jeesus, Messias, ja võitakse Püha Vaimuga Tema messiatöö tarvis.

Seitsmekümnenda nädala käigus toimuvad teised väga olulised sündmused: (1) „Kaotatakse võitu“ (Tn 9:26), mis osutab Kristuse surmale. (2) Messias „teeb paljudega kindla lepingu“ (Tn 9:27). Tegemist on Jeesuse ja apostlite erilise ülesandega juudi rahva jaoks. See võetakse ette viimase „nädala“ jooksul, aastast 27 pKr kuni aastani 34 pKr. (3) „Poole aastanädala pealt ta lõpetab tapa-ja roahvri“ (Tn 9:27). Kolm ja pool aastat pärast oma ristimist (see tähendab keset nädalat) viib Jeesus ohverdamissüsteemi lõpule – siit alates ei ole sel enam prohvetlikku tähtsust –, kui Ta ohverdab ennast uue lepingu lõpliku ja täiusliku ohvrina, muutes sellega kehtetuks vajaduse iga-suguse loomohvri järele. Viimane nädal 70nädalasest prohvetikuulutusest lõppeb aastal 34 pKr, mil Stefanos märtrina surmatakse ja evangeeliumi sõnum hakkab lisaks juutidele jõudma ka paganateni.

Loe Tn 9:24–27. Isegi Messia kohta antud suurte lootuste ja töotuste hulgas loeme vägivallast, sõjast ja hävitamisest. Kuidas aitab see meile kinnitada, et hädade keskel on ikkagi olemas lootus?

Toetav mõte: All on skeem, mis selgitab, kuidas Tn 9:24–27 prohvetikuulutus 70 nädalast on osa Tn 8:14 esitatud prohvetikuulutusest 2 300 aasta kohta ja moodustab selle alguspunkti. Kui lugeda aastast 457 eKr edasi 2 300 aastat (pidage mees vahele jätta nullaaasta, mida pole olemas), jõuate aastasse 1844; või kui liidate aastale 34 pKr järele jäänud 1 810 aastat (2 300 miinus esimesed 490 aastat), jõuate samuti aastasse 1844. Seega nähtub, et Tn 8:14 räägitud pühamu puhastamise alguseks on aasta 1844.

Märkate sedagi, kuidas 1844. aasta sobib Tn 7. ja 8. peatükis nähtuga. See tähendab, et Tn 7. peatükis kirjeldatud kohus, seesama, mis pühamu puhastamine Tn 8. peatükis (vaata kahe viimase nädala õppetükke), algab *pärast* 1 260aastast tagakiusamist (Tn 7:25), aga ikkagi *enne* Jeesuse teist tulemist ja Tema igavese riigi rajamist.

Küsimused aruteluks:

1. Õpetlased on õigesti öelnud, et 2 300 päevast ja 70 nädalast kõnelev prohvetikuulutus on üks ja seesama. Miks nad seda ütlevad? Millise tõendi leiad selle väite kinnitamiseks?
2. Mida õpid Taanieli eestkostja-palvest, mis aitab sind sinu eestpalvetes?
3. Kristuse ohver meie heaks on meie ainus lootus. Kuidas peaks see aitama meil jääda alandlikuks ja, mis veelgi tähtsam, muutma meid kaasinimeste suhtes armastavamaks ning andestavamaks? Mida on Lk 7:40–47-l meie kõigi kohta öelda?
4. Vaata, kui keskne koht oli Pühakirjal Taanieli palves ja lootuses. Juuda riik oli ju halastamatult lüüa saanud, rahvas pagenduses, maa rüüstatud ja pealinn hävitatud. Ning ikkagi lootis Taaniel, et kõigele vaatamata läheb rahvas koju tagasi. Kust mujalt saaksime seesugust lootust kui mitte Piiblist ja sellesse kirja pandud Jumala töotustest? Mida peaks see meile rääkima lootusest, mis meil olla võib, ning samuti Sõnas olevatest töotustest?

Ingel Angola lennujaamas

Loo on kirja pannud Andrew McChesney.

Kas inglid elavad lennujaamades?

TAAG Angola Airlines'i lennujaam pakkus mulle ühel hilisõhtul Angola pealinnas Luandas peavarju. Mul oli kahetunnine vahepeatus enne järgmist lendu, mis pidi mu viima sellisesse saareriiki nagu São Tomé ja Príncipe, et koguda sealt misjonilugusid.

Oma pardakaardil märgitud ajal astusin väljumisala pikka ootejärjekorda. Kuid siis, kui ma lennufirma esindajale pardakaardi ulatasin, pöördus ta minu poole portugalikeelse sõnadevalinguga. Minu hämmeldust nähes kutsus ta turvatöötaja, kes selgitas, et mul tuleb 20 minutit oodata.

Kakskümmend minutit hiljem tunnistas lennufirma esindaja mu pardakaardi õigeks ja suunas mind rahvast täis ruumi. Ma ootasin 15 minutit.

Siis hüüdis teine lennufirma esindaja „São Tomé!“ Ühinesin inimestega, kes ootasid eskalaatori juures, et sõita alumise korruse väljumisalas. Kuid see lennufirma esindaja, kes juhendas pääsu eskalaatorile, ei võtnud minu pardakaarti vastu ja külvas mu taas üle portugalikeelsete sõnadega. Turvatöötajat ei olnud lähedal, kes mulle tõlkinuks, ja ma eeldasin, et mul tuleb oodata 20 minutit.

Teised reisijad sõitsid eskalaatoril allapoole ja varsti jäi ruumi ainult mõni üksik inimene. Otsustasin minna. Mitte keegi ei kontrollinud mu pardakaarti. Eskalaatori lõpul ühinesin ootavate inimeste korratu reaga.

Minutid tiksusid, kuid ainsatki bussi ei tulnud meid lennuki juurde viima.

Siis tuli järjekorras minu ette üks pruunide juuste ja punakaspruuni seljakotiga noormees. Mõtlesin laisalt, miks ta järjekorra lõppu ei lähe. Mõne minuti pärast vaatas ta mulle otsa ja ütles: „Minu inglise keel.“

Ma ei taibanud, mida ta sellega mõtles. Arvasin, et ta räägib ainult portugali keelt.

Mees viipas käega meie ümber olevate inimeste suunas.

„See lend läheb Portugali,“ ütles ta kerge aktsendiga inglise keeles. „São Tomé on seal.“ Ta osutas sama ootesaali serva poole.

„Aitäh!“ hüüatasin ma – ja jooksin. Nii oligi, buss seisis ja ootas saali serva juures ning bussiüksed sulgusid niipea, kui olin sisse jõudnud. Istusin lennukisse, kus oli hõredalt reisijaid, ja mõtlesin uuesti võõrale mehele lennujaamas. Kust ta teadis, et ma inglise keelt rääkisin? Ma polnud mitte kellegagi sõnagi vahetanud. Kust ta teadis, kuhu ma teel olin? Olin pardakaardi taskusse pannud. Miks ta tuli järjekorras just minu ette ja saatis ainult minu rahvahulgast välja?

São Tomésse jõudes jutustasin oma loo kohalikule kogudusejuhile Eliseu R. Xavierile. Tema ütles, et Jumal oli saatnud oma ingli. Kui ma oleksin sellest reisist maha jäänud, ütles ta, oleksin ma pidanud kolm päeva Luandas konutama. Lennukid lendavad São Toméle ainult kolm korda nädalas.

Mul pole kahtlust. Inglid on lennujaamas kodus.

Võitlusest võiduni

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Ef 6:12; Tn 10. ptk; Esr 4:1–5; Jos 5:13–15; Ilm 1:12–18; Kl 2:15; Rm 8:37–39.

Juhtsalm: „Ära karda, armas mees, rahu olgu sulle! Ole julge! Ole julge!“ (Tn 10:19).

Tn 10. peatükk juhatab sisse Taanieli viimase nägemuse, mis jätkub 11. ja 12. peatükis. Alustuseks antakse meile teada, et see nägemus käsitleb „suurt vaeva“ (Tn 10:1). Kui Tn 11. peatükk laseb pilku heita mõnele üksikasjale, siis Tn 10. peatükk näitab konflikti vaimulikke mõõtmeid ja paljastab tõsiasja, et maiste võitluste taga möllab kosmilistes mõõtmetes vaimulik kokkupõrge. Seda peatükki tundma õppides näeme, et kui palvetame, siis astume sellesse kosmilisse võitlusse viisil, millel on sügavad tagajärjed. Kuid me ei ole oma heitlustes üksi; Jeesus läheb meie eest lahingusse Saatanaga vastu. Saame teada, et viimane lahing, millesse astume, toimub pimeduse jõudude vastu, mitte aga maiste inimlike jõudude vastu.

Sajandeid pärast Taanieli sõnastas apostel Paulus selle nii: „Meil ei tule ju võidelda inimestega, vaid meelevaldade ja võimudega, selle pimeduse maailma valitsejatega, kurjade taevaluste vaimudega“ (Ef 6:12). Lõppkokkuvõttes on oleb meie edu võitluses Jeesusest Kristusest, kes ainsana lõi ristil Saatanat.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 14. märtsiks.

Loe Tn 10:1–3. Mis tegevuse juurest me Taanieli jälle leiame?

Taaniel ei ütle oma pikaajalise leina põhjuseid. Kuid sellise innuka eestpalve ajendiks on vägagi tõenäoliselt juutide olukord, kes olid äsja Babülooniast Palestiinasse tagasi läinud.

Loe Esr 4:1–5. Millise vastupanuga seisis tagasipöördunud juudid silmitsi?

Teame Esr 4:1–5, et sel ajal olid juudid templit üles ehitada püüdes silmitsi tugeva vastuseisuga. Samaarlased saatsid Pärsia õukonda valetateid, sundides kuningat ägedalt ehitustööd peatama. Sellisest hädaolukorrast kuuldes anub Taaniel Jumalat kolm nädalat, et Ta mõjutaks Kyroost lubama tööd jätkata.

Siinkohal on Taaniel tõenäoliselt oma üheksakümnenenda eluaasta künnisel. Ta ei mõtle enesele, vaid oma rahvale ja nende ees seisvatele raskustele. Ning ta jätkab visalt tervelt kolm nädalat palvetamist, enne kui saab Jumalalt mingisuguse vastuse. Selle aja jooksul on prohveti toit väga kasin, ta keeldub valitud paladest ja ka salvidest. Ta ei muretse sugugi oma mugavuse ja väljanägemise pärast, vaid on sügavalt mures oma kaasjuutide käekäigu pärast tuhandete miilide kaugusel Jeruusalemmas.

Taanieli palve-elu vaadeldes õpime nii mõndagi hindamatut. Esiteks, meil tuleb olla palves püsiv, ka siis, kui meie anumistele kohe ei vastata. Teiseks, meil tuleb võtta aega teiste pärast palvetamiseks. Eestpalvetes on midagi erilist. Tuleta meelde, et „Issand pööras Iiobi saatuse, kui too palvetas oma sõprade eest“ (Ii 42:10). Kolmandaks, palve paneb Jumalat tegema midagi konkreetset ja tõelist. Niisiis palvetagem alati, iga laadi palveid. Viigem talumatute katsumuste, suurte probleemide ja peale tungivate raskuste korral oma koorem palves Jumala ette (Ef 6:18).

Loe Tn 10:12. Kuidas kirjeldab siin räägitu palvet kui objektiivset kogemust, mis paneb Jumala midagi tegema, mitte lihtsalt kui subjektiivset kogemust, mis paneb meid Jumala suhtes end hästi tundma?

Loe Tn 10:4–9. Mis Taanieliga siin juhtub?

Kui Taaniel oma kogemust kirjeldab, suudame imevähe ette kujutada võimsat hiilgust, mida ta näeb. See inimkogu (Tn 10:5, 6) tuleb varasemast meelde „Inimesepoja“ kirjeldust taevase kohtu nägemuses (Tn 7:13). Tema linane riietus toob meelde preesterlikud rõivad (Ilm 16:4), tööga, mis samastab ta „väe vürstiga“, kellest kirjutatakse taevase pühamu puhul (Tn 8. ptk). Ka kuld seostub preesterlike sümbolitega, tähistades kuninglikku väärikust. Lõpuks iseloomustab selle isiku võrdlemine välguga, tulega, vasega ja võimsa häälekõlaga teda üleloomuliku olendina. Tegemist on kellegagi, kelles on koos preesterlikud, kuninglikud ja sõjalised omadused. Nähtud olendil on huvitavaid sarnasusi taevase olevusega, kes ilmus Joosuale pisut aega enne lahingut Jeeriko pärast (Jos 5:13, 14). Selles nägemuses kohtas Joosua „Issanda sõjaväe vürsti“. Huvitav on, et heebreakeelne sõna, mis on tõlkes „ülem/vürst“ (sar) on siin sama sõna, mis Tn 10:21 tõlgitakse „vürstiks“ ja mis viitab Miikaelile. Kuid veel suurem paralleel esineb Taanieli ja Johannese vahel.

Mille poolest sarnaneb Tn 10. ptk nägemus Jumalast Jos 5:13–15 ja Ilm 1:12–18-ga?

Taanieli sõnade kohaselt ehmuvad temaga koos olnud inimesed ning Taaniel ise tunneb nõrkust ja vajub maapinnale. Jumala kohalolu avaldumine lihtsalt matab ta enese alla. Vaatamata enda hirmule mõistab Taaniel nägemusest, et ajalugu on Jumala kontrolli all. Tõepoolest, sedamööda, kuidas nägemus edasi areneb, saame aru, et Jumal visandab Taanielile inimajaloo prohveti päevist kuni Jumala riigi rajamiseni (Tn 11. ja 12. ptk).

Kui Issand hoiab inimajalugu oma kontrolli all (nagu oleme Taanieli raamatust korduvalt näinud), siis mida saame meie oma isiklikus elus teha?

Loe Tn 10:10–19. Mis juhtub iga kord, kui ingel Taanieli puudutab?

Jumalikust valgusesärast rabatuna langeb prohvet maha. Siis ilmub ingel, et teda puudutada ja julgustada. Seda lugu lugedes märkad, et ingel puudutab Taanieli kolm korda.

Esimene puudutus võimaldab prohvetil püsti tõusta ja kuulata taevast kostvaid julgustussõnu: „Ära karda, Taaniel. Sest esimesest päevast peale, kui sa andsid oma südame, et mõista ja olla alandlik oma Jumala ees, võeti su sõnu kuulda; ja ma olen tulnud su sõnade pärast!” (Tn 10:12). Taanieli palve on taeva liikuma pannud. See kinnitab, et Jumal kuuleb meie palveid, mis on tohutu suur julgustus hädaajal.

Teine puudutus teeb Taanieli võimeliseks rääkima. Prohvet kõneleb Issanda ees, väljendades oma hirmu: „Mu isand, nägemus on täitnud mind hirmuga ja mul ei ole enam jõudu. Ja kuidas võikski mu isanda sulane rääkida isandaga? Sest mul ei ole ikka veel jõudu ja mu hing on üha kinni” (Tn 10:16, 17). Niisiis, vähe sellest, et Jumal meiega räägib – Ta soovib avada meie suu, et jutustaksime Talle oma tunnetest, vajadustest ja püüdlustest.

Kolmas puudutus annab Taanielile jõu. Kui ta oma puudulikkust tunnistab, puudutab ingel teda ja julgustab Jumala rahuga: „Ära karda, armas mees, rahu olgu sulle! Ole julge! Ole julge!” (Tn 10:19). Tuleta meelde, et ingel on Taanieli juurde saadetud vastusena Taanieli palvetele, et anda talle taipu ja arusaamist. Nimelt on Tn 11. peatükis järgnev nägemus selline, mis on mõeldud Taanieli julgustama, kuna ta leinab ja palvetab Jeruusalemma hetkeolukorra pärast. Kui oleme Jumalaga samal poolel, saab meil olla rahu isegi siis, kui viletsus on silme ees. Tema armastav puudutus võimaldab meil tulevikku lootusega vaadata.

„Kesk kõige tavalisemat päeva võib taevas olla meile väga lähedal.” – Ellen G. White, „Ajastute igatsus”, lk 48. Kui sageli mõtled sellele, kui lähedalt on taevas ja maa omavahel seotud? Kuidas elaksid teistmoodi juhul, kui sa seda tõde oma südames ja meeltes alati elavana hoiaksid?

Loe Tn 10:20, 21. Mida Taanielile siin paljastatakse?

Taevane saadik tõmbab eesriide kõrvale ja laseb Taanielil näha kosmilist sõda inimajaloo taga. Niipea, kui Taaniel hakkab palvetama, algab taeva ja maa vahel vaimulik sõda. Taevased olevused hakkavad võitlema Pärsia kuningaga, et too laseks juutidel jätkata templi ülesehitamist. Teame Tn 10. peatüki avasõnadest, et see Pärsia kuningas on Kyros. Kuid üksnes kuningas kui inimene ei oleks taevastele olevustele märkimisväärseks vastaspooleks. Paistab, et inimkuninga selja taga seisab vaimne olend ja ässitab Kyrost peatama juute, kes templit üles ehitavad.

Sarnane olukord ilmneb Hs 28. peatükis, mille puhul esindab Tüürose kuningas Saatanat – selle linna inimkuninga selja taga olevat vaimset jõudu. Nii ei peaks olema üllatav, et Pärsia kuningate juurde, kelle vastu Miikael võitlema tuleb, kuuluvad Saatan ja tema inglid. See näitab, et inimlik vastupanu Jeruusalemma templile on vaimse tegelikkuse jälgend.

Loe Tn 10:13. Millist lahingut siin kirjeldatakse?

„Inglid aitasid pagulasi ajal, mil Saatan püüdis nad viia Meedia-Pärsia riigivõimude ees ebasoosingusse. Kogu taevas oli huvitatud sellest võitlusest. Prohvet Taanieli kaudu saame põgusalt teada sellest suurest võitlusest headuse ja kurjuse jõudude vahel. Kolm nädalat heitles Gabriel pimeduse jõududega, kes püüdsid mõjutada Kyrose meelt, ja enne võitluse lõppu tuli Kristus ise Gabrielile appi. „Pärsia kuningriigi kaitseingel pani mulle vastu kakskümmend üks päeva,“ seletas Gabriel, „aga vaata, Miikael, üks peainglitest, tuli mulle appi ja ma jäin sinna, Pärsia kuningate kaitseingli juurde“ (Tn 10:13). Tehti kõik, mida Taevas sai teha Jumala rahva heaks. Lõpuks saadi võit. Vaenlase jõud hoiti vaos Kyrose kogu valitsemisajal ja Kyrose poja Kambyse – kes valitses umbes seitse ja pool aastat – kogu valitsemisajal.“ – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad“, lk 571, 572.

Kõige silmapaistvam tegelane Taanieli raamatus on olend, keda kutatakse esmalt nimega „Inimesepoeg“ (Tn 7:13) ehk „vää vürst“ (Tn 8:11). Lõpuks saame teada, et tema nimi on Miikael (Tn 10:12), mis tähendab „Kes on nagu Jumal?“. Ta tuleb Pärsia kuningaga tekkinud konfliktis Gabrielile appi (Tn 10:13). Ingel nimetab seda taevast olevust „teie kaitseingliks Miikaeliks“ (Tn 10:21) ehk Jumala rahva vürstiks. Miikael tuleb Taanieli raamatus hiljem esile kellenagi, kes seisab Jumala rahva eest (Tn 12:1). Jd 9. salmist saame teada, et Miikael, keda nimetatakse ka peaingliks, võitles Saatana ja äratas ellu Moosese. Ilm 12:7 saab ilmsiks, et Miikael seisab taevaste väehulkade juhi kohal, kes võidavad Saatana ja tema langenud inglid. Niisiis pole Miikael keegi muu kui Jeesus Kristus. Nagu Pärsia impeeriumil on ülemjuhataja, vaimne võim, kes seisab inimliku juhi taga, nii on Jumala rahva juhiks Miikael – pealik, kes astub võitlusse ja võidab nende heaks kosmilise sõja.

Loe Kl 2:15. Kuidas on Jeesus selles kosmilises sõjas võidu saavutanud?

Kui seisame silmitsi kurjuse jõududega, peame uskuma meie võitjasse Jeesusesse. Jeesus saab võidu Saatana üle oma avaliku töö alguses. Oma maapealse elu jooksul võidab Jeesus kõrbes Saatana, kes Teda kiusatustega ründab, ning võitleb deemonihulkadega ja vabastab inimesi pimeduse võimusest. Jeesus võidab kurja ka siis, kui too varjub Peetruse selja taha, püüdes laita Tema liikumist Kolgata suunas. Viimastes sõnades jüngeritele räägib Jeesus oma eelolevast surmast kui lahingust, mis tipneb otsustava võiduga Saatana üle: „Nüüd käib kohus selle maailma üle, nüüd kihutatakse välja selle maailma vürst. Ja kui mind maa pealt ülendatakse, siis ma tõmban kõik enese juurde“ (Jh 12:31, 32).

Mõnikord vaatame ringi ja kõik näib halvasti minevat. Vägivald, ebamoraalsus, allakäik ja haigused lokkavad kõikjal. Vaenlane, kes ei ole lihast ja luust, ründab meid metsikult igast küljest. Kuid ükskõik kui raskeid võitlusi meil võidelda tuleb, Jeesus võitleb meie eest ning seisab taevases kohtus meie Vürsti ja Ülempreestrina.

Loe Rm 8:37–39. Kuidas muuta endale töötatud võit oma kristliku elu tõeliseks kogemuseks?

Toetav mõte: „Kolm nädalat heitles Gabriel pimeduse jõududega, kes püüdsid mõjutada Kyrose meelt ... Tehti kõik, mida Taevas sai teha Jumala rahva heaks. Lõpuks saadi võit. Vaenlase jõud hoiti vaos Kyrose kogu valitsemisajal ja Kyrose poja Kambyse... kogu valitsemisajal.“ – Ellen G. White, „Prohvetid ja kuningad“, lk 572.

„Millist suurt au ilmutab taeva Majesteet Taanielile! Ta julgustab oma väri-sevat sulast ja kinnitab, et taevas on tema palvet kuulnud. Vastusena sellele tulisele palvele saadeti ingel Gabriel Pärsia kuninga südant mõjutama. Valit-seja oli Jumala Vaimu mõjutusele vastu pannud kolm nädalat, mille jooksul Taaniel paastus ja palvetas, kuid taevane Vürst, peaingel Miikael saadeti kangekaelse kuninga südant pöörama, et toimuks see, mille pärast Taaniel palvetas.“ – Ellen G. White, „The Sanctified Life“, lk 51.

Küsimused aruteluks:

1. Kuigi me ei ole kristluse ajaloos esimesed, kes seda tõde näevad, pool-dame seitsmenda päeva adventistidena tugevalt „suure võitluse“ motiivi ehk mõtet, et kogu maailm osaleb pikalt kestnud võitluses Kristuse ja Saa-tana vahel. Lisaks usume, et iga inimene on tõepoolest sellesse võitlusesse kaasatud. Teised, ka ilmalikud inimesed, on rääkinud mingit laadi võitlu-sest, milles me kõik üdini sees oleme. Milline on olnud su isiklik kogemus suure võitlusega? Kuidas oled näinud seda enda elus avaldumas? Mida oled õppinud, mis aitab ehk teistelgi võidelda?

2. Loe Ef 6:10–18. Pööra tähelepanu varjamatult sõjalistele keelekujundi-tele, mida Paulus kasutab. Millised suures võitluses „võitlemise suunised“ meile siin antakse?

3. Tn 10:11 nimetatakse Taanieli teist korda (vaata Tn 9:23) sõnaga *hamudot* ehk „armas“. Mida räägib see meile tihedast, koguni emotsionaalsest seos-sest taeva ja maa vahel? Mõttele, kui järsult erinev on see reaalsus võrreldes kaasaja maailmas üldiselt valitseva ateistliku vaatega? Millise lootuse annab meile see piibellik vaade, nii nagu näeme viites Taanielile?

Loode keeldus suremast

Loo on kirja pannud Viktor Hulbert.

„Mul on väga kahju,“ ütles arst Fusae Suzukile. „Teie abikaasa on küll päris noor, kuid kahjuks sureb ta kas täna öösel või igatahes mõne päeva jooksul.“

See uudis rabas noort jaapani ema hingepõhjani. Ta läks jõe äärde vett tooma ning vette vaadates pidas aru, kas hüpata jökke. Kuid ligi astus kaks mustas ülikonnas meest.

„Ole natuke aega kannatlik,“ ütles üks.

„Jah, ole kannatlik,“ ütles teine.

Seda öelnud, kadusid mehed naisel silmist.

See kohtumine tõmbas Fusae meeleheitest välja ja ta läks tagasi koju, et oma abikaasa Mitsuharu eest hoolt kanda; Mitsuharu oli tuberkuloosi põdev talunik.

Varsti jäi naine oma teist last ootama. Mitsuharu ei suutnud taluda mõtet, et naine peab üksinda kahe lapse kasvatamisega hakkama saama. Lõpuks nõustus naine mehe anumisega, et ta raseduse katkestaks. Valitsus toetas otsust.

Apteeker väljastas tugeva ravimi, mis, nagu ta töötas, toimib ebaõnnestumisteta.

„Olge selle ravimiga ettevaatlik ja ärge ületage ette kirjutatud annust,“ hoia-
tas ta. „Muidu on teie enda elu ohus.“

Fusae neelas alla esimese annuse, raseduse katkestamiseks piisava. Kurvastu-
sest nuttes tundis ta, et loode liigutab. „Mu laps on ikka veel elus!“ karjatas ta.

Järgmisel päeval kordas ta annust. Ja kolmandal päeval jälle. Ometi jätkas loode tema sees liigutamist. Heitunud tühjendas ta ravimipudeli, kuid laps püsis ikkagi elus.

„See on täiesti usumatul!“ rääkis ta oma mehele.

Sündis terve poisslaps. Mõni kuu hiljem käisid tema ja Mitsuharu evangeel-
setel koosolekutel ning Akeri esimesel sünnipäeval nad ristiti.

„Nende ristimise kuupäev tuleb mulle alati meelde, et Jumal astus emaüsas
vahele minu elu päästmiseks,“ ütles Akeri Suzuki, Jaapani veteranpastor, kes jäi
pensionile pärast tööperioodi Põhja Aasia-Vaikse ookeani Divisjoni Adventko-
guduste täitevsekretärina. „Minu vanematest said esimesed adventkoguduse
liikmed meie külas.“

Akeri oli 30aastane, kui ema talle tema sünniloost rääkis.

„Kui kuulsin oma ema käest enda sündimise lugu, olin kohutavalt rabatud
ja tundsin, nagu oleksin saanud tugeva välgutabamuse,“ ütles ta. „Kogu mu
ihu värises.“

Ülevoolavalt tänulikuna Jumala tohutu armastuse pärast mõtles ta: „Ma olen
väga imeline kingitus Jumalalt.“

Selsamal hetkel pühendas ta ennast uuesti Jumalale.

„Jumal astus emaüsas vahele, et päästa mu elu,“ ütles ta.

Victor Hulbert on Trans-Euroopa Divisjoni kommunikatsioonijuht.

Põhjast ja lõunast ilusale maale

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: Tn 11. ptk; Tn 8:3–8, 20–22, Js 46:9, 10; Tn 8:9, 23; Mt 27:33–50.

Juhtsalm: „*Ja mõistlikest langevad mõned, et neid sulatada ja puhastad ja valgeks teha lõpuajaks, sest määratud aeg viibib veel*“ (Tn 11:35).

Seda rasket peatükki alustades tuleb kohe alguses esile tuua mõni mõte. Esiteks, Tn 11. ptk on üldiselt paralleelne Taanieli raamatu eelnevate prohvetlike piirjoontega. Nagu peatükkides 2, 7, 8 ja 9, nii kandub prohvetlik sõnum siingi prohveti eluajast lõpuajani. Teiseks, maailma suurvõimude reas kerkivad pinnale võimud, mis tihtilugu Jumala rahvast rõhuvad. Kolmandaks, iga prohvetlik ajajoon kulgeb õnneliku lõpuni. Tn 2. peatükis purustab kivi unes nähtud kuju; Tn 7. peatükis saab Inimesepoeg kuningriigi ning Tn 8. ja 9. peatükis puhastatakse Messia töö tõttu taevane pühamu.

11. peatükis tuleb esile kolm põhipunkti. Esiteks, see algab Pärsia kuningatega ja räägib nende saatusest ning lõppeb ajaga, mil Põhja kuningas ründab Jumala püha mäge. Teiseks, siin kirjeldatakse üksteisele järgnevaid lahinguid Põhja kuninga ja Lõuna kuninga vahel ning räägitakse, kuidas need mõjutavad Jumala rahvast. Kolmandaks, kõik lõppeb õnnelikult, kui Põhja kuningas saab „püha ilumäe“ tõttu surma (Tn 11:45). Selline positiivne tulemus tähistab kurjuse lõppu ja Jumala igavese riigi rajamist.

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 21. märtsiks.

Loe Tn 11:1–4. Mida siin näeme, mis meenutab meile mõnd eelnevat Taanieli raamatu prohvetikuulutust?

Gabriel räägib Taanielile, et Pärsiast tõuseb veel kolm kuningat. Neile järgneb neljas kuningas, kes on kõigist rikkaim ja ässitab kreeklased üles. Üksteisele järgnenud kuningad, kes pärast Kyroost Pärsiale mõju avaldasid, on: Kambyses (530–522 eKr), Vale-Smerdis (522 eKr) ja Dareios I (522–486 eKr). Neljas kuningas on Xerxes, keda Estri raamatus nimetatakse Ahasveroseks. Tema on väga jõukas (Est 1:1–7) ja ta juhib tohutu sõjaväe Kreeka vastu, nagu prohvetikuulutus ette ütles. Kuid oma vägevusest hoolimata lükkab väiksem sõjajõud, vaprad kreeka sõdalased, ta tagasi. Pole keeruline ära tunda, et Tn 11:3 kirjelduses esile tulev kangelaskuningas on Aleksander Suur, kellest saab antiikmaailma absoluutne valitseja. 32aastasena ta sureb, jätmata pärijat impeeriumi valitseja kohale. Nii jagatakse kuningriik tema nelja kindrali vahel: Seleukos Süüria ja Mesopotaamia üle, Ptolemaios Egiptuse üle, Lysimachos Traakia ja Väike-Aasia ühe osa üle ning Kassandros Makedoonia ja Kreeka üle.

Võrdle Tn 11:2–4 Tn 8:3–8, 20–22ga. Kuidas aitavad need piiblisalmid koos tuvastada, et siinseks võimuks on Aleksander?

Mida õppida sellest nimele, kuupäevade, kohtade ja ajalooliste sündmuste rägastikust? Esiteks saame teada, et prohvetikuulutus on täitunud nii, nagu jumalik saadik ette kuulutas. Jumala Sõna ei nurju iial. Teiseks, Jumal on ajaloo isand. Meile võib jääda mulje, et poliitiliste jõudude, juhtide ja kuningriikide üha pikenevat rida loob imperaatorite, diktaatorite ja igasuguse aukraadiga poliitikute auahnus. Piibel aga näitab, et Jumalal on lõplik kontroll ning Ta liigutab ajalooratast oma jumaliku eesmärgi kohaselt, mis viib kurjuse väljajuurimiseni ja Jumala igavese riigi rajamiseni.

Loe Tn 11:5–14. Mis siin päevavalgele tuleb?

Pärast Aleksander Suure surma jagati hiiglaslik Kreeka impeerium tema nelja kindrali vahel. Kaks neist – Seleukos Süürias (Põhi) ja Ptolemaios Egiptuses (Lõuna) – suutsid luua dünastiad, mis võitlesid teineteisega kontrolli pärast maavalduste üle.

Enamik Piibli õppijaist saab aru, et Tn 11:5–14 kirjeldatud sõjad Põhja ja Lõuna kuninga vahel osutavad paljudele lahingutele, mida need kaks dünastiat pidasid. Prohvetikuulutuse kohaselt tehti katset neid kaht dünastiat abielusidemete kaudu ühendada, kuid sellise liidu eluiga jäi lühikeseks (Tn 11:6). Ajalooallikad annavad teada, et Seleukos I pojapoeg Antiochus II Theos (261–246 eKr) abiellus Egiptuse kuninga Ptolemaios II Filadelfuse tütre Berenikega. Kuid see lepe ei jäänud püsivaks ning konflikt, kuhu Jumala rahvas otseselt mässiti, jätkus peagi. Seega käsitleb Tn 11. ptk mõningaid olulisi sündmusi, mis hakkavad puudutama Jumala rahvast mitu sajandit pärast prohvet Taanieli lavalt kadumist.

Taas võime esitada küsimuse, miks ilmutab Issand kõiki neid üksikasju sõdade kohta, mida kuningriigid üksteisega selles maailma osas ülemvõimu pärast peavad. *Põhjus on lihtne: need sõjad kahjustavad Jumala rahvast.* Niisiis annab Issand ette teada, et Tema rahva ees seisab tulevastel aastatel palju raskusi. Jumal on ju ajaloo isand ja kui võrdleme prohvetlikke kirjapanekuid ajalooliste sündmustega, näeme taas, et prohvetlik sõna on täitunud ette kuulutatuna kohaselt. Jumal, kes kuulutab ette hellenistlike kuningriikide tujukate võitlust teineteisega, on Jumal, kes teab tulevikku. Ta väärib meie usaldust ja uskumist. Jumal on suur, mitte inimese kujutluse järgi valmistatud ebajumal. Vähe sellest, et Ta suunab ajalooliste sündmuste kulgu, saab Ta suunata ka meie elu, kui lubame Tal seda teha.

Loe Js 46:9, 10. Kui palju kristlikku põhiteoloogiat leidub neis kahes salmis ja millise suure lootuse neist saame? Mõtle, kui hirmuäratav oleks kümnes salm juhul, kui Jumal ei oleks lahke ja armastav, vaid kättemaksuhimuline ja väiklane.

Loe Tn 11:16–28. Kuigi see tekst on keeruline, siis milliseid kujundeid siit leiad, mis esinevad Taanieli raamatus mujalgi?

Näib, et Tn 11:16 kirjeldatakse võimu üleminekut hellenistlikelt kuningatelt paganlikule Roomale: „Ja see, kes tuleb tema vastu, talitab oma heaksarvamise järgi ja ükski ei suuda seisma jääda tema ees; ta asub ilusale maale ja lõpp on tema käe läbi.“ Ilus maa on Jeruusalemm, piirkond, kus elas vanaaja Iisrael, ning uus võim, mis selle piirkonna üle võimust võtab, on paganlik Rooma. Sama sündmust kujutatakse ka väikese sarve horisontaalse laiemisega, mis ulatub ilusale maale (Tn 8:9). Nii näib olevat selge, et sel hetkel on võim maailma üle paganliku Rooma käes.

Mõni täiendav vihje piiblitekstis kinnitab seda arusaamist. Näiteks „keegi, kes paneb maksunõudja kõige suursugusemat kuningriiki läbi käima“ peab viitama keiser Augustusele. Tema valitsemisajal, kui Maarja ja Joosep rändavad rahvaloenduseks Petlemma, sünnib Jeesus (Tn 11:20). Prohvetikuulutuse kohaselt järgneb sellele valitsejale „üks kõlvatu“ (Tn 11:21). Nagu ajalugu näitab, järgnes Augustusele Tiberius, Augustuse kasupoeg. Tiberiust tuntakse tasakaalutu ja kõlvatu inimesena.

Tähtsaim on aga see, et piibliteksti kohaselt murtakse Tiberiuse valitsusajal „lepinguvürst“ (Tn 11:22). Öeldu viitab selgelt Kristuse ristilöömisele, keda on nimetatud ka „võitud vürstiks/Messiaks“ (Tn 9:25; vaata ka Mt 27:33–50), kuna Ta surmatakse Tiberiuse valitsemise ajal. Siinne viide Jeesusele kui „lepinguvürstile“ on võimas tähis, mis aitab meile näidata ajaloosündmuste voolu, andes lugejatele taas tugeva tõendi Jumala hämmastavast etteteadmises. Jumalal on olnud õigus kõiges, mis on neis prohvetikuulutustes varem toimunud, nii võime kindlasti usaldada Teda selles, mida Ta ütleb tuleviku kohta.

Poliitiliste ja ajalooliste sündmuste keskel räägivad need salmid ikkagi Naatsareti Jeesusest, „lepinguvürstist“. Kuidas näitab see meile, et murrangutele ja poliitilistele intriigidelle vaatamata jääb Jeesus Pühakirja keskpunktiks?

Loe Tn 11:29–39. Mis võim tõuseb pärast paganlikku Roomat?

Tn 11:29–39 viib lugeja uue võimustusüsteemi juurde. Kuigi see süsteem on paganliku Rooma impeeriumi jätk ja pärib nii mõnegi oma eelkäija joone, tundub see samas olevat mõnest küljest teistsugune. Piiblitekst ütleb, et „teisel korral ei sünni nõnda nagu esimesel korral“ [„aga see ei olegi pärast nõnda kui enne“ – eestikeelne varasem ja NKJV]. Edasi vaadates leiame, et süsteem toimib religioosse võimuna. See sihib oma rünnaku peamiselt Jumala ja Tema rahva pihta. Vaadelgem mõnd tegu, mida siin kirjeldatud kuningas toime paneb.

Esiteks, ta „sajatab püha lepingut“ (Tn 11:30). Tegemist peab olema vii- tega Jumala päästelepingule; kuningas on selle vastu.

Teiseks, see kuningas kutsub kokku relvastatud jõud, mis „teotavad pühamut“ ja „kõrvaldavad alalise ohvri“ (Tn 11:31). Märkisime Tn 8. peatükis, et väike sarv paiskab maha Jumala „pühamu“ aluse ja „võtab ära alalise ohvri“ (Tn 8:11). Seda tuleb mõista vaimuliku rünnakuna Kristuse vaimuliku teenistuse vastu taevases pühamus.

Kolmandaks, pühamu vastu suunatud rünnaku tagajärjel paigutab see võim Jumala templisse „hävituse koletise“. Paralleelne väljend „hukutav ülestustumine“ osutab väikese sarve ärataganemisele ja vastuhakule (Tn 8:13).

Neljandaks, see võim kiusab taga Jumala rahvast: „Ja mõistlikest langevad mõned, et neid sulatada ja puhastada ja valgeks teha lõpuajaks“ (Tn 11:35). Õeldu meenutab meile väikest sarve, mis paiskas maha „mõned selle väest ning tallas neid“ (Tn 8:10; võrdle Tn 7:25ga).

Viiendaks, see kuningas „ülistab ennast ning suurustab iga jumala ees, isegi jumalate Jumala vastu räägib ta kuulmatuid asju“ (Tn 11:36). Polegi üllatav, väike sarv räägib ju „suurustavaid sõnu“ (Tn 7:8) ka Jumala vastu (Tn 7:25).

Sarnasusi võiks nimetada veel, kuid kui arvestada seda, mida lugesime Tn 7. ja 8. peatükist, siis kes see võim on ja miks on meie jaoks väga tähtis sotsiaalsele survele vaatamata püsida kindlalt selles, millest oleme aru saanud?

Loe Tn 11:40–45. Mis siin toimub?

Järgmised väljendid aitavad meil seda teksti mõista:

Lõpuaeg. Väljend „lõpuaeg“ esineb ainult Taanieli raamatus (Tn 8:17; Tn 11:35, 40; Tn 12:4, 9). Taanieli prohvetikuulutuste uurimine näitab, et lõpuaeg ulatub paavstluse langemisest 1798. aastal kuni surnute ülesäratamiseni (Tn 12:2).

Põhja kuningas. See nimi tähistab esmalt geograafiliselt seleukiidide dünastiat, kuid osutab siis paganlikule ja lõpuks paavstlikule Roomale. Sel juhul ei kirjelda see enam geograafilist paiknemist, vaid Jumala rahva vaimulikku vaenlast. Lisaks tuleb märkida, et Põhja kuningas esindab tõelise Jumala võltsimist; võltsija seostub Piiblis sümboolselt põhjaga (Js 14:13).

Lõuna kuningas. See nimi tähistab esmalt ptolemaioste dünastiat Pühast maast lõunas asuvas Egiptuses. Kuid sedamööda, kuidas prohvetikuulutus jätkub, omandab see teoloogilise mõõtme ning nii mõnigi õpetlane seostab seda ateismiga. Ellen G. White ütleb Ilm 11:8 esinevat viidet Egiptusele kommenteerides: „See [on] ateism.“ – „Suur võitlus“, lk 269.

Püha ilumägi. Vana Testamendi ajal osutas selline väljend Siionile, Iisraeli pealinnale ja südamikule, mis asus geograafiliselt Tootatud maal. Pärast risti ei määratleta Jumala rahvast enam rahvuslikku ja geograafilist liini pidi. Seepärast peab püha mägi sümboolselt tähistama üle kogu maailma levinud Jumala rahvast.

Võib-olla saame sündmusi niimoodi tõlgendada:

(1) Lõuna kuningas ründab Põhja kuningat – Prantsuse revolutsioon püüdis hävitada religiooni ja purustada paavstlust, kuid see ei läinud korda. (2) Põhja kuningas ründab Lõuna kuningat ja purustab ta – paavstluse juhitud religioossed jõud ja selle liitlased murravad lõpuks ateismi võimu ning moodustavad lüüasaanud vaenlasega koalitsiooni. (3) Edom, Moab ja suurem osa ammonlasi põgenevad – osa neist, keda ei loeta Jumala tõelise rahva hulka kuuluvaiks, liituvad karjaga (tulevad karjaaeda) viimase tunni jooksul. (4) Põhja kuningas valmistub ründama püha mäge, kuid leiab oma lõpu – kurjuse väehulgas hävitatakse ja rajatakse Jumala riik.

Kuidas saada julgust teadmisest, et lõpuks võidutseb Jumal ja Tema rahvas?

Reede, 20. märts

Toetav mõte: On huvitav, et vähemasti Tn 11:29–39 viidates samastas Martin Luther Tn 11:31 nimetatud hävituse koletise paavstlusega ning selle doktriinide ja kommetega. Niisiis kinnitab Tn 11. peatüki seos Tn 7. ja 8. peatükiga Lutheri ja paljude teiste protestantlike kommentaatorite arusaama, et paavstlus institutsioonina ning selle õpetused täidavad ajaloos need prohvetikuulutused. Seoses sellega kirjutab Ellen G. White: „Ükski kogudus Rooma võimupiirkonnas ei saanud kaua tunda südametunnistuse vabadust. Seda-mööda, kuidas paavstlus kosus, sirutas ta välja oma käe, et haarata kõrist kõigil, kes keeldusid tunnustamast tema valitsust. Kogudus koguduse järel andis alla.“ – „Suur võitlus“, lk 62.

Küsimused aruteluks:

1. Kuidas olla tähelepanelik teiste tunnete suhtes, minemata ometi kompromissile sellega, mida Piibel õpetab Rooma osast lõpuajal?
2. Tn 11:33 loeme: „Ja mõistlikud rahva hulgast õpetavad paljusid, kuigi neid mõnda aega jälitatakse mõõga ja tulega, vangipanekega ja riisumise-ga.“ Mida ütleb see piiblisalm nii mõnegi Jumalale ustava inimese saatuse kohta? Mida ütleb piiblisalm selle kohta, mida need usklikud inimesed enne märtriiks saamist teevad? Milline sõnum on siin meie jaoks tänapäeval?
3. Tn 11:36 kõlab: „Ja kuningas teeb, mida tahab, ja ta ülistab ennast ning suurustab iga jumala ees, isegi jumalate Jumala vastu räägib ta kuulmatuid asju; ja see õnnestub tal.“ Keda ja mida see sulle meelde toob? (Vaata Js 14:12–17; vaata ka 2Ts 2:1–4.)
4. Tn 11:27, 29 ja 35 kasutavad väljendit „määratud aeg“ (*lammo'ed*). Mida räägib see meile veelkord Jumala kontrollist ajaloo üle?

Misjonimeelne süda

Loo on kirja pannud Joyce.

Joyce on 25aastane Globaalmisjoni teerajaja, kes koos teise Globaalmisjoni naispioneeriga rajas noorte inimeste jaoks koguduse ühte 10 miljoni elanikuga linna. Kuna ta elab suletud riigis, mis on kristluse suhtes vaenulik, ei trüki Adventmisjon ära tema täisnime ega asukohta. Järgnevalt on kirjas see, mida Joyce vastas Andrew McChesney küsimusele: „Miks sa otsustasid misjonäriks saada?“

Mul on üks õde, Sarah, ja tema sündis kaasaasündinud südamerikkega.

Mu vanaema muretses väga ning otsis ja otsis parimat haiglat. Kuid arstid ei saanud Sarah't aidata. Nii külastas mu vanaema meie traditsioonilist jumalateenimispaika, et paluda abi, kuid sealgi ei suutnud mitte keegi mu õde aidata.

Lõpuks ütles arst mu vanematele, et tema ei suuda rohkem midagi teha.

„Kandke Sarah eest hoolt nii hästi, kui suudate,“ ütles arst. „Kui ta tahab midagi erilist süüa või mõnd uut manguasja, siis valmistage talle sellega rõõmu.“

Ühel päeval, kui Sarah oli 7aastane, tuli meile kaugelt külla üks sugulane, kes oli seitsmenda päeva adventist. Naine nägi, et mu vanaema oli Sarah' pärast mures, ja ütles talle: „Kui sa usud Jeesusesse, saad sa õnnistatud.“

Järgmisel hingamispäeval viis vanaema mind kirikusse. Ma olin 3aastane. Koguduseliikmed kogunesid meie ümber ringi ning palvetasid meie ja Sarah' pärast.

Mõni päev hiljem Sarah tervenesis! Tema süda oli korras! Arst ei suutnud seda uskuda. Ta tegi palju meditsiiniuuringuid ega leidnud Sarah' südame juures mingit viga. See oli ime!

See imetegu muutis meie pere. Minu vanaema ja vanemad hakkasid igal hingamispäeval kirikus käima ning varsti nad ristiti. Siis otsustasid mu vanemad, et nad tahavad Jeesusest kaasinimestele rääkida. Nii loobus kumbki oma tööst; nad said koguduselt väljaõppe ja hakkasid Globaalmisjoni teerajajaks. Kui mu õde suureks kasvas, sai temastki Globaalmisjoni teerajaja. Möödunud aastal otsustasin mina hakata Globaalmisjoni pioneeriks.

Misjonärina pean ma piiblitunde, palvetan koos inimestega ja jutlustan. Töötan koos kaaslasega, ühe teise Globaalmisjoni pioneeriga, kes on 23aastane, ja äsja avasime noorte jaoks selles linnas uue koguduse.

Sugulased, kes ei ole kristlased, ei suuda aru saada, miks ma olen misjonär. Nad käsivad mul muu töö otsida. Mõnikord muutun araks, kui kuulen selliseid negatiivseid sõnu, aga mu vanemad palvetavad minu pärast. Mu ema paastub ja palvetab minu pärast hingamispäeviti. Vanemad tuletavad mulle meelde, et ma ei tööta inimestele. Ma töötan Jumalale.

Mu vanematel on õigus. Ma töötan Jumala heaks. Jumal tervendas nii imeiliselt ja võimsalt mu õe. Ma usun, et Jumal juhib mind igal sammul.

Põrmust tähtedeni

Hingamispäeva pärastlõuna

Selle nädala õppeaine: *Tn 12. ptk; Rm 8:34; Lk 10:20; Rm 8:18; Hb 2:14, 15; Jh 14:29; Ilm 11:3.*

Juhtsalm: „*Siis paistavad mõistlikud nagu taevaalaotuse hiilgus, ja need, kes saadavad paljusid õiguse teele, otsekui tähed ikka ja igavesti*“ (Tn 12:3).

Taanieli raamat algab tõdemusega, et Nebukadnetsar tungib Juudasse ja viib vangid Babülooniasse; Taanieli raamat lõppeb vastupidi: esile astub Miikael, et vabastada Jumala rahvas lõpuaja Paabelist. See tähendab, nagu kogu Taanieli raamatust näha, et lõpus, *päris* lõpus, toimetab Jumal kõik oma rahva kasuks.

Samuti oleme näinud sedagi, et Taaniel ja tema kaaslased jäid Jumalale ustavaks ning ilmutasid vangipõlve katsumuste ja raskuste keskel võrreldamatut tarkust. Samamoodi jääb katsumuste ees seisev Jumala lõpuaja rahvas ustavaks, eelkõige „kitsal ajal, millist ei ole olnud rahvaste algusest peale kuni selle ajani“ (Tn 12:1). Nad ilmutavad tarkust ja arusaamist nii, nagu Taaniel ja ta sõbrad Babüloonias. Tarkust ei koge nad mitte ainult isikliku vooruse, vaid pühenduvad selle tarkuse tõttu juhatama kaasinimesi õigusesse. Mõni sureb või surmatakse ja saab taas põrmuks, kuid nad äratatakse üles igavikuks. Piiblitekst ütleb ju: „Ja paljud neist, kes magavad mulla põrmus, ärkavad: ühed igaveseks eluks“ (Tn 12:2).

Selle nädala õppetükki õppides valmistud hingamispäevaks, 28. märtsiks.

Loe Tn 12:1. Kes muudab ajaloo kulgu lõpuajal? Kuidas aitavad Rm 8:34 ja Hb 7:25 meil aru saada selle salmi tähendusest?

Iga peatükk Taanieli raamatus on siiaaani alanud paganliku riigi valitseja äramärgimisega. Tn 12. ptk algab samamoodi valitsejaga, kuid erinevalt kõigist teistest peatükkidest on valitsejaks jumalik vürst, kes astub esile, et vabastada Jumala rahvas vaenlaste käest.

Kui heitsime uurimise käigus pilgu Tn 10. peatükile, siis nägime, et Miikael on seesama võimas taevane olevus, kes ilmub Taanielile Tigrise jõe ääres. Seal saab Ta ilmsiks Jumala rahva taevase esindajana. Mujal Taanieli raamatus saab Ta tuntuks Inimesepojana (Tn 7. ptk), väe vürstina (Tn 8. ptk) ning võitnud vürstina (Tn 9. ptk). Seega ei saa Miikael – kelle nimi tähendab „Kes on nagu Jumal?“ – olla keegi muu kui Jeesus ise.

Oluline on ära märkida Miikaeli vaheleastumise aeg. Tn 12:1 põhjal toimub see „sel ajal“ (Tn 12:1). Niisugune väljend viitab ajale, millest oli äsja juttu Tn 11:40–45. Tegemist on ajalõiguga, mis ulatub paavstluse langemisest 1798. aastal kuni maailma ajaloo lõpus toimuva ülestõusmiseni (Tn 12:2).

Miikaeli tegevuse kohta saab tegusõna „tõuseb“ põhjal, mida Tn 12:1 Tema kohta kasutab, täheldada kaht olulist mõtet. Esiteks, tegusõna „tõuseb“ tuletab meelde kuningate tõusu, et vallutada ja valitseda. Sel tegusõnal on militaarne maik. See näitab, et Miikael tegutseb sõjalise juhina, kes kaitseb oma rahvast ja juhib neid erilisel moel suure võitluse viimases vaatuses.

Teiseks, tegusõna „tõuseb“ osutab ka kohtupidamisele. Miikael „tõuseb“, et olla taivasel kohtuistungil advokaat. Inimesepojana tuleb Ta Elatanu ette, et esindada Jumala rahvast uurimiskohtu käigus (Tn 7:9–14). Seega räägib Miikaeli esiletulek ehk tõusmine Tema töö sõjalisest ja õiguslikust aspektist. Teisisõnu, Tal on vägi purustada Jumala vaenlased ja autoriteet esindada Jumala rahvast taivasel kohtupidamisel.

Mõtle, mida tähendab, et Miikael seisab meie eest juba nüüd. Milise lootuse annab see sulle, patusele?

Tn 12:1 räägib neist, „keda leitakse olevat raamatusse kirjutatud“? Mida see tähendab?

Miikaeli sekkumise aega nimetatakse ka selliseks viletsuseajaks, mis pole millegagi võrreldav. See vastab ajale, mil Jumala Vaim vastuhakkava inimkonna juurest tagasi tõmbub. Siis valatakse lõpuaja Baabülonile (Ilm 16. ptk; Ilm 18:20–24) välja seitse viimast nuhtlust, Jumala viha väljendust rahvastele, ning pimeduse jõud päästetakse maailma peale valla. Ellen G. White kirjutab selle aja kohta, et „Saatan tõukab maailma elanikud lõplikku viletsusse. Kui Jumala inglid lõpetavad inimlike kirgede raevutuulte vaoshoidmise, vallandub tõeline kaos. Kogu maailm satub hävingusse, mis on kohutavam kui oli see, mis tabas muistset Jeruusalemma.“ – „Suur võitlus“, lk 614.

Kuid Jumala rahvas päästetakse sellel kohutaval ajal, sest taevase kohtu korraldatud uurimiskohtus on taevane ülempreester Jeesus nad süüst vabastanud ja nende nimed on kirjutatud raamatusse.

Selle raamatu tähenduse mõistmiseks tuleb mees pidada, et Piibel nimetab kaht liiki taevaseid raamatuid. Ühes on kirjas nende nimed, kes kuuluvad Issandale, ning mõnikord öeldakse selle kohta eluraamat (2Ms 32:32; Lk 10:20; Ps 69:29; Fl 4:3; Ilm 17:8).

Lisaks eluraamatule mainib Pühakiri raamatuid, mis sisaldavad aruandeid inimeste tegudest (Ps 56:9; Ml 3:16; Js 65:6). Need on raamatud, mida taevane kohus kasutab selleks, et määrata, kuidas on iga inimene Issandale pühendunud. Need on taevased aruanded, „andmebaas“, mis sisaldab iga inimese nime ja tegusid. Mõni inimene paneb pahaks mõtet, et tema nimi, eriti aga tema teod on taevas kirja pandud. Kuid kui me oma elu Kristusele pühendame, kantakse meie nimi eluraamatusse ja meie halvad teod kustutatakse kohtus. Selline taevane aruanne annab kogu universumile õigusliku tõenduse selle kohta, et me kuulume Jeesusele ja meil on seetõttu õigus kaitsesele hädaajal.

Miks on meie arvele pandav Kristuse õigus meie ainus lootus olla „kirjutatud raamatusse“? Jaga oma vastust hingamispäeval klassis.

Loe Tn 12:2, 3. Millisest sündmusest siin räägitakse ja miks on selle valgel, mida me surmast teame, sinne sündmus meie jaoks väga oluline?

Taaniel esitab tõenäoliselt Vana Testamendi kõige selgema viite tulevase ülesäratamisest. Selle peatüki üle mõtiskledes õpime tundma mõningaid väga tähtsaid tõdesid. Esiteks, nii nagu kujund „magama“ näitab, ei ela inimkehas mingit surematut hinge. Inimene on jagamatu keha, mõistuse ja vaimu tervik. Surma korral lakkab isiksus eksisteerimast ja jääb teadmatusse kuni ülestõusmiseni. Teiseks, loetud tekst osutab saabuval ülestõusmisele kui patu tõttu toimunu vastupidisele käigule. Väljend, mida tõlgitakse „mulla põrmus“ (Tn 12:2), on algselt kirja pandud keeles „maa põrmus“. See ebatavaline sõnajärjestus osutab 1Ms 3:19-le, mis on ainus lõik Piiblis, kus sõna „maa“ eelneb sõnale „põrm“. See annab mõista, et Aadama pattulangemisel välja kuulutatud surmaotsus muudetakse ning surmal ei ole enam võimu. Paulus ütleb ju: „Surm on neelatud võidusse“ (1Kr 15:54).

Loe Rm 8:18 ja Hb 2:14, 15. Mis põhjusel ei ole meil vaja surma karta?

Surm hävitab ja lõpetab siin kõik. Kuid meile pakutakse töotust, et surmal ei ole ustavate uskllike kohta viimast sõna. Surm on alistatud vaenlane. Kui Kristus murrab surma ahelad ja toob ülesäratatud hauast välja, annab Ta surmale saatusliku löögi. Nüüd saame vaadata surma ajalikust reaalsusest kaugemale, Jumalalt Kristuses saadava elu lõpptulemuse reaalsusse. Kuna Miikael „tõuseb“ (vt Tn 12:1), siis tõusevad ka need, kes kuuluvad Temale. Nad ärkavad „mulla põrmust“, et paista otsekui taevatähed ikka ja igavesti.

Kuidas ammutada elu valude ja võitluste keskel lootust ja julgust töotusest ülestõusmisele aja lõpus? Miks pole tegelikult millelgi muul kuigi palju mõtet?

Loe Tn 12:4 ja Jh 14:29. Miks tuli Taanielil pitseerida raamat lõpuajani?

Selle raamatu viimase suure osa kokkuvõttes (Tn 12:1–12:13) saab prohet korralduse pitseerida kirjarull kuni lõpuajani. Sama hingetõmbega ütleb ingel, et „siis uurivad seda paljud ja äratundmine süveneb“ (Tn 12:4). Kuigi osa Taanieli raamatu tundmaõppijaid on võtnud neid sõnu teaduse arengu ettekuulutusena, mis võib samuti sellesse mõttesse kuuluda, näib kontekst osutavat tõsiasjale, et see viitab siiski Taanieli raamatu uurimisele. Tõepoolest, kui vaatame ajaloos tagasi, märkame, et Taanieli raamat jäi sajanditeks selgitamata kirjatööks. Võis olla, et seda tunti ja uuriti mõnes paigas, kuid mõni selle põhiõpetus ja prohetikuulutus jäid mõistetamatuks. Näiteks polnud kaugeltki selge taevase pühamu puhastamisega seotud prohetlik sõnum, kohus, väikese sarve identiteet ja tegevus ega nende prohetikuulutustega seotud ajaraamistik.

Kuid protestantliku reformatsiooni edasilikumisel hakkas üha rohkem inimesi Taanieli raamatut uurima. Siiski avanes see raamat alles lõpuajal ja selle sisu vabanes üha enam kattest. Ellen G. White kirjutas nii: „Alates aastast 1798 on aga Taanieli raamat pitserist vabastatud, prohetikuulutuste tundmine on suurenenud ja paljud on kuulutanud läheneva kohtu pühalikku kuulutust.“ – „Suur võitlus“, lk 356. „1700ndate lõpus ja 1800ndate alguses tärkas uus huvi Taanieli raamatu ja Ilmutusraamatu prohetikuulutuste vastu maa-kera üksteisest vägagi eraldatud paigus. Nende prohetikuulutuste uurimine viis laialt levinud uskumiseni, et Kristuse teine tulek oli lähedal. Terve rida piibliseletajaid Inglismaal, Joseph Wolff Lähis-Idas, Manuel Lacunza Lõuna-Ameerikas ja William Miller Ameerika Ühendriikides koos suure hulga teistega, kes prohetikuulutusi uurisid, teatasid Taanieli raamatu prohetikuulutuste uurimise põhjal, et Kristuse taastulek oli käeulatuses. Täna on see veendumus saanud ülemaailmse liikumise juhtivaks jõuks.“ – „Piibli kommentaarid“, SPA poolt välja antud, 4. kd, lk 879.

Mõtlesime tänasele suurele eelisele vaadata ajaloole tagasi ja näha, kuidas on Taanieli ajaloolised prohetikuulutused täitunud. Kuidas peaks see aitama meil kõiges Jumala töotusi usaldada?

Loe Tn 12:5–13. Kuidas see raamat lõppeb?

Huvitav on, et see viimane vaatepilt leiab aset „jõe“ ehk Tigriise ääres, mis on Taanieli viimase põhilise nägemuse asukoht (Tn 10:4). Ometi ei kasuta heebrea keel siin harilikku sõna „jõe“ kohta, vaid sõna *ye'or*, mis tähistab tavaliselt „Niiluse jõge“. See toob meelde Egiptusest väljatuleku ja näitab, et just nii, nagu Issand vabastas israeli Egiptusest, vabastab Ta oma lõpuaja rahva.

Antakse kolm prohvetlikku ajakava. Esimene – „aeg, ajad ja pool aega“ – vastab küsimusele „Kui kaua tuleb oodata nende imede lõppu?“ (Tn 12:6). „Imed“ viitab Tn 11. peatüki nägemuses kirjeldatud sündmustele, mis on Tn 7. ja 8. peatükk üksikasjalikumalt lahti kirjutatuna. Täpsemalt nimetati seda ajalõiku Tn 7:25 ja hiljem Ilm 11:3; Ilm 12:6, 14 ning Ilm 13:5. Seegi on vastavuses paavstliku ülemvõimu 1 260 aastaga, mis ulatub aastast 538 pKr kuni 1798 pKr. Ja Tn 11:32–35 viitab samale tagakiusamisele, mainimata selle kestust.

Ülejäänud kaks ajalõiku – 1 290 ja 1 335 päeva – vastavad küsimusele, mille Taaniel esitab linases riides mehele: „Missugune on nende lõpp?“ Ja mõlemad ajalõigud algavad „alalise“ kõrvaldamisega ning „hävituse koletise“ paika panemisega. Tn 8. ptk õppetükist saime teada, et „alaline“ viitab Kristuse lakkamatule vahendustegevusele, mille asemele seati võltsitud jumalakummardamissüsteem. Seega peab see prohvetlik periood algama aastal 508 pKr, kui Prantsuse kuningas Clovis võttis vastu katoliku usu. See tähtis sündmus sillutas tee riigi ja kiriku liidule, millest keskajal kõvasti kinni hoiti. Järelikult lõppesid 1 290 aastat 1798. aastal, mil Prantsuse keiser Napoleoni mõjuvõimu ajal paavst vahistati. Ja Taanieli raamatus nimetatud viimane prohvetlik ajalõik – 1 335 aastat – lõppes 1843. aastal. See oli millerlaste liikumise ja piibellike prohvetikuulutuste elava uurimise aeg. See oli Jeesuse tulemise ligiduse ootamise ja lootmise aeg.

Kogu Taanieli raamatu jooksul näeme kaht asjaolu: Jumala rahvast kiusatakse taga ning Jumala rahvas mõistetakse lõpuks õigeks ja päästetakse. Kuidas aitab see meil tõesti püüda ustavaks jääda, vaatamata silmanähtavatele katsumustele?

Reede, 27. märts

Toetav mõte: „Prohvetikuulutused esitavad sündmuste rea, mis ulatub kohtuaja alguseni. Seda eelkõige Taanieli raamatu põhjal. Kuid see osa prohvetikuulutusest, mis on viimaste päevade jaoks, kästi Taanielil sulgeda ja pitseerida „lõpuajaks“. Alles sellesse aega jõudmisel pidi kõlama kuulutus kohtust, mis pidi täitma need prohvetikuulutused. „Lõpuajal,“ ütleb prohvet, „uurivad paljud seda ja äratundmine süveneb“ (Tn 12:4).

Apostel Paulus hoiatas kogudust, et usklikud ei ootaks Kristuse tulekut tema päevil. „Sest see ei juhtu enne,“ ütles ta, „kui on tulnud ärataganemine ja ilmunud seadusevastane inimene, hukatuse poeg“ (2Ts 2:3) Niisiis ei olnud aeg oodata Issandat enne suurt ärataganemist ja „ülekohtu inimese“ pikka valitsemisperioodi. „Ülekohtu inimene“, keda nimetatakse ka „ülekohtu saladuseks“, „hukatuse pojaks“ ja „seadusevastaseks“, sümboliseerib paavstlust, kes pidi prohvetikuulutuses öeldu järgi valitsema 1 260 aastat. See periood lõppes aastal 1798. Kristuse tulek ei saanud seega toimuda enne seda aega. Pauluse hoiatus hõlmab niisiis tervet kristlikku ajajärku, kuni aastani 1798. Pärast seda aega pidi hakatama kuulutama Kristuse teise tuleku kuulutust.“ – Ellen G. White, „Suur võitlus“, lk 356.

Küsimused aruteluks:

1. Millise ohu ees seisame siis, kui püstitame kuupäevi tulevaste lõpuaja sündmuste kohta? Mis juhtub paljude usuga, kui sellised ettekuulutused ei tõdene? Millise ülitähtsa prohvetliku põhimõtte leiame Kristuse sõnadest Jh 14:29, mis aitab meil aru saada, kuidas kasutada prohvetikuulutusi enda vaimulikuks hüvanguks ja vältida lõksu luua või uskuda vale-ettekuulutusi?
2. Mida öelda aja kohta, milles praegu elame, kus on kiired sidevahendid ja hämmastavad teadussaavutused, mis pole aga iga kord meile kasuks ning mis muudavad mõtte „kitsas aeg, millist ei ole olnud rahvaste algusest peale“ millekski, mis toimub lausa meie silme all?
3. Arutlege esmaspäevase osa viimase küsimuse vastuste üle: miks on evangeelium, suur tõde Kristuse õigusest, meie ainus lootus, et saada „raamatusse kirjutatud“? Mis lootust oleks meil ilma selleta?

Rõõmupisarad

Selle loo on kirjutanud Andrew McChesney.

Larissa Madeline Van Bommel, üliõpilane Kanadast, oli Saksamaal hädas. Esiteks eksis ta ära. Mõnda aega kõndis ta siin-seal ringi ja astus siis Frankfurtis ühte tühja kirikusse. Ta võitles eneses usu pärast sellest ajast alates, kui ta ema suri, ning ta ei olnud kaks aastat palvetanud ega kirikuid ülastanud.

„Otsustasin, et istun maha ja palvetan ja valan oma südame välja ja nutan ja nutan,“ ütles ta. „Küsisin Jumalalt märki, et Ta on päriselt seal.“

Olles pisarad kuivatanud, õnnestus Larissal üles leida rongijaam – kuid ta ajas siis midagi segi ja jõudis rongiga lõpuks Bensheim-Auerbachi asemel Bensheimi. Sellel õhtul läks järgmine rong alles tüki aja pärast.

Väsinud ja janune Larissa läks otsima, kust juua saada. Ühtki joogiauto-maati polnud näha ja paistis, et kõik poed olid suletud.

Natuke maad rongijaamast eemal sattus Larissa ühe hoone ette lauale pandud veepudelile ja joogitopsidele. Meeletult janusena piilus ta hoone akende poole, nägi, et noored inimesed istusid köögilaua ääres ja sõid, ning astus julgelt uksest sisse. „Kas ma võiksin klaasitäie vett osta?“ küsis ta. Kohe kutsusid need inimesed Larissa sööma.

Larissa oli sattunud seitsmenda päeva adventistide hallatavasse kogukon-nakeskusesse HopeCenter, kohta, kus inimesed käisid harivatel ja usulistel seminaridel, võtsid osa tervisliku toidu valmistamise kursustest või lihtsalt puhkasid pehmel diivanil ja said kasutada vaba WiFi. HopeCenterid on ellu kutsunud Stimme der Hoffnung (Lootuse Hääl), Saksamaa Adventistide Koguduse Lootuse Kanal, ning esimesed kaks keskust avati Saksamaal 2017. aastal. Plaanis on avada veel vähemalt 14 sellist Lootusekeskust.

Pärast söögilauda istumist märkas Larissa aknal „HopeCenteri“ tähist ja küsis selle kohta. Tema uued tuttavad selgitasid, et nad on kristlased ja nende adventkogudus oli avanud Lootusekeskuse sõpruse loomise ning jagamise kohaks. Järsku meenus Larissale tema palve, et Jumal oma olemasolu tõen-daks. „Puhkesin kohe nutma ja rääkisin neile, kuidas ma palusin alles paar tundi tagasi Jumalalt märki, ning teadsin, et siin see nüüd ongi,“ ütles Larissa.

Üllatunud adventistid tänasid Jumalat.

„Te ei teagi, kui palju teie lahkus mind puudutas,“ kirjutas Larissa, kes on nüüd Hollandis üliõpilane, HopeCenteri Facebooki leheküljele. „Jumal õnnis-tagu teid ja saagu paljud teised teie lahkuse kaudu õnnistatud.“

Ta lisas: „HopeCenter on uskumatult ilus mõte ja see peab levima üle kogu Saksamaa ning samuti Kanadas ja kogu muus maailmas. Aitäh, nüüd nutan ma rõõmupisaraid.“